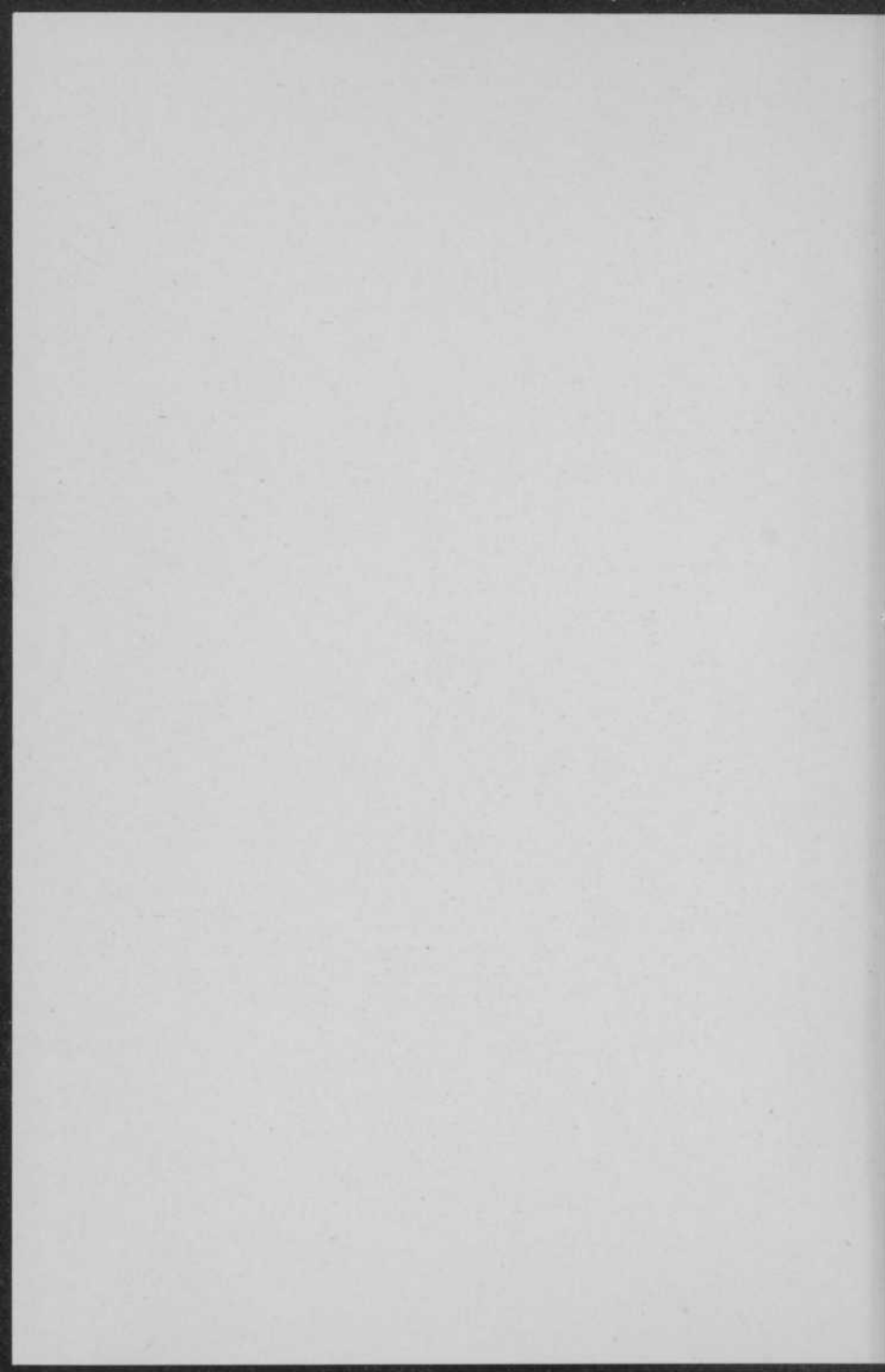

T-
ED
DER
N
A.

m 7.6 - 3 4 3 4

DE ONZICHTBARE INVLOED
(The Invisible Influence)

Cir 2024

VERTAALRECHT 1937

Nadruk, of overname van citaten
zonder bronvermelding, verboden

DE ONZICHTBARE INVLOED

(The Invisible Influence)

EEN VERHAAL UIT HET MYSTIEKE OOSTEN,
WAARIN ONVERGANKELIJKE WAARHEDEN
WORDEN AANGEROERD.

DOOR

Dr. med., phil., litt., ALEXANDER CANNON,
F.R.G.S., etc.

Schrijver van „Hypnotism”,

Senior auteur van

„The principles and practice of psychiatry”,
„The principles and practice of neurology”, etc.

GEAUTORIZEERDE VERTALING UIT HET ENGELS

DOOR

J. H. W. BOELENS.

UITGEVERSZAAK „GNOSIS”
(W. SYMONS & Co.)

VOLTAPLEIN 1 — AMSTERDAM-O.
1938.

<i>Eerste engelse uitgave</i>	<i>October</i>	<i>1933</i>
<i>Tweede engelse uitgave</i>	<i>December</i>	<i>1933</i>
<i>Derde engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1933</i>
<i>Vierde engelse uitgave</i>	<i>Januari</i>	<i>1934</i>
<i>Vijfde engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1934</i>
<i>Zesde engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1934</i>
<i>Zevende engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1934</i>
<i>Achtste engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1934</i>
<i>Negende engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1934</i>
<i>Tiende engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1934</i>
<i>Elfde engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1934</i>
<i>Twaalfde engelse uitgave</i>	<i>Maart</i>	<i>1934</i>
<i>Dertiende engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1934</i>
<i>Veertiende engelse uitgave</i>	<i>September</i>	<i>1935</i>
<i>Vijftiende engelse uitgave</i>	<i>"</i>	<i>1935</i>
<i>Zestiende engelse uitgave</i>	<i>December</i>	<i>1936</i>
<i>Zeventiende engelse uitgave</i> ...	<i>Januari</i>	<i>1937</i>

OPGEDRAGEN AAN

ALEX. ERSKINE

HYPNOLOOG, WIJSGEER EN MENSENVRIEND

ALSMEDE AAN HEN DIE HEM ZIJN VOORGEGAAN

INHOUD.

	Bladz.
VOORWOORD	9
VOORBERICHT BIJ DE ZESDE DRUK	11
INLEIDING	13
Hoofdstuk	
I. INVLOED EN MACHT	19
II. DE GEEST BEHEERST DE STOF	49
III. DE HEERSCHAPPIJ VAN DE GEEST OVER TIJD EN RUIMTE	74
IV. EEN VERSCHRIKKELIJKE WAARHEID	91
V. DE WETENSCHAP DER HYPNOZE EN VAN DE TELEPATHIE	108
VI. DE ONZICHTBARE EN TOCH OOK ZICHT- BARE INVLOED	121
VII. PIJN EN VERBEELDINGSKRACHT	129
VIII. ENIGE PSYCHISCHE VERSCHIJNSELEN ..	133
IX. DROMEN, DISSOCIATIE EN ZIEKTE	147
X. PSYCHOLOGIE EN DE DINGEN UIT HET VERBORGENE	161
XI. DE WEG NAAR HET OORD VAN LERING EN LIEFDE	178
XII. DE MACHT DIE DE GROEI VAN HET INTELLECT VERHINDERT	195

INVENTORY

Page

1. Introduction

2. Objectives of the Study

3. Methodology

4. Results

5. Discussion

6. Conclusion

7. References

8. Appendix

9. Glossary

10. Index

11. Summary

12. Acknowledgements

13. Notes

14. Bibliography

15. Appendix

16. Glossary

17. Index

18. Summary

19. Acknowledgements

20. Notes

21. Bibliography

22. Appendix

23. Glossary

24. Index

25. Summary

26. Acknowledgements

27. Notes

28. Bibliography

29. Appendix

30. Glossary

31. Index

VOORWOORD.

EEN serieus boek dat binnen enkele maanden de vijfde druk haalt heeft stellig de aandacht van het denkend publiek geboeid, waarom ik dan ook met het allergrootste genoegen aan deze nieuwe opslag een woord vooraf laat gaan.

Niet alleen het verhaal zèlf, maar ook het auteurschap ervan stempelt *De onzichtbare invloed* tot een merkwaardig boek. Dr. Cannon wordt tegenwoordig beschouwd als een van de aller-eersten op dit bijzondere gebied — de studie van de menselijke geest — en dat hij ons in staat stelt kennis te nemen van vele hoogst interessante ervaringen die hij gedurende verre reizen opdeed en genoot, is iets dat zijn lezers tot diepe dankbaarheid behoort te stemmen. Behalve door het verslag van deze ervaringen, dient Dr. Cannon de mensheid nog op andere, meer rechtstreekse wijze, en daar ik zelf medicus ben weet ik dat ten volle te waarderen.

Zijn veelomvattend inzicht in het universum en in de dynamische krachten ten goede en ten kwade die er in werken, en zich in het individueelspiegelen, moet den lezer wel tot diep nadenken brengen; wanneer we bovendien bedenken

dat de schrijver deze wijsbegeerte gepaard doet gaan met de allermooiste psychologische inzichten en methoden, vooral waar het zieken en krankzinnigen betreft, kan het niet anders of we moeten erkennen dat we ons in de tegenwoordigheid van een Meester bevinden — van iemand die weet waarover hij schrijft.

Niet alleen dat ik van dit boek genoten en er het grootst mogelijke voordeel uit gehaald heb, maar mijn eigen studie van de verborgen natuurkrachten stelt me in staat vele van de door Dr. Cannon vermelde hoogst verbijsterende feiten uit eigen ervaring te bevestigen.

Ook heb ik het grote voorrecht Dr. Cannon persoonlijk te kennen en van hem te kunnen getuigen als van een oprecht, eerlijk, merkwaardig-bezielend en vriendelijk man, wiens vriendschap inderdaad een *bijzonder* voorrecht is.

DAVID T. MACLEOD, arts, M.R.C.S.

Londen, S.W.

VOORBERICHT BIJ DE ZESDE DRUK.

VOLLEDIG in beslag genomen door beroeps- en andere plichten, waartoe ook het nazien van de drukproeven van een omvangrijke handleiding voor de behandeling van zenuwziekten behoorde, had ik geen tijd meer voor het aanbrengen van een of twee zeer geringe wijzigingen in de tekst van „De onzichtbare invloed”, veranderingen die naar mijn gevoelen den lezer ten goede zouden zijn gekomen, vooral met het oog op de omstandigheid dat het debiet van dit werk zich reeds over drie andere landen uitstrekt.

Juist op het kritieke moment waarop de Onzichtbare Invloed in volle bewerking was, kwamen de welbekende schrijfster van critieken en overzichten op literair en psychisch gebied, mevrouw Hewat McKenzie, en de nauwgezette waarnemer van zowel psychische als superfysische verschijnselen, Dr. David T. MacLeod, mij te hulp. Aan deze beide autoriteiten ben ik zeer veel verschuldigd.

Onder degenen die, zonder enige uitnodiging, geheel uit eigen beweging naar voren kwamen om mijn bevindingen met de zogenaamd occulte verschijnselen — die alle op tot nog toe door de

westerse wereld weinig begrepen natuurwetten berusten — te bevestigen, bevinden zich o.a. de heer Nanavutty, rechter in het hooggerechtshof te Lucknow, de heer C. F. Pogson, voorheen majoor bij het Brits-Indische leger en officiëel aangesteld wichelroedeloper voor de regering te Bombay, Dr. Glinton en een aantal Harley Street-specialisten, benevens vele andere eminente persoonlijkheden, niet alleen uit dit land, maar ook uit alle overige delen van de wereld. Dat is inderdaad een „teken des tijds” en in feite een vervulling van de bijbelse profetieën.

De wijsbegeerte van Jezus, den Yogi van Nazareth, is voor de europese wereld de beste, zoals die van den Yogi-vorst Boeddha de beste voor het oosten, en die van den Yogi Confucius de beste voor China is; zij allen zijn Zonen Gods, naar Zijn beeld geschapen, om in de verschillende delen van de wijde wereld een boodschap van hoop, van welslagen in het leven, van vrede en van het geheim des levens zèlf te verkondigen. Ook dit boek bevat een boodschap!

ALEXANDER CANNON.

INLEIDING.

DIT boek werd geschreven om te bewijzen dat er in de machtige wereld waarin wij leven een Onzichtbare Invloed bestaat, die ons dagelijks leven beheerst. Of die invloed ten goede of ten kwade zal werken hangt slechts van onze eigen verlangens af. Om deze waarheid met kracht tot het westen te doen dóórdringen, werden de mysteriën van het nabije en het verre oosten gedurende een lange ontdekkingsreis — als het ware een speurtocht naar de Heilige Graal, die ouder is dan welke historisch bekende ook — volledig nagevorst. In deze bladzijden werd de opvatting neergelegd dat er een Universele Geest bestaat, waarvan de menselijke slechts een fragment is, terwijl de studie van dezen Groten Meester van het Lot tenzeerste werd verhelderd door het onderzoek naar het wezen van de hypnoze zoals die door 's werelds leidende exponenten in het oosten wordt toegepast.

Groot-Britannië heeft het aan Alexander Es-
kine te danken dat de hypnoze haar intrede in de medische wereld deed, wetenschappelijk onderzocht werd en practische toepassing vond als een therapeutisch agens dat al onze geneesmiddelen

verre overtreft; deze wetenschap wordt in het oosten tot in de perfectie beoefend, terwijl haar wonderen voor het eerst lichamelijk aan de europese wereld gedemonstreerd werden door den grootsten exponent en genezer dien zij ooit gekend heeft: Jezus Christus. In het oosten zijn de Yogi's de grote exponenten en onovertroffen meesters van deze kunst; zij wordt daar toegepast in een mate die zo goed als buiten ons gezichtsveld ligt, en wel op het gebied van de echte helderziendheid, de telepathie, en op dat van het op een afstand genezen of vernietigen van leven, feiten die alleen op de juiste waarde geschat kunnen worden door hen die er ooggetuige van waren.

Het bestaan van zwarte magie wordt in deze bladzijden bevestigd door eminente persoonlijkheden, onder wie zich minstens één lid van het hooggerechtshof bevindt, en de bijbelleer volgens welke krankzinnigheid met demonen heeft te maken zou wel eens wetenschappelijker kunnen blijken te zijn dan onze hedendaagse „lippendienst”-psychologie. Het verdorren van de vijgeboom was geen product van de verbeelding der oude geschiedschrijvers, maar is integendeel het resultaat van een kunst die in onze tijd in de afgelegen dorpen van het eigenlijke Indië wordt beoefend door den Yogi, die, na eerst een zekere macht over het leven van planten en bomen te hebben verworven, zich vervolgens volkomen vertrouwd maakt met de psychische wetten die het dierenleven beheer-

sen, om tenslotte zijn nimmer verflauwende aandacht te wijden aan het beheersen van menselijke wezens, ten bate van de ganse mensheid. In elke kudde komen ook vele zwarte schapen voor, en zo zien we ook in de Yoga-wijsbegeerte heiligen hun hoge idealen ontrouw worden en hun tot ontwikkeling gebrachte vermogens voor zelfzuchtige doeleinden gebruiken; dat is dan de geboorte van zwarte magie, waarin de magiër door het oproepen van kwade krachten — onverschillig of die slechts in de verbeelding dan wel in de werkelijkheid bestaan — in zijn opperste vernietigingsdaad zelfs het leven-zelf kan vernietigen. Al is de materialist ook nog zo geneigd te lachen om ideeën die, naar het hem toeschijnt, zoiets als een middeleeuws geurtje verspreiden, dient hij zich toch te hoeden voor het in de wind slaan van de waarschuwingen der voortschrijdende wetenschap, want deze manen tot waakzaamheid jegens de onzichtbare krachten en schepselen der natuur, die ons dagelijks leven ten goede of ten kwade beïnvloeden door den Meester van het Lot — de Onzichtbare Invloed — die ons voortdrijft door dit korte aardse leven, dat louter een voorbereiding is voor de grotere komende wereld, welker bestaanswerkelijkheid in deze bladzijden wordt aangetoond.

Ook wordt hier nieuw licht geworpen op vele tot nu toe slechts vaag begrepen passages uit de Schrift, terwijl zowel over God als over den Duiwel een nieuwe opvatting wordt verkondigd.

De lezer vindt hier een beschrijving van het echte levitatieverschijnsel, waarin getuigd wordt van historische feiten die betrekking hebben op het in een oogwenk over ongelooflijk grote afstanden verplaatsen van het lichaam.

De ware betekenis van het „Koninkrijk der Hemelen” wordt onmiskenbaar-duidelijk gemaakt.

Dat telepathie een nationaal bezit is, wordt eveneens aan de hand van historische epizoden bewezen. Aangetoond wordt, dat de macht van de menselijke geest al het andere in de wereld overtreft.

Kennis is macht: laat dus ieder die naar wijsheid verlangt terugkeren tot de toestand van niet-weten, en vervolgens lezen wat hier wordt meegedeeld over de Onzichtbare Invloed — den Meester van het Lot. Dan zal hij wijsheid in overvloed bezitten, maar ook alleen dan zal hij die ontvangen.

Telepathie was de eerste telegraaf- en telefoon-dienst op onze Moeder Aarde.

Iets wensen wil nog niet zeggen: iets bereiken, tenzij ge er een voornemen aan verbindt. Mijn wens en mijn doelstelling zijn: u bewust te doen worden dat we omringd zijn door een Onzichtbare Wereld, die veel groter is dan onze ruimste opvatting van de kleine, onbeduidende stoffelijke wereld waarin onze broze menselijke verschijningsvorm zijn bestaan heeft.

Als er niet iemand als Erskine was geweest, zou dit werk nooit zijn geschreven; want al vele jaren

geleden, toen ik voor het eerst luisterde naar en aantekeningen maakte over zijn schitterende, vol suggestieve kracht en in een meesterlijke stijl gegeven uiteenzettingen, werd ik daardoor aangemoedigd de studie van deze hoogst fascinerende verschijnselen en van de diepe levenswaarheden die we er uit kunnen leren, voort te zetten. Heel goed herinner ik me nog zijn antwoord aan een onredelijken criticus: dat onwetendheid het ontbreken van werkelijke kennis, stupiditeit het onvermogen om kennis te verwerven, en halsstarrigheid slechts een ellendige waan is. Nòch de materialist, nòch de onwetende kan zich een onzichtbare realiteit voorstellen die wèl werkelijk bestaat maar géén indruk op de fysieke zintuigen maakt.

In al haar zoeken naar vrede is de wereld een ziedende heksenketel; in deze bladzijden zal men de weg naar Vrede, Waarheid en naar het Leven-zèlf vinden.

Denk er wel aan dat de armzalige conventie een macht is die de groei van het intellect verhindert, en dat zij de moeder van niet-zijn is. Niet-conventioneel-zijn wordt een specialist in geestesziekten door sommigen als een onvergeeflijke misdaad aangerekend; laat ik mijn critici mogen verzekeren dat ik niemand vrees, want vrees is het bewijs van een gedegenereerde geest. Moge ik degenen die sommige van mijn opmerkingen beantwoorden met „Onmogelijk!” herinneren aan het woord van Napoleon: „Onmogelijk is het bijvoeglijk naam-

woord van de dwazen." Een kleine geest is halsstarrig. Een grote kan leiden en zelf geleid worden. Daarom zeg ik: laat u door niemand beïnvloeden! Geloof in de geest en zijn mogelijkheden!

En terwijl ge de kennis van het tot dusver onbekende gaat opdelven moge ik u herinneren aan de woorden: „Geef dan den Keizer dat des Keizers is, en Gode dat Gods is." Dan zult ge niet in moeilijkheden komen of verstandelijk onevenwichtig worden door het aanvaarden van zulke nieuwe denkbeelden. Alle dingen die we zien zijn slechts met vorm en substantie beklede geest, het bewijs van den Ongezien en Onzichtbaren Geest, de scheppende macht en invloed die God Almachtig is.

ALEXANDER CANNON.

Londen.

DE ONZICHTBARE INVLOED

(THE INVISIBLE INFLUENCE)

HOOFDSTUK I.

INVLOED EN MACHT.

INVLOED! Dit woord van zeven letters draagt een zó verschrikkelijke verborgen kracht in zich, dat koningen erdoor van de troon gestoten worden, legers als geëlektriseerd en ontsteld gehoorzamen aan zijn meedogenloze bevelen; en heel dat effect wordt teweeeggebracht door de invloed van de ene mens op de andere.

In de geschiedenis zijn vele voorbeelden bekend van mannen en vrouwen die iedereen door hun invloed overheersten. Wat is dat voor een subtiële, ontastbare macht, die de onderlinge betrekkingen der mensen beïnvloedt? Het is het vermogen om duizend paarden te besturen door één als leider en gids te laten fungeren, waarna alle andere het zadelpaard automatisch volgen.

De wetenschap der hypnoze en van de telepatie, de meester van het lot, dateert reeds van meer dan drieduizend jaar geleden. De arische hindoes wijdden zich eeuwenlang aan het ont-

sluieren van de geheimen der heerschappij van de menselijke geest, wat voor hen méér betekende dan het verspelen van hun eigen leven. Zij beseften dat de menselijke intelligentie broos en vergankelijk, maar het leven zèlf oneindig is, en dat een gewaarschuwd man voor twee geldt. Zij wisten dat we voor ieder moment van ons leven verantwoording moeten afleggen, dat we op niemand moeten steunen en ons toch evenmin van de wereld afzonderen, dat „rust roest”. Hun wijsbegeerte was er een van dáden, niet van woorden; zij begrepen dat „onmogelijk” het bijvoeglijk naamwoord van de dwazen, vrees het bewijs van een gedegenerende geest, spreken zilver en zwijgen goud is; dat men de meester van zijn eigen vermogens moet zijn en géén slaaf van begeerten; dat een mens wordt zoals hij *in de grond van zijn hart* denkt, en dat iedere handeling de uitkomst van een tevoren opgevat denkbeeld is. Zij leerden dat een op de levende rots van het beginsel gegrondvest groot karakter een *feit* is, geen op zichzelf staand verschijnsel dat zo maar ineens waargenomen, bepaald en beschreven kan worden. Het is een beschikking van de Voorzienigheid, die ten doel heeft niet slechts een onmiddellijke, maar een voortgezette, progressieve en nooit-eindigende werking uit te oefenen. Zulk een karakter overleeft de mens die het bezit, en laat zijn spoor niet alleen in de zandgrond van de tijd, maar evenzeer in de eeuwigheid na.

Deze hindoe-adepten vormden al een beschaafde sekte toen de westerse volken nog zo goed als barbaars waren. Muziek, alle voortbrengselen van een verfijnde smaak, bouwkunst, enz. stonden bij hen al op een hoge trap van ontwikkeling toen Engeland nog geregeerd werd door Boadicea, en de bewoners van dat land nog de druïden tot voorgangers van hun godsdienst hadden.¹⁾ Deze adepten van een religieuze hindoe-sekte kenden niet alleen de geheimen van het leiden en beheersen van de mènselijke geest, maar bezaten tevens macht over het dierenrijk. Zij benutten de hypnotische slaaptoestand in ernstige gevallen van beroerte of verlamming, ofschoon zij meestal hun taak verrichtten — evenals hun volgelingen nu nog doen — zonder den patiënt in slaap te brengen. Evenals in de oudheid hypnotizeren de adepten eerst zichzelf, en in die toestand stellen ze zich langs telepathische weg in verbinding met het onderbewustzijn van de te behandelen per-

¹⁾ Ik weet niet of uit het laatste gedeelte van deze zin moet worden opgemaakt dat de schrijver zich aansluit bij de algemeen verbreide, banale schabloon-opvatting die ons door geschiedenisleraren over de druïden wordt bijgebracht, maar in elk geval wil ik niet verzuimen den lezer met aandrang in overweging te geven kennis te nemen (voorzover hij dat nog niet mocht hebben gedaan) van „De sleutel van het verborgene”, door Maurice Magre (in 1938 bij „Gnosis” verschenen), waarin op de druïden en hun geestelijk niveau een heel ander licht wordt geworpen. (Vert.).

soon, waarna ze een of andere hallucinatie, illuzie of waanvoorstelling teweegbrengen, al naar zij dat nodig oordelen. Ze zijn zeer machtig, en hun arbeidsveld strekt zich uit van noord tot zuid en van oost tot west. Deze grote wijzen van het oosten weten dat een bewustzijnsstroom onbekende krachten bevat. In Engeland vindt de echte hypnoze slechts weinig beoefenaars. Dezen zijn inderdaad meesters van de menselijke geest, en kunnen de hypnoze zowel in waak- als in slaaptoestand in een werkelijk geheimzinnige mate aanwenden.

Ons is geleerd dat het tenzeerste valt te betwijfelen of mensen die het meest denken, dat wil zeggen: die het grootste aantal bewuste gedachten door hun brein voelen gaan, ook werkelijk de grootste hoeveelheid geestelijk werk leveren. De wijze deelt ons mee dat de boom die we planten groeit terwijl we slapen; zo zou het ook gaan met een nieuw denkbeeld dat in de geest van een werkelijken denker wordt geplant. Het zal groeien terwijl hij zich dat allerminst bewust is. Een denkbeeld in het brein of de geest is géén in marmer gebeitelde inscriptie: het is een indruk op een levend weefsel, dat een werkdadige voedingsbodem vormt. Worden de initialen die ik in de schors van een boom sneed niet groter naarmate de boom van jaar tot jaar groeit, en ontwikkelen mijn in het geheugen opgenomen gedachten zich niet in nieuwe vormen en betrekkingen naarmate mijn denkvermogen groeit? De yogi's, die de wijzen

van het oosten zijn, vertellen ons dat geniale werken niet het resultaat van een onbegrensde werkracht vormen, maar toe te schrijven zijn aan de intelligente werkzaamheid van een secundair bewustzijn. Het werk wordt als het ware in een „ondergrondse werkplaats” verricht, en daarna geheel voltooid aan het normale bewustzijn doorgegeven. We zouden zelfs mogen beweren dat iedere in diepe hypnotische slaap gebrachte proefpersoon alléén al door het optreden van veranderingen in het geheugen het bewijs levert van het bestaan van een tweede of secundair bewustzijn, dat we het onbewuste noemen. Het verschijnsel van automatisch schrijven toont niet alleen aan dat er zulk een secundair bewustzijn bestáát, maar tevens dat het tegelijk met het normale kan werken. Deze yogi's zijn inderdaad wondermensen.

DE ZES KLASSEN VAN YOGI'S.

In werkelijkheid zijn er onder de indische rassen zes klassen van hypnotiseurs of telepathen, terwijl de grote massa in Indië even weinig van deze hypnoze-methoden afweet als het hedendaagse grote publiek in Engeland.

De yogi van de hoogste klasse erkent géén anderen yogi als bezitter van de yoga-wijsbegeerte dan een van zijn eigen hoogste klasse. Buiten deze vormen nog enkele andere orden bepaalde trap-

pen-van-ontwikkeling in de studie van het geheim des levens.

Eén van die zes orden is een sekte die de lágere vormen van hypnoze beoefent, namelijk de theatrale, waarbij een hele menigte collectief gehypnotiseerd, en het „kunstje-met-het-touw” vertoond wordt. De fakir staat op een podium, of ook wel midden tussen de menigte, en heeft een rood touw in de hand; hij gooit dat boven zijn hoofd de lucht in en spreekt daarbij de duidelijk hoorbare suggestie uit dat hij in het touw gaat klimmen en zo uit het gezichtsveld van de toeschouwers zal verdwijnen. Deze verrichting werd meer dan duizendmaal waargenomen en bevestigd. Onze enige manier om te bewijzen dat deze hele geschiedenis louter gezichtsbedrog is bestaat in het nemen van een foto, als we tenminste mogen aannemen dat het wel iets dergelijks móét zijn omdat de camera zulke goocheltoeren niet registreert. In het westen is het teweegbrengen van een dergelijk verschijnsel oneindig veel moeilijker, doordat in warme landen de hersenschors veel passiever, en derhalve het onbewuste gemakkelijker te beïnvloeden is.

De hallucinaties en illuzies die de oosterse adepten met zoveel effect te voorschijn kunnen roepen zijn zó verbazingwekkend, dat we ons niet zo hevig over de bijgelovigheid van oosterlingen behoeven te verwonderen. Laat ik in dit verband even de volgende geschiedenis vermelden. Een vermaarde rechter, dien ik heel goed ken, verzekert me, dat,

toen hij op een avond in zijn grote auto naar huis terugkeerde, hij en zijn mede-inzittenden kort voor het passeren van een brug eensklaps een groot vuur op die brug uit de grond zagen verrijzen, terwijl tegelijkertijd allen begonnen te huiveren, ofschoon de temperatuur meer dan honderd graden Fahrenheit bedroeg; het was alsof ze plotseling in een ijsstreek terechtgekomen waren. De chauffeur was echter moedig en gaf „vol gas”, maar in weerwil daarvan scheen het een ogenblik alsof de motor niet sneller wilde lopen. Daarop liet de chauffeur de koplampen werken, waarna het vuur op de brug uitdoofde en het gevoel van koude verdween. Geen van de inzittenden gebruikte ooit alcohol, niemand van hen was ook maar in het minst bijgelovig, en toch deed dit verschijnsel zich, zonder enige voorafgaande waarschuwing of suggestieve toespeling, aan hen voor. Naderhand werd vastgesteld dat zwarte magiërs (die we spoedig een bezoek zullen brengen) een vloek over deze brug hadden uitgesproken, en dat alléén het felle licht van de koplampen in staat was geweest de magiërs-der-duisternis te verdrijven. Het hindoe-geloof, dat licht altijd de werken van het kwade verstrooit, kan wel eens op niets anders gegrond zijn dan op feiten. In Groot-Brittannië zijn we te materialistisch, veel te ongelovig om de wonderen van de uitgestrekte onzichtbare wereld om ons heen ook maar half naar waarde te schatten; en toch is de invloed van die wereld —

de Onzichtbare Invloed — machtig en beheerst hij ons, of we dat nu willen toegeven of niet. ¹⁾

De westerse hypnoze- en telepathie-methoden zijn in geen enkel opzicht gelijkwaardig aan die van de arische hindoe-meesters, die in het bezit zijn van alle ooit door mensen ontdekte geheimen aangaande het beheersen van de geest van een ander.

Vergeleken bij deze grote adepten, zijn wij, wat onze kennis van de menselijke geest betreft, slechts kinderen. Luister maar eens naar het verhaal van prof. X. Ik kende hem al jaren lang als een gedistingeerd heer, ofschoon hij voor de buitenwereld slechts een heel gewoon man was, want deze wijzen streven naar het vermijden van alles wat maar op vertoon lijkt; ze doen niets om op te vallen, maar werken alleen ten bate van de mensheid. Overdag hield hij zijn colleges voor de studenten, terwijl hij 's avonds als ieder ander gewoon mens de schouwburg bezocht, naar een bioscoop ging (want ook in het nabije en het verre oosten hebben we goede „talkies”), of deelnam aan

¹⁾ Bij uitspraken als deze beperkt de schrijver zich bescheidenlijk tot zijn eigen land. Ik voor mij geloof echter dat de overige westerse landen (en niet in de laatste plaats Nederland!) nog materialistischer en ongeloviger zijn, waarbij nog dient te worden opgemerkt dat mensen die zich met deze dingen bezighouden vermoedelijk nergens op zo infame wijze bejegend worden als in Nederland!

(Vert.)

diners en bals. Tòch was er iets aan dezen man dat ver buiten het gewone lag. Zijn gezicht droeg altijd een allervriendelijkste uitdrukking; hij was steeds kalm en beheerst. Niets scheen hem ooit uit zijn evenwicht te kunnen brengen, geen tegenspoed zijn gelijkmoedigheid te kunnen verstoren. Maar in de uren van de nachtelijke duisternis experimenteerde deze bescheiden en totaal niet aanmatigende prof. X. met de menselijke ziel-zèlf. Iedere nacht liet hij zijn lichaam onbewust van uiterlijke dingen in bed achter (wat we trouwens 's nachts allemáál doen). Daar we beiden gretige bestudeerders van de menselijke geest waren, stelden we wederkerig vertrouwen in elkaar. Op een dag zei hij tegen me: „Besef je wel dat we iedere nacht doodgaan en 's morgens weer uit de dood opstaan? Dat sterven niets anders is dan het verlaten van het fysieke lichaam, zoals we dat 's nachts doen, maar dan met dit verschil, dat we na de dood niet meer 's morgens in het lichaam terugkeren, zoals we na onze slaap op Moeder Aarde gewoon waren?” Ik erkende dat ik tot dan toe het overgaan van de ziel nooit in dit licht had beschouwd. Wat een fascinerend denkbeeld! De dood slechts een voortzetting van de slaaptoestand onzer aardse lichamen, terwijl onze geest zijn altijd belangrijke reizen onderneemt, zoals hij dat jaren lang iedere nacht deed zodra de slaap onze ogen had gesloten. Maar prof. X. vervolgde: „Je moet weten dat de oorzaak waardoor de zogenaamd gewone mensen deze din-

gen niet begrijpen, is gelegen in de omstandigheid dat zij hun geest nooit voldoende hebben getraind om in staat te zijn zich 's morgens te herinneren wat er gedurende hun toestand van onbewustheid gebeurd is. De meeste mensen kunnen dit verschijnsel alleen ervaren wanneer ze gehypnotiseerd zijn, daar de hypnoloog het vermogen bezit de werkingen van de eigenlijke geest, die eeuwig is, nooit sterft maar door de eeuwen heen blijft leven, uit de onder hypnoze verkerende proefpersoon te extraheren."

„Voor mij," ging hij voort, „is de slaap slechts het vertrek uit mijn fysieke lichaam naar verre landen, naar vrienden die ik lang geleden heb ontmoet, naar geliefde wezens die niet langer gevangen zitten in het vlees van dit stoffelijke planeetje (waarvan er in Gods wijde heelal nog heel wat meer zijn), maar nu in hun etherische lichamen leven en geen tijd of ruimte kennen, want tijd is slechts een stoffelijke maatstaf, en ruimte betekent niets als er geen stoffelijke begrepsdheden in aanwezig zijn. (Want duizend jaren zijn in uwe ogen als de dag van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en als een nachtwake). ¹⁾ Heb je je er rekenschap van gegeven dat wij geen van beiden ook maar één dag ouder lijken dan twintig jaar geleden? Voor ons telt leeftijd niet meer mee; de jaren zijn niet van belang — ik ben nu al over de honderd,

¹⁾ Oude Testament, Psalm 90 : 4. (Vert.).

maar ik durf dat niet aan de menigte te vertellen, omdat men dan van mijlen ver hierheen zou komen om me vol verbazing aan te gapen, want ik lijk geen dāg ouder dan veertig. Hoe groot zijn de geheimen die men door de menselijke geest kan leren, en die ver daarboven reiken tot aan de Universele Geest Gods, die alle dingen weet." Daarna ging hij er toe over me in 't geheim zijn wonderbaarlijke vermogens te demonstrenen. Na me eerst te hebben gevraagd of ik werkelijk geloofde dat de grote Yogi uit de oudheid, Jezus Christus, de vijgeboom had doen verdorren, en of ik zulk een verrichting in onze tijd als een wonder zou beschouwen, liep hij de wijngaard van zijn buurman in tot hij aan het eind daarvan bij een oude boom kwam, die al enige honderden jaren lang weer en wind moest hebben getrotseerd; op enige afstand van die boom bleef hij staan en sprak hem aldus toe: „Je hebt wèl gedaan, je hebt de stormen van het leven getrotseerd, mijn ziel getroost en beschermd. Nú is je tijd gekomen om deze ijdele wereld van het Niets te verlaten. Sterf nu, en kom niet meer tot leven!" Tot mijn opperste verbazing begon de boom onmiddellijk te verdorren, terwijl niet alleen mij, maar ook anderen werd toegestaan naderbij te komen en de verdorde boom te betasten en te onderzoeken. Zo zij het! De wonderen van de bijbel zijn nog even waar als in de dagen van weleer. De boom verdorde, en tot op deze dag is de plek waar hij zo lang gestaan had nog slechts

een stukje onvruchtbare grond; nooit ontsproot er ook maar een spoor van nieuw leven.

Er werden foto's van dit wonder genomen, waarbij de camera het verdorren van de boom inderdaad registreerde. Maar is zelfs *dit* een bewijs, dat de hele geschiedenis niet op een ingenieus gezichtsbedrog berustte, waardoor zelfs de fotografische plaat werd misleid? Ge zegt: „O! Hoe absurd! Natuurlijk moet hier sprake zijn van een werkelijk feit.” Maar mag ik u er in elk geval even aan herinneren dat de spiegel waarin ge uzelf bekijkt een beeld van u weergeeft dat zich achter het glas schijnt te bevinden? De camera kan dat beeld overnemen, waarna de foto er uitziet alsof hij van uzelf genomen werd, en toch is dat niet zo: het is slechts een weergave van uw spiegelbeeld, dat niet echt is en niet betast kan worden, dus inderdaad slechts in de verbeelding bestaat. Het beeld schijnt zich achter het spiegelglas te bevinden, en toch kan ik u bewijzen dat er achter dat glas helemaal niets is, dat ge dus (evenals de camera) iets ziet op een plaats waar het *niet* is. Ik vermeld dit feit even, omdat het niet alleen nieuw licht werpt op de mogelijkheid tot het verrichten van wonderen, maar bovendien op de vernuftige wijze waarop onze zintuigen kunnen worden misleid. Het is mogelijk dat de zogenaamd stoffelijke dingen van de aarde slechts een spiegelbeeld zijn van enkele der veel grotere dingen die in de komende wereld bestaan!

Later komen we op dezen groten meester van het oosten terug, om nog vele dingen van hem te leren; maar voorlopig willen we het hierbij laten, om éérs eens na te gaan of zwarte magie werkelijk iets te beduiden heeft.

ZWARTE MAGIE.

Er zijn oosterse adepten die tot de „Orde van het Linkerpad” behoren en „zwarte magie” beoefenen, zoals die ook westerse machten bekend is; deze helderzienden kunnen leven vernietigen (en doen dat ook) door concentratie van hun eigen wilsvermogen, zonder hulp van een hypnotiseur. Hun lichamen zijn immuun voor ziekte, en als ze het wènsen bereiken ze vaak een nog veel hogere leeftijd dan mijn hiervoren vermelde vriend; gewoonlijk sterven ze op hoge leeftijd een volkomen natuurlijke dood, d.w.z. aan verval van het fysieke lichaam, waarbij, evenals we in de bijbel vermeld vinden, leeftijden van negenhonderd jaar geen uitzondering vormen. Dit was ’s mensen van God ontvangen erfdeel hier op aarde toen hij nog niet de vele uitvindingen en bedenksels van déze tijd, en geen voor hemzelf en zijn medemensen schadelijke vergiften, met inbegrip van alkohol, kende.

Zoals ik reeds zeide kunnen de „zwarte magiërs” van deze „orde van het linkerpad” met behulp van een bepaalde toepassing van helderziendheid leven vernietigen, wat ze ook werkelijk doen. De magiër

brengt op een afstand zijn denkvermogen in verbinding met dat van zijn slachtoffer, en laat vervolgens, zonder enige zichtbare vorm van hypnoze, alléén door een gedachtetrilling die we telepathie noemen (een proces dat zeer goed werd beschreven in een werk van Pythagoras uit 562 v. Chr.), een bepaald denkbeeld het brein van dat slachtoffer binnendringen.

Rechter —, van het hooggerechtshof, staat in voor de juistheid van de volgende geschiedenis. Een welgesteld man lag met hoge koorts te bed en was reeds stervende. Hij had een jongeren broeder, die al zijn bezittingen zou erven, want in Indië erft de vrouw niets van haar man en is dus na zijn dood aan de genade van haar bloedverwanten overgeleverd. De gedachte dat haar zwager alles zou erven maakte deze vrouw woedend, zodat ze zich ging afvragen wat ze tegen die „ramp” zou kunnen doen. „Ik weet al wat ik ga doen,” overlegde ze bij zichzelf, „ik ga naar de straat van de zwarte magiërs in Surat, bij Bombay. Daar zal ik informeren naar het adres van den grootsten adept der zwarte magie, of van de orde van het linkerpad, en hem om hulp vragen.” Ze ging op weg om haar speurtocht-der-vernietiging te volbrengen; maar een zo voorname persoonlijkheid in déze buurt aan te treffen was iets zó vreemds, dat er al spoedig een grote menigte op de been was, waaronder zich toevallig ook de juist voorbijkomende jongere broer van haar man bevond. Hij

volgde de vrouw op enige afstand op haar tocht door deze straat van de onzichtbare onderwereld, waar duivels in al hun glorie heersen. De jonge vrouw klopte ergens aan een deur en vroeg: „Kunt u me ook zeggen waar het hoofd van uw orde woont, meneer?” De zwarte magiër wees naar een huis schuin tegenover het zijne en antwoordde: „Dáár woont de meester van de machtigsten der zwarte magiërs. Hij kan met het grootste gemak iets doen wat zelfs wij nog moeilijk vinden; als het dus iets van het allergrootste belang is, ga dan naar hem toe; misschien is hij bereid aandacht te schenken aan uw verlangens. Ga nu!”

Bij het huis van den leider dezer orde van het linkerpad gekomen, informeerde de vrouw of hij thuis was. Tenslotte werd ze binnengelaten in een schaars verlichte, stoffige en warme kamer, waar toch alle ramen wijd openstonden, daar het een zeer warme dag was. Met langzame maar vaste tred kwam deze machtige-uit-de-wereld-van-het-kwade de kamer binnen, een duister-geheimzinnige uitdrukking in de ogen, alsof ze zelfs door muren heen konden zien; hij nam de vrouw even goed op en zei toen: „Vrouw, ik neem aan dat ge gekomen zijt om mij te verzoeken uw jongen zwager het leven te benemen, omdat hij al uw rijkdom erft als uw man morgen doodgaat?” Tenzeerste verbaasd, stamelde de vrouw: „Maar meester, hoe weet ge dat ik dáárvoor kom, en hoe kwam u ter ore dat mijn man met zware koorts te bed ligt?”

De zwarte magiër keek haar met vaste en haar totaal in de war brengende blik zó lang aan, dat zij tenslotte alles had willen geven om aan zijn nabijheid te kunnen ontkomen, maar ze was eenvoudig verlamd. De wijze vroeg haar met een doordringende stem: „Vrouw, heb ik niet juist gezien?” Waarop zij antwoordde: „Inderdaad, alsof ge kennis draagt van alles wat in mijn brein omgaat.” Daarop sprak de grote meester van de onderwereld: „Ge hebt de waarheid gesproken! Dit brein is voor mij een open boek; elk uur of ogenblik van dag of nacht kan ik zijn inhoud lezen, onverschillig of ge ver weg zijt of dichtbij, want afstand is van geen belang; voor mij is er tijd noch ruimte. In een oogwenk leg ik een afstand van duizend mijlen af; ik houd geen rekening met de van onwetendheid getuigende, onbeholpen methoden dergenen die evenmin iets afweten van de geheimen der onzichtbare wereld daarboven, als van die der onzichtbare wereld hier beneden, waartoe ik behoor.” Vervolgens verzocht de zwarte magiër haar hem een douceurtje van driehonderd ropijen (twintig pond sterling) te geven, opdat hij aandrang mocht gaan voelen voor het verrichten van een magisch kabinetstuk. Daarna hernam hij: „Verlangt ge nog steeds uit de grond van uw hart dat ik de opperste handeling, die van de dood, ga volvoeren?” „Dat doe ik, meneer.” „Dan zal ik vanavond de engel des doods oproepen, vrouw,” zei de magiër, „en de dag van morgen

zal ook uw jongen zwager dood vinden, evenals uw echtgenoot dat tegen die tijd zal zijn; beiden zullen dan afgereisd zijn naar een andere wereld, die door u nog niet wordt waargenomen." Verheugd over deze belofte, ging de jonge vrouw heen, en toen ze weer thuis was begon ze haar plannen voor de toekomst te maken.

Nu was de zwager, die de menigte uit nieuwsgierigheid gevolgd was, er in geslaagd het huis van den groten magiër binnen te sluipen en het gesprek tussen den groten meester van de onderwereld en zijn schoonzuster af te luisteren; ¹⁾ totaal ontdaan spoedde hij zich dadelijk naar den hogepriester onder wiens leiding hij zich voorbereidde voor opname in de heiligste aller orden: de Heilige Orde. Na lang wachten liet de hogepriester hem binnenbrengen, waarna hij den jongeman verzocht hem alles te vertellen, opdat hij hem te hulp kon komen. Toen hij de hele geschiedenis had vernomen, sprak de Grote uit de onzichtbare hogere wereld hem toe op een zó ernstige toon, dat zelfs de atmosfeer er door verstoord werd, de muren schudden en de vloer kraakte. De hogepriester waarschuwde hem als volgt: „Ge moet al mijn aanwijzingen stipt opvolgen; ge moogt zelfs niet het kleinste onderdeelje veronachtzamen. Eén kleine nalatigheid in het uitvoeren van mijn

¹⁾ Ik vraag me af hoe het kwam dat de zwarte magiër de aanwezigheid van den zwager in zijn huis *niet* gewaar werd. (Vert.).

instructies, en ge zult zéker sterven. Let dus goed op, anders kunt ge licht iets vergeten. Ge moet vanavond een stevig maal gebruiken, uw buik goed vol eten, waarna ge naar de slaapzaal moet gaan, waar een vuur aangelegd en de vloer met witte lakens bedekt moet worden. In het midden van de zaal moet een wit tafellaken uitgespreid worden, alsof er een feestmaaltijd werd voorbereid; rondom het tafellaken moet een touw aan paaltjes opgehangen worden, waarna ge in het midden van dat afgezette gedeelte, met het gezicht naar het oosten, op het tafellaken neerknielt om te mediteren. Ge moogt onder géén beding inslapen, zelfs niet één ogenblik de oogleden sluiten, omdat één vluchtig moment van verslachte waakzaamheid uw vijand al in staat stelt u te doden. Ge zult uw meditatie voortzetten tot het aanbreken van de dageraad, want pas dan is alle gevaar geweken en uw leven gered. Ga nu heen en doe wat u gezegd is!" De jongen keerde naar huis terug, gebruikte een stevig maal en begaf zich vervolgens naar de slaapzaal, die zó groot was, dat hij wel een dozijn paarden en wagens kon bevatten. Daar belegde hij de hele vloer met lakens, die hij van vrienden en kennissen geleend en gedeeltelijk in verschillende winkels gekocht had; hij legde het tafellaken in het midden, zoals hem gezegd was, bevestigde rondom dat laken paaltjes in de vloer en bond er het touw stevig aan vast. Vervolgens knielde hij neer en ging

mediteren. Het liep tegen negen uur, en alles was stil; hij trachtte zijn mediteren zo aandachtig mogelijk vol te houden. De tijd ging voort; met zachte, diepe klanken sloeg de klok tien uur, maar nog gebeurde er niets. De avond króóp voort; het scheen hem toe alsof op iedere seconde een lange pauze volgde, zó langzaam draaiden de wijzers van de klok. Het sloeg elf uur, maar nog steeds was er niets gebeurd. Dikwijls dwaalde zijn denkvermogen af van de te volbrengen taak; hij vroeg zich af: „Zou dit werkelijk iets te betekenen hebben, of is het maar een beetje onzin? Toch herinner ik me dat er een vloek over Perrin werd uitgesproken, en ook over Piloo, die beiden het slachtoffer van die vloek werden. Met welke middelen zal deze grote man van de onderwereld trachten mij het leven te benemen? O! Gij, in de wereld daarboven, red mij van de aanvallen van alle dienaren der duisternis!” Het was reeds middernacht, maar nog altijd mediteerde hij ongestoord verder. Tot onverwachts, als uit de ingewanden der aarde komend, aan de oostkant van het touw een zwart paard verscheen, van een lichaamsgrootte die zelfs den moedigste van schrik zou doen beven, dat vuur uit zijn bek spuwde; zijn berijder was in het zwart gekleed en droeg een zwaard van vlammend vuur. Sprakeeloos van ontzetting bij het zien van deze spookverschijning, vergat de jongeling ten enenmale de hoge gedachten waarmee hij zich bezig had ge-

houden. De ruiter mende zijn paard steeds dichtër naar het slachtoffer toe, maar zodra het bij het touwgedeelte aan de oostkant kwam, liep het paard telkens weer achteruit, in weerwil van alle pogingen die zijn berijder deed om zijn prooi te bereiken. Deze verschrikkelijke strijd tussen de machten van het kwade en die van het goede woedde drie uur lang — van precies middernacht tot drie uur in de morgen wendde deze afgrijselijke spookridder, deze kwade geest uit de onderwereld, alle hem ter beschikking staande vermogens aan om zijn prooi te bereiken, maar tevergeefs. Toen het drie uur sloeg verzonken ruiter en paard weer in de ingewanden der aarde, waaruit ze gekomen waren; maar het koolzwarte haar van den jongeling was tijdens deze vuurproef spierwit geworden. Ofschoon de vijand de aftocht had geblazen zette de jongeman zijn meditaties voort tot de zon opkwam, zoals hem door den hogepriester was bevolen; pas tóén was hij ervan overtuigd dat de grote God zijn leven inderdaad gespaard had — dat de kampvechter van de onderwereld weer was verzonken in de ingewanden der aarde waaruit hij te voorschijn was gekomen, en dat de machten-van-boven de overwinning hadden behaald. Maar hadden zij wèrkelijk de overwinning behaald? Alleen in zóverre, dat het leven van den jongeman gespaard was gebleven. We dienen ons te herinneren, dat, als een grote zwarte magiër eenmaal een geest uit de onderwereld opgeroepen

en hem iets beloofd heeft, die geest niet meer vertrekt alvorens hij het beloofde heeft ontvangen. In dit geval had de grote meester van de onzichtbare onderwereld de engel-des-doods opgeroepen, en dien duisteren engel een leven beloofd, zodat hij dus ook een leven móést hebben! Daar hij er nu niet in geslaagd was zich van het hem beloofde meester te maken, moest de afgezant-van-de-duivel wel noodgedwongen dat van den in de vervulling van zijn belofte falenden groten meester nemen. Zo kwam het dat de volgende morgen in de steden, langs de hoofd- en zijwegen, op de heuveltoppen en in de dalen werd omgeroepen dat de grote zwarte magiër de allerhoogste boete had moeten betalen, dat wil zeggen dat hij 's nachts om drie uur in zijn slaap gestorven was — precies het moment waarop de jongeling het verschrikkelijke beest met zijn onverschrokken berijder in de ingewanden van de aarde zag terugzinken. In plaats van de ten onrechte beloofde, had de ruiter nu een andere prooi bemachtigd: leven om leven! In aangelegenheden als deze is de wet machteloos, want de engel-des-doods laat van zijn bezoek geen zicht- of tastbare sporen na; niemand kent de methoden die hij aanwendt, zó vernuftig is zijn opzet, en zó perfect de scholing waarmee hij die ten uitvoer legt.

De engel des doods die door de ceremonie van de zwarte mis of de zwarte magie wordt opgeroepen werkt, zoals ik reeds te kennen gaf, op be-

dekte wijze en laat geen lichamelijke sporen na; daarom blijven zulke sterfgevallen tot op de huidige dag onopgehelderd, en het veelvuldig voorkomen van dergelijke gevallen is voor rechters, lijkschouwers en magistraten in het mystieke oosten een ware nachtmerrie. Dit is nog maar één van de vele geschiedenissen die uit goede bron zouden kunnen worden meegedeeld, iets wat iemand zeer zeker tot nadenken zal stemmen, als hij tenminste voldoende hersens heeft om na te denken! ¹⁾ Kunnen we nu niet iets begrijpen van de duivels waarover in de bijbel wordt gesproken, de duivels die uit menselijke wezens werden geworpen en in de zwijnen gejaagd, zodat de zwijnen zich in hun waanzin verdronken? Is dit voorts geen psychologisch bewijs voor de onmetelijke macht ten goede of ten kwade die de gedachte in het menselijk brein kan uitoefenen? Welk een diepe moraal kan uit deze les geleerd worden. Wie oren heeft om te horen, die hore!

De zwarte magiër begint zijn loopbaan als een of ander yogi-type uit de eerste orde van een menslievende sekte, die inderdaad als verlosser

¹⁾ Deze opmerking is inderdaad niet overbodig! Iemand die zich met deze dingen bezighoudt verbaast zich dagelijks méér over het onbenullig gebazel van met westerse universitaire nonsens volgestampte mediocriteiten, dat n.b. wordt aangeduid met namen als „wetenschap”, „pozitivisme”, enz.! (Vert.).

van het oosten optreedt; want was de verlosser Jezus van Nazareth niet de grootste aller yogi's van zijn tijd? De ingewijde of ware oosterse yogi begint met zijn invloed uit te oefenen op planten, daarna op bomen, die hij op zijn bevel laat groeien of verdorren, en dat alles alléén door het vormen van een sterke gedachte. Mijn vriend, de rechter uit het hooggerechtshof, verzekert me dat hij vele malen getuige is geweest van het in de bijbel vermelde doen-verdorren van bomen, en hóé ongeloflijk het westerlingen ook moge toeschijnen: in de afgelegen dorpen van het oude Indië is het een algemeen in praktijk gebrachte handeling. De camera heeft bijvoorbeeld het verdorren van de vijgeboom vereeuwigd, waarmee dus de hypnotheorie, die voor de truc-met-het-touw steekhoudend is, voor het verschijnsel van verdorren zou zijn weerlegd; maar toch mogen we de les-van-de-spiegel uit de voorgaande bladzijden niet vergeten. Heb ik niet zelf meegemaakt dat dit fenomeen zich voordeed bij de boompjes in de omgeving van Lhasa, niet ver van het grote lama-klooster? Indië en Tibet kunnen ons méér leren over psychologie en de werkingen van de geest dan welke Freud, Jung, Adler, of exponent van éne nieuwe-gedachte-beweging ook.

Tijdens de indische opstand werd de telepathie in haar volle kracht door deze adepten toegepast, zodat de positie van de engelse troepen hun al bekend was lang vóór de inlichtingen per telegraaf

aan de belanghebbenden waren overgebracht. Totaal verbluft vroeg de regering zich af hoe de opstandelingen toch overal achterkwamen, maar de „orde van het linkerpad” en ik (de „orde van het rechterpad”) wisten dat heel goed! Zij hielden de meester-van-het-lot in hun greep gevangen, de grote onzichtbare invloed, die koningstronen doet wankelen en hele legers verstijfd van schrik doet staan, zó groot is zijn macht.

Hypnoze is een zeer machtige vorm van telepathie, die men beter zou kunnen aanduiden met de naam van „psychische toestand”; het is als het ware het opendoen van de deur naar de bibliotheek van de geest. Maar de dynamische kracht van het denkvermogen, die kennis overbrengt, of door middel van gedachtetrillingen via ethergolven een bevel uitzendt naar het onderbewustzijn van een ander, is dezelfde kracht als die van de bewuste suggestie; tussen telepathie en de kracht die iemand in een hypnotische slaap brengt, of het gezichtsbedrog van de truc-met-het-touw teweegbrengt, bestaat slechts een *gradueel* verschil. Telepathie is alleen maar een subtielere manier om het denkvermogen op een afstand in te lichten.

Tijdens mijn reizen door onbekende streken van China, waar het zien van een blanke voor de inboorlingen iets zeer bijzonders was, leerde ik veel van den ogenschijnlijken bedelaar, die er uitzag als een nietswaardige en aan wereldse goederen weinig of niets bezat, maar die, naar ik spoedig

besepte, des te meer bezat aan goederen van de andere wereld — een rijk gedachteleven.

Mijn gewone bagage bestond uit vijfendertig koffers, daar ik steeds het grootste gedeelte van mijn wereldse bezittingen meenam, geen bandieten of rovers van welk kaliber ook vrezend, omdat ik geleerd had hoe een bezwering te formuleren en hoe op het eerste gezicht een mening over iets of iemand te vormen; ook had afstand voor mij geen betekenis meer. Bij een van die gelegenheden kwamen, na een reis van zeven dagen langs een rivier, slechts vierendertig koffers op de plaats van bestemming aan, en moest ik me dus het hoofd breken over de vraag wat er gebeurd kon zijn met koffer „negen”, die evenals alle andere van een in witte verf geschilderd nummer was voorzien. Een bevriende adept en ik hielden een „seance”, waarna we al spoedig de verblijfplaats van de ontbrekende koffer hadden opgespoord, namelijk een leeg vertrek in het oude kasteel dat we reeds meer dan een week tevoren hadden verlaten. De eerstvolgende stap die we nu te doen hadden was te zorgen dat de koffer weer in mijn bezit kwam. Van telegraferen had men in deze streek nog nooit gehoord; de koffer per postwagen te laten halen betekende een heen- en terugreis van totaal twintig dagen, daar het vervoer over land langer duurde dan per boot; een speciale bode kon het per boot heen en terug niet binnen de zestien dagen doen, terwijl ik de reis graag zo spoedig mogelijk

wilde voortzetten. Zo bleef ons nog maar één ding over: langs telepathische weg opdracht voor het nazenden van de koffer te geven, en daar mijn kennis van de landstaal zeer gering was, liet ik deze operatie maar aan mijn vriend over. Binnen tien minuten was hij in trance, waarna zijn lichaam spoedig koud werd, zijn ademhaling ogenschijnlijk stilstond en de hartslag zelfs met de stethoskoop niet meer viel waar te nemen. Het zweet gutste hem langs het voorhoofd, en alles bij elkaar genomen verkeerde hij in een toestand van schijndood, die drie volle uren aanhield. Na dit lange tijdsverloop begon hij te kreunen, stuiptrekkingen te vertonen en onverstaanbare woorden te mompelen; tenslotte opende hij de ogen, maar behield niettemin de symptomen van algehele uitputting, zodat ik zijn levenskrachten moest opwekken met onversneden cognac en melk. Weer helemaal bijgekomen, deelde hij me mee dat alles in orde was; de ontbrekende koffer nummer negen zou binnen tien minuten in een kleine jonk geladen worden, en uiterlijk over acht dagen in mijn bezit zijn. En het gebeurde precies zoals de wijze had voorspeld. Met de nodige omzichtigheid vroeg ik den bode die de koffer begeleid had (een in het verre, en trouwens ook in sommige streken van het nabije oosten noodzakelijke voorzorgsmaatregel), mij even precies te vertellen op welke wijze hij vernomen had dat ik een koffer nagezonden wilde hebben, en hoe hij wist dat die koffer zich in een

leeg vertrek van het oude kasteel bevond. Alvo-rens zijn verhaal weer te geven, moet ik even in herinnering brengen dat in het deel van de wereld waarvan hier sprake is, niemand na zonsondergang zijn huisdeur opendoet als er iemand komt om hem te spreken. Iedereen die in deze streken reist houdt daar rekening mee, wel wetend dat als hij na zonsondergang aanklopt, men hem niet binnenlaat maar van achter de huisdeur roept: „Wie is daar?” Nadat de bezoeker zijn naam, adres, enz. heeft meegedeeld, kan het (overigens alleen in zeer bijzondere gevallen) gebeuren dat men hem binnenlaat. Gewoonlijk wordt de boodschap echter eenvoudig door de gesloten deur heen meegedeeld, dus zonder dat bezoeker en bewoner elkaar te zien krijgen. Zo ook hier. Bij den commissaris van politie, een chinees, werd precies op het moment waarop bij mijn vriend de toestand van schijndood intrad op de huisdeur geklopt. De commissaris hoorde mijn vriend even duidelijk spreken alsof die zèlf voor de deur stond, en trof na het vernemen van de boodschap met spoed de nodige maatregelen om aan mijn verzoek te voldoen. Er zijn voor dit verschijnsel twee verklaringen mogelijk: òf mijn vriend was in de geest voor het huis van den commissaris aanwezig geweest, òf hij had de telepathische overbrenging met zó-veel kracht toegepast, dat de niets vermoedende politie-ambtenaar ervan overtuigd was dat de wijze voor zijn deur stond. Toen hij de volgende

dag vernam dat niemand mijn vriend meer had gezien sinds hij verscheidene dagen geleden met mij was vertrokken om een speurtocht naar het onbekende te ondernemen, was hij tenzeerste verontrust. Zijn verbazing was zó groot, dat hij me later een brief schreef, en na ontvangst van mijn mededeling dat mijn vriend geen ogenblik van me weg geweest was, stond hij eenvoudig versted. Het belangrijkste punt uit deze hele geschiedenis is wel, dat zelfs de hogere ambtenaren de verborgen krachten die in hun midden aan het werk zijn ook maar niet enigermate naar waarde weten te schatten. Waarom de wijze drie uur nodig had om weer tot bewustzijn te komen, valt moeilijk te begripen, ofschoon het in het oosten iets heel gewoons is dat bij dergelijke verschijnselen de cijfers drie of zeven een grote rol vervullen. Een telepathische werking als déze berust buiten kijf op een door de wil bestuurde gedachteconcentratie, die iemand volledig beïnvloedt, in sommige gevallen zelfs zonder éniĝ hoorbaar uitspreken van woorden. Probeer het zelf, en twijfel niet, dan zult ge verbaasd staan.

Denk aan uw vriend, haal u zijn gezicht voor de geest, of als ge een foto van hem hebt, bekijk die dan en spreek dat portret duidelijk hoorbaar toe; haal u het beeld van die foto voor de geest op het moment waarop ge 's avonds gaat inslapen. Concentreer uw hele denkvermogen op het doel dat ge u stelt, en ge zult zien dat ge een van de eerst-

volgende dagen de door u verlangde brief ontvangt, of dat uw zo ernstig en met zulk een sterke gedachtetrilling uitgezonden wens in vervulling gaat. Vaak krijgen we als het ware een boodschap van iemand die ons dierbaar is. We denken plotseeling aan hem, misschien wel juist terwijl we iets lezen over een onderwerp dat totaal niets met de betrokken persoon te maken heeft. (Juist in déze toestand, als het bewustzijn door iets in beslag genomen of passief is, ontvangen we indrukken uit het onbewuste). Op een of andere avond denken we toevallig aan een vriend, en reeds de volgende morgen horen we iets van of over hem. Onze gedachtetrillingen reisden sneller dan de exprestrein die de voor ons bestemde brief vervoerde, want hun prompte aankomst in het brein van onzen vriend bracht hem ertoe ons te schrijven.

Toen ik dit onderwerp met mijn vriend, den wijze, besprak, merkte hij op: „De dwaas begrijpt deze dingen niet; als hij maar wijsheid bezat zou hij de genoegens van dit leven voor zichzelf meer dan honderdvoudig verhogen door zijn denkvermogen te cultiveren en kennis aangaande de macht van dat denkvermogen te verwerven.”

Hebt ge ontdekt dat de meest intellectuele man of vrouw door een juist aanwenden van kennis ook het grootste vermogen tot fascineren bezit en zelfs ook het meest ontvankelijk voor fascinatie is? Denk over deze grote waarheid eens even na!

De „orde van het linkerpad” maakt geen gebruik

van „passen” of suggestie, zoals wij; haar leden beïnvloeden de zenuwcentra door middel van een vaste blik en innerlijke vastbeslotenheid, om op die wijze de gesteldheid die hypnotische of psychische toestand wordt genoemd teweeg te brengen.

HOOFDSTUK II.

DE GEEST BEHEERST DE STOF.

”**W**AT is dat eigenlijk voor een albeheersende macht van de geest, waarmee ge anderen met één blik aan uw bevelen kunt doen gehoorzamen?” vroeg ik den wijze. Langzaam en weloverwogen gaf hij ten antwoord: „De geest begrijpen, is het eeuwige leven begrijpen; want in het fysieke lichaam leven wil zeggen: gevangen zitten; maar in staat zijn het lichaam naar willekeur te verlaten en naar tot dusver onbekende werelden te reizen, is een zuivere vreugde, en al deze geestelijke kennis wordt veel gemakkelijker verworven dan de meeste mensen zich voorstellen. Zij beseffen niet dat het vóór alles nodig is te *gelooven*. Wordt ons in uw bijbel niet geleerd dat voor hem die gelooft alle dingen mogelijk zijn? Het is geen teken van wijsheid als men bidt: „Ik geloof, Here, kom mijner ongelovigheid te hulp.” ¹⁾

HET LEVITATIE-VERSCHIJNSEL.

Daarop vroeg ik of hij ooit het levitatie-verschijnsel had bijgewoond, en vertelde hem dat ik een uitstekend geschikte proefpersoon tot mijn

¹⁾ Marcus 9 : 24 (Vert.).

beschikking had gehad, die door ons beider wils-oefening, zonder enige stoffelijke aanraking of ondersteuning, minstens een voet van de grond opgetild kon worden. Hij begon te lachen en zei: „O, ja! Toen ik jaren geleden in Londen was heb ik dat in het Theater Maskelyne zien vertonen; maar weet je, dat is een vernuftige truc, uitgevoerd zoals alleen meester-goochelaars dat kunnen. Maar alle gezichtsbedrog daargelaten en ons tot de werkelijkheid bepalend kan ik je naar waarheid zeggen dat ik dit verschijnsel geheel willekeurig kan teweegbrengen.” Hij riep een van onze bedienden en bracht hem zonder de minste moeite in trance; in die toestand beval hij hem, alleen maar te denken dat hij op het water dreef, dat het water begon te rijzen, en dat hij zelf mee ging rijzen, RIJZEN, **RIJZEN!**.... Tot mijn verbazing was de proefpersoon na enkele ogenblikken minstens vier voet van de grond omhooggekomen, terwijl zich al spoedig om de waranda, waar we na de hitte van de dag de avondkoelte hadden opgezocht, een zó grote menigte verzamelde, dat we ons tijdelijk moesten terugtrekken.

Door deze epizode werden we gedurende ons kort verblijf te N. als tovenaars beschouwd, en van heinde en ver kwamen de inboorlingen ons aanstaren. Ja, inderdaad, het levitatie-verschijnsel is géén truc, zoals het kunstje met het touw; het is een groots feit, waarbij het lichaam werkelijk zonder enige steun in de lucht blijft hangen; het is een

voorbeeld van de wonderbaarlijke macht van de geest over het lichaam en de stof, waarvan de sekte der yogi's het geheim bewaart. Iemand die zegt: "What is mind? Never matter! What is matter? Never mind!",¹⁾ wordt door de in deze cultus onderrichten, die ons door hun daden alleen al bewijzen dat stof geest en geest stof is en dat niettemin de geest tòch de stof overtreft (wat ik later nog nader zal verklaren), als een hopeloos geval beschouwd. De proefpersoon voor het echte levitatieverschijnsel wordt geleerd zijn ademhaling te beheersen, zodat het lichaam, door een bepaald proces, in zijn anatomische verhoudingen lichter dan lucht wordt (precies zoals men kan leren het lichaam in het water te laten drijven, waardoor het tijdelijk dus eigenlijk lichter dan water is), waarna de mentale invloed van den operateur, in samenwerking met de telepathie van de proefpersoon zèlf („rapport" of wederkerige telepathie), trots alle zogenaamde gravitatie-wetten dit verbazingwekkende feit teweegbrengt; maar de volledige toepassing van *alle* hiervoor vereiste methoden is het geheim van den yogi.

De avond was nu al bijna om, zodat ik mijn vriend een wenk gaf dat ik nu maar gauw mijn lichaam het land van de slaap wilde laten betreden, wat hem de wonderlijke vraag ontlokte: „Waarom breng je het vannacht niet liever naar

¹⁾ Deze aardige woordspeling zou door vertaling teloor gaan. (Vert.).

Flamborough in Engeland, om je bloedverwanten in het Witte Huis een bezoek te brengen? Dat zal je goed doen, en bovendien is het eens een afwissing!" Eerst lachte ik daarom, maar al spoedig besepte ik dat de adept in ernst sprak en het precies zo bedoelde als hij het gezegd had. Ik vertelde hem dat ik nu ver genoeg gevorderd was om mijn dromen min of meer willekeurig te kunnen oproepen, ze kon belevendigen en hun een aanzien van werkelijkheid verlenen. Waarop hij antwoordde dat in staat zijn in een oogwenk overal heen te gaan en even snel weer terug te keren wanneer de bediende 's morgens kwam wekken, slechts een kwestie van een trapje hoger was. Dat was nog nooit tot me doorgedrongen; ik had de droomtoestand nooit eerder uit die gezichtshoek bekeken. Maar toch voelde ik direct dat zijn opmerking heel wat stof tot nadenken leverde.

Nòg een stapje verder gaand kunnen we zeggen dat de opvatting, dat de yogi zijn eigen fysieke lichaam dwars door de ruimte naar een andere plaats kan overbrengen, algemeen verbreid is. In de geschiedenis vinden we getuigenissen vermeld volgens welke dit feit o.a. volbracht werd door Apollonius van Tyana, die bevel kreeg voor Domitianus te verschijnen, en, na daaraan te hebben voldaan, plotseling uit het gezichtsveld van de aanwezigen verdween, om even later te Puteoli, bij de Vesuvius, te worden gezien. Ook vinden we dit ongelooflijk schijnende feit vermeld in het Nieuwe

Testament, waar in de Handelingen der Apostelen (8 : 39/40) wordt gezegd: „...nam de Geest des Heren Filippus weg,... Maar Filippus werd gevonden te Azótus;...” Als we denken aan al deze grote daden die de mens in staat geweest is te verrichten en die hij nu over het algemeen genomen *niet* meer kan doen, zien we ons genoodzaakt de gelijkenis van de talenten in het Nieuwe Testament in een nieuw licht te beschouwen. Hoezeer hebben we deze ons door God geschonken talenten verwaarloosd, en wat zijn we nog kinderlijk van levenshouding! Wanneer zullen we dit kinderlichaam en het bekrompen spelletje van werken en slapen ontgroeid zijn en de volgroeiende gestalte bereikt hebben van het leven dat ieder van ons wacht als we slechts willen neerzitten aan de voeten der groten om lering te ontvangen?

Aan het slot van een lezing vertelde Alex. Erskine eens, dat een vriend van hem met een moeder en haar kinderen ergens buiten een weekeinde doorbracht, terwijl de vader van die kinderen in Londen logeerde. 's Zondags te ongeveer middernacht hoorden de kinderen tot hun ontzetting een door merg en been dringend gegil uit de slaapkamer van hun moeder; toen ze die kamer binnenkwamen troffen ze hun moeder in een toestand van hevige opwindning en smart aan, terwijl ze hun vertelde dat ze zoëven haar man voor zich had zien staan, die haar heel kalm had meegedeeld dat hij dood was, waarna hij als het ware

weer in het ijle was opgelost. De kinderen trachtten haar te troosten met de verzekering dat het slechts een nachtmerrie was, maar de moeder werd kwaad en zei dat ze nog niet eens haar haar voor de nacht in orde had gebracht, en dus nog veel minder een voet in bed had gezet om te gaan slapen; bovendien had ze niet het geringste voorgevoel gehad alvorens ze het vizioen kreeg. Tot verbazing en afgrijzen van het hele gezin kwam de volgende morgen een telegram binnen van het hotel waar lord X. logeerde, waarin werd meegedeeld dat het kamermeisje hem 's morgens vroeg dood in bed gevonden had. Telepathie is iets zeer reëls, en het verschijnsel van overbrenging niet minder.

DE CANNON-PSYCHOGRAAF OF -GEDACHTENLEESMACHINE.

De mens kwam geleidelijk tot de erkenning van zijn verwantschap met de hele mensheid, zijn verantwoordelijkheid jegens de wereld, in welke vorm dan ook; en de wetenschap leerde hem dat alle leven is opgebouwd uit molekulen, en dat hij een deel van het grote geheel is, ofschoon begiftigd met edeler vermogens dan die van de lagere en grovere gebieden der schepping. Experimenteel onderzoek bracht aan het licht dat het denken dynamisch is; het is zowel kracht als beweging.

Onder de auspiciën van de „Medical Research Council” worden alle soorten van gedachten door

middel van mijn psychograaf in curve-diagrammen geregistreerd. In de „Medical World” werden de resultaten van 176 proefnemingen als volgt gepubliceerd:

Aandacht van vluchtige aard wordt weergegeven door onregelmatige en oneffen zigzaglijnen, waarbij de curve-vlakken in het diagram een grote omvang hebben.

Concentratie brengt kleinere curve-vlakken van regelmatige vorm teweeg, met vrij geleidelijk hellende zigzaglijnen en afgeronde toppen.

Onoplettendheid geeft een ademhalingscurve met zeer grote vlakken, afgewisseld door kleinere, terwijl er een neiging tot het vormen van afgeplatte toppen optreedt.

Volledige ontspanning (geestelijk en lichamenteel) veroorzaakt zeer grote curve-vlakken met geleidelijk hellende zigzaglijnen, spits toelopende dalen en afgeplatte toppen.

Sluimeren blijkt volgens het curve-diagram slechts een verdere trap van volledige ontspanning te zijn.

Slaap is weer een verdere trap van sluimeren, maar nu vertoont het curve-diagram de neiging kleiner te worden en sneller te verlopen naarmate de slaap dieper wordt.

Hypnose of kunstmatige slaap is identiek met de toestand van volledige ontspanning.

Vizueel denken wordt weergegeven door een regelmatig, effen zigzagdiagram, met scherphoe-

kige toppen en dalen, terwijl de curve over het algemeen een vrij sterke golving vertoont en daardoor enigszins overeenkomt met de Traube/Hering-curve.

Auditorisch denken (denken waarbij alleen het gehoor betrokken is) brengt iets kleinere ademhalingscurve-vlakken teweeg dan die van het vizuele denken (waarbij we alleen dingen zien); daarbij zijn de toppen breder, en de dalen vertonen over een grote lengte het aanzien van talrijke bogen, terwijl elke boog in ongeveer twaalf ademhalingsbewegingen tot stand komt en dikwijls beslist onregelmatig van vorm is.

Kinetisch denken (of denken dat met beweging te maken heeft, zoals b.v. wanneer men een of ander spel beoefent) wordt weergegeven door met snelle rukken te voorschijn geroepen golvende zigzaglijnen. Als de ogen van de proefpersoon gesloten zijn worden de curve-vlakken kleiner, maar blijven hetzelfde type behouden.

Emotioneel denken wordt geregistreerd volgens het woordreactie-principe van Jung, waarbij de reactie van de proefpersoon op elk der gebezigde woorden genoteerd wordt; op deze wijze kunnen liefde, haat, zelfmoordneigingen, belangstelling voor bepaalde dingen, en vele andere reacties geregistreerd worden met een bestendigheid die ons zeer veel leert.

Muziek, althans goede, rythmische composities, doen snellere curve-bewegingen ontstaan, terwijl

de zigzaglijnen gewoonlijk de noten en het rythme afzonderlijk registreren. Vergeleken bij grafieken van andere gedachtetypen is dit diagram hoogst frappant. Een niet-muzikaal persoon geeft wèl blijk van een goed ontwikkeld gevoel voor rythme, maar niet van emotionele weerklank; deze uitkomsten zijn van grote waarde voor het leren onderscheiden van wat er aan het denkproces van deze personen ontbreekt.

Tempoverschillen in denkprocessen kunnen bij alle soorten van gedachten duidelijk worden aangetoond door de proefpersoon te verzoeken verschillende sommetjes zowel uit het hoofd als op papier uit te rekenen; de diverse snelheden waarmee hij dat doet blijken uit het diagram van zijn ademhalingscurve, want naarmate hij vlugger denkt wordt het tempo van zijn ademhaling sneller, terwijl dat tempo langzamer wordt zodra bij moeilijke vraagstukken de psycho-motor langzamer werkt, of de proefpersoon opzettelijk langzamer denkt.

Voortgezette gedachteconcentratie doet de vlakken van het ademhalingscurve-diagram geleidelijk in omvang afnemen, tot na enige uren de ademhaling oppervlakkig wordt; het belang van deze waarneming behoeft nauwelijk betoog als we slechts denken aan de gevaren van onvoldoende uitzetting der longen, en aan de vicieuze cirkel die zo gemakkelijk kan worden gevormd.

Asthma en muziek. In vijf van de door mij be-

handelde ziektegevallen was asthma een chronisch verschijnsel, en de ademhaling onmiskenbaar asthmatisch. Na een tijdsverloop van twee tot tien minuten bracht muziek een regelmatige ademhaling teweeg; een wals deed het nog sneller.

Telepathie kan in waaktoestand aangetoond worden door twee proefpersonen gelijktijdig en onafhankelijk van elkaar met de psychograaf in verbinding te brengen en vervolgens, na enige standaardresultaten te hebben verkregen, proefpersoon A. te verzoeken met gesloten ogen aan iets te denken en te trachten zijn gedachte als het ware in het hoofd van proefpersoon B. te „duwen”. B. sluit eveneens de ogen en doet zijn uiterste best de gedachte van A. „op te vangen”. De proefnemer is zich niet bewust van wat A. op B. overdraagt, maar na verloop van een halve tot één minuut „produceert” B. een op dat van A. gelijkend curve-diagram, waarbij de overeenkomst tussen de beide diagrammen dikwijls hoogst frappant is. In meer dan negentig van de honderd gevallen bleek proefpersoon B. onder deze omstandigheden tot mijn verbazing in staat A. en mij precies te vertellen wat A. gedacht had.

Uit dit alles trok ik de volgende conclusies:

1. Er bestaat een bepaalde „model-reactie” tussen denkprocessen en de beweging van de ademhaling.
2. Het verklaren van verschillende geestestoestanen en hun bestendig verband met de adem-

haling kan nu bestudeerd worden met het doel een tegengestelde reactie teweeg te brengen, d.w.z. abnormale denkprocessen te veranderen in normale door het ademhalingstype te corrigeren (namelijk de zeer oppervlakkige ademhaling van den lijder aan *dementia praecox*).

3. Daar het tempo van denkprocessen definitief kan worden aangetoond, kunnen de snelheid en de kracht waarmee iemand op verschillende grondvoorwaarden reageert gebruikt worden om de geestesgesteldheid van zowel abnormale als normale proefpersonen te klassificeren. Het vermogen tot concentratie en het resultaat van verschillende soorten van verstandelijke inspanning kunnen eveneens bepaald worden en van nut zijn bij het voorlichten van ouders inzake de toekomstige loopbaan van hun kinderen.

4. Misdaad, sympathieën en antipathieën, zelfmoordneigingen en andere emotionele factoren kunnen geredelijk worden aangetoond. Dit moet zowel voor de gemeenschap als voor het individu van grote waarde zijn.

Wetenschappelijk kan worden gedemonstreerd dat twee personen tijdens het overdragen van elkaars gedachten mentaal met elkaar overeenstemmen, en dat het uitzenden en opvangen van denkbeelden werkelijk plaatsvindt. Bovendien kan dit niet alleen in de toestand van hypnose *gedemonstreerd*, maar in waaktoestand met behulp van mijn psychograaf zelfs in een curve-diagram

geregistreerd worden, daar de gedachte zo te zeggen op de magnetische stroom van de uitzendende persoon, in de door diens wil bepaalde richting dwars door de onzichtbare ether naar de ontvangende persoon wordt gezonden, die haar op dezelfde wijze aanvoelt of begrijpt als waarop wij een brief begrijpen; een brief is trouwens niets anders dan een soort zichtbaar medium voor het overbrengen van gevoelsindrukken. Boodschappen kunnen via „gedachtegolven” uitgezonden en door het brein van een ander even duidelijk „gelezen” worden als de gewone, gemakkelijk te ontcijferen brief die we van een intiem vriend ontvangen.

Zoals het in het bewustzijn heersende verstand door middel van de sensorische zenuwen naar bepaalde hersencentra het denkbeeld van het optillen van een hand of een voet uitzendt, worden geestes-stromingen of gedachtegolven krachtens precies dezelfde wet uitgezonden naar personen die een zekere affiniteit hebben met den uitzender of operateur, d.w.z. met iedereen die het vermogen tot absolute concentratie en de nodige wilskracht voor het richten van magnetische of gedachtestromen bezit.

HET DRAADLOZE BREIN.

De volgende avond bespraken de wijze en ik het draadloze brein. Hij zei daarover o.a.: „Radio is een invloed die vrij door onze wijde wereld rond-

zwerft; hij heeft echter geen waarneembaar effect tot hij in aanraking komt met speciaal voor zijn ontvangst geconstrueerde toestellen. Zou deze analogie ook niet op de hersenen van toepassing kunnen zijn? Zou het brein geen instrument kunnen zijn dat speciaal geconstrueerd werd om door de Universele Geest te worden „bespeeld”?”

Waarop ik antwoordde: „Ik tracht met behulp van psychologische en fysiologische middelen iets te doen om de knoop waarin ons denken inzake de geest geraakt is te ontwarren. Het lijkt wel alsof de geest en de hersenen niet altijd met elkaar in verbinding staan, zoals bewezen wordt tijdens de slaap, onder de invloed van een anaestheticum, of zelfs in de toestand van hypnose. Daarom bestaat de mogelijkheid dat geest in werkelijkheid een van buiten af komende invloed is, die de hersenen alléén aandoet wanneer ze in een bepaalde toestand verkeren.

„Als het donker is,” vervolgde ik „reproduceert een radiotoestel de hoorbare en rythmische gedachten duidelijker dan overdag; evenzo kan telepathie in de nachtelijke stilte zelfs uitgeoefend worden op mensen die geen werkelijk bewuste affiniteit met den operateur hebben. Het middeleeuwse zogenaamde „boze oog” en de „bezweringsen” berusten niet zo maar op een mythe: het zijn wetenschappelijke realiteiten.

„Het lijdt geen twijfel dat twee personen door geduld en langdurige oefening, als er een zekere

affiniteit tussen beider geest bestaat — d.w.z. als beiden in een staat van passiviteit verkeren, onverschillig of zij slapen of wakker zijn — door middel van mentale trillingen zelfs over een grote afstand een gedachte op elkaar kunnen overdragen, precies zoals dat bij de radio gebeurt; en als men zijn „radiotoestel” zuiver afstemt zal men ook hier het uitgezondene opvangen. Het enige verschil tussen de radio-omroep en telepathie tussen twee personen is: dat bij telepathie slechts het denkvermogen van één persoon de gedachte-trillingen ontvangt en aanvaardt, terwijl bij de radio het ontvangtoestel op de juiste golflengte moet worden afgestemd; maar afstand heeft in beide gevallen niet de minste betekenis, evenals dat bij helderziendheid het geval is. De radio-uitzending is op ethergolven voortgedragen electriciteit, terwijl telepathie op gedachtetrilling berust, d.w.z. een dynamische realiteit is, waarbij zowel de beweging als de kracht worden voortgedragen op nog fijnere ethergolven of X-stralen en zó het ontvangende denkvermogen bereiken dat in harmonie is met het uitzendende; de richting wordt hier aangegeven door de wil — of de versterkte gedachtetrilling van den „zender”.”

Hier onderbrak de wijze mijn betoog met de opmerking: „Ik houd het ervoor dat de zich overal in het universum manifesterende kracht dezelfde is als die welke in de vorm van bewustzijn in ons opwelt.”

„Juist”, beaamde ik.

„Er bestaat dus identiteit,” ging hij voort, „tussen ons innerlijk leven, onszelf, en het uiterlijke leven, de universele kracht van het ons omringende heelal?”

„Daarom is overal geest, en de geest is overal,” hernam ik. „Het is interessant, op te merken dat de onbewuste conceptie totaal verborgen blijft voor het normale fysieke bewustzijn van de moeder, die de lichamelijke vorm van haar baby boetseert naar het beeld dat haar denkvermogen het meest in beslag neemt, of anders naar het beeld dat het embryo al in zich omdraagt, en die gelijkenis zo getrouw mogelijk tot uitdrukking tracht te brengen, zelfs al heeft de gelijkenis betrekking op de grootouders. Het is de géést, die dit wonderlijke boetseren van een beeld volbrengt, niet de stof. Is deze overweging niet geschikt om ons een beter denkbeeld te helpen vormen van God, den schepper aller dingen? Hij is geen menselijk wezen, — ofschoon hij eens in een menselijke verschijningsvorm op aarde neerdaalde, opdat de eenvoudigen van geest Hem zouden begrijpen, — maar voor den man der wetenschap is Hij de Universele God, de electriciteit des levens, de som van alle onzichtbare maar reële krachten om ons heen — de ware trilling van het zijn! ¹⁾

¹⁾ Naar mijn mening overschat de schrijver hier de mentaliteit van den gemiddelden westersen man-der-„wetenschap”. (Vert.).

„De geest kan zelfs leven vernietigen door een denkbeeld te projecteren, zoals in de zwarte magie gebeurt. Hij kan het lichaam zodanig beïnvloeden dat er organische veranderingen optreden. Een vrouw die een heel zwaar voorwerp op de voet van haar kind zag vallen viel in onmacht; toen ze weer bijgekomen was, bleek ze aan haar eigen voet een kwetsuur te hebben die overeenkwam met de verwonding aan de voet van haar kind. Maar nòg vreemder was het dat de wond de verschillende stadia van ettering doorliep, en tenslotte op natuurlijke wijze, d.w.z. via granulatie, genas.”

„Je ziet het,” merkte mijn vriend glimlachend op, „de geest overtreft al het andere in deze wereld. We zijn zó gewend geraakt aan de mysteriën van het leven, aan de werking der natuurwonderen, dat we ze ons vaak nauwelijks bewust zijn. Het menselijke verstand is broos en eindig, terwijl het leven oneindig is.”

DE LEVENSTRILLINGEN.

Op dat ogenblik stak er een storm op, en alleen zij die zelf een tyfoon (die niet alleen op zee, maar ook op het land kan woeden) hebben meegemaakt beseffen welk een snelheid de wind kan ontwikkelen. De tafel schommelde heen en weer, de waranda kraakte, het hele gebouw scheen te trillen. Ik maakte hierover de een of andere opmer-

king, waarop mijn geleerde vriend me heel kalm vroeg: „Besef je wel wat het woord „trilling” eigenlijk betekent? Als we zeggen dat dit huis, die boomtak of onze auto trilt, dan zinspelen we in elementaire bewoordingen op een grote waarheid, die aan de hele natuur ten grondslag ligt. Er zijn al heel wat jaren voorbijgegaan sinds ik voor het eerst het wonderlijke werk van Pythagoras las (hier reeds eerder vermeld, C.). In werkelijkheid was Pythagoras de eerste mens die ons meedeelde dat de aarde rond, en niet vlak was; maar hij openbaarde ons een nog veel grotere waarheid: dat alles in deze wereld, zowel het zichtbare als het onzichtbare, in trilling verkeert. Sommige trillingen kunnen langs de gewone fysische en zintuiglijke weg ontdekt of gevoeld worden, zoals b.v. het trillen van een machine, of van den waarnemer zelf; want onthoud goed, dat als men met zijn eigen vingers zachtjes die van een ander aanraakt, men duidelijk een trilling van de ene hand op de andere kan voelen overgaan. Op die manier kan iemand die zowel blind als doof is, het ene individu van het andere onderscheiden, doordat er evenmin twee personen met hetzelfde trillingsgetal als met dezelfde vingerafdrukken bestaan. Ons hele leven is één trilling, en onze lichamen zullen blijven trillen tot de dood ons de ogen sluit, waarna ons leven niet meer op Moeder Aarde zal vibreren. Electriciteit, muziek, alles is trilling. Vandaar dat muziek, mits in overeenstemming met

ons eigen trillingsgetal, het gewonde hart kan troosten en het verhitte brein kalmeren.

„De uitwerking die muziek op een krankzinnige heeft is niets anders dan een machtige demonstratie van het feit dat haar trillingen in staat zijn de natuur te helpen bij het herstellen van het trillingsgetal van 's mensen geest en lichaam, die beide hun rythme verloren en daardoor innerlijke harmonie ontberen.

„Ook kleuren hebben een trillingsgetal, en dat verklaart waarom sommige mensen bepaalde kleuren aangenaam vinden en andere niet; het trillingsgetal van voor hen onaangename kleuren is strijdig met dat van henzelf. Reeds sedert lang is aangetoond dat muziek en kleuren met elkaar vermengd kunnen worden, waardoor de op zichzelf al wonderbaarlijke uitwerking van muziek op het geschokte brein nog weer versterkt wordt. Ziekte (disease, d.w.z. dis-ease¹⁾) is slechts een disharmonie van de trillingen van het menselijk lichaam, en mentale stoornis is een gebrek aan harmonie in de trillingen van de geest. Zelfs lokaliteiten hebben hun eigen trillingen, en daarom voelen sommige mensen zich in bepaalde lokaliteiten wèl op hun gemak en in andere niet. Leven in een omgeving en werken onder omstandigheden welker trillingsgetal met het onze harmonieëert,

¹⁾ In het nederlands kan deze woordspeling het best worden weergegeven met „welzijn” (ease) en „on-welzijn” (dis-ease). (Vert.).

betekent blijvend geluk; maar een onaangename omgeving en werken onder niet bij ons eigen trillingsgetal passende omstandigheden, leiden tot blijvende ellende; want in de loop van de tijd vertonen de niet met de onze harmoniërende trillingen als het ware de neiging ons te demagnetizeren, tengevolge waarvan geest en lichaam gaan lijden.

„Dit voert ons tot een nòg grotere waarheid: dat de wereld zèlf trilt en inderdaad magnetisch is. Niemand zal ontkennen dat de aarde behalve de geografische polen ook nog een magnetische noord- en een dito zuidpool heeft, waarheen de kompasnaald wijst. Ook weten we dat, tengevolge van de samenstelling der aardkorst-strata, verschillende delen van de aardkorstoppervlakte magnetischer zijn dan andere, of liever gezegd andere trillingen uitstralen, want magnetisme is zèlf een vorm van trilling. Daardoor valt gemakkelijk te begrijpen hoe het komt dat iemand zich op de ene plaats meer op zijn gemak voelt dan op de andere en dat bepaalde ziekten op de ene plaats veelvuldiger heersen dan op de andere. Ook slapen sommige mensen beter wanneer hun bed in de richting oost-west staat dan in de richting noord-zuid, en omgekeerd. Beschouw eens een ogenblik het enkele feit, dat de magnetische kracht van de aardoppervlakte van plaats tot plaats varieert, zoals met behulp van bepaalde wetenschappelijke instrumenten kan worden bewezen en door middel van dezelfde trillingen als die welke we in

elkaars vingers ontdekken kan worden geregistreerd, want dit zijn allemaal manifestaties van een onzichtbare invloed die ons leven en het hele universum doordringt. Daar zich op de ene plaats onder de aardoppervlakte méér ijzerertsen of andere geleidende metalen bevinden dan op de andere, zullen de magnetische trillingen ook van plaats tot plaats verschillen.

„Gedachtekracht is eveneens slechts een trilling, en door oefening kan de uitzender die trilling louter door innerlijke vastbeslotenheid iedere gewenste afstand door de ether laten afleggen. De geest manifesteert zich in verschillende graden van fijnheid, die door trilling te voorschijn geroepen worden.

„De elementen verschillen niet in substantie, maar alleen in snelheid van trilling. Merk op hoe het stukje ijs in water en vervolgens in stoom, damp en gas verandert zònder van substantie te veranderen, die altijd H_2O is, d.w.z. twee atomen waterstof en één atoom zuurstof blijft bevatten; de omzetting is slechts het gevolg van een verhoogde snelheid van zijn atoom- (en electroon-) trillingen.”

Ik stemde volkomen in met wat de wijze had gezegd, en zette het gesprek voort: „Ge geeft u er dus rekenschap van dat gedachtenlezen of mentale telepathie slechts tot ontwikkeling komt door het zesde zintuig, dat we geloof zouden kunnen noemen; dat we aan de hand van het bewijsmateriaal

der geschapen dingen in staat zijn te begrijpen dat de onzichtbare geest die dingen slechts ten behoeve van onze eigen opbouw en om ons bewustzijn in deze sfeer een realiteit te verschaffen, tot vorm-aanzijn bracht. Als ons bewustzijn van ons lichaam is gescheiden zal de geest dat bewustzijn alles openbaren wat we nu zo te zeggen slechts door middel van ons gelóóf zien. Dit is zeer zeker niet alleen logisch, maar tevens wetenschappelijk-redelijk. Daarom wordt ons op het lagere gebied voldoende kennis geschonken om dit zesde zintuig, het geloof, tot ontwikkeling te kunnen brengen; dat is alles. In wat boven dit gebied ligt vangen we een glimp op van het goddelijke geheim, van de Albeheersende Geest Zelf, waaruit alle trillingen voortkomen.

WANT WIE HEEFT, DIEN ZAL GEGEVEN WORDEN....

„Laat ieder die naar wijsheid verlangt terugkeren tot de toestand van niet-weten. Dan zal hij wijsheid in overvloed bezitten, maar ook alleen dan zal hij die ontvangen. „Want wie heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloediglijk hebben; maar wie niet heeft, van dien zal genomen worden ook dat hij heeft.” ¹⁾ Dit laatste is een schildering van de absolute waan waarin vaak iemand verkeert die in schijn iets bezit wat hij in werkelijkheid nog nooit gehad heeft, waarom van hem „zal

¹⁾ Matth. 13 : 12. (Vert.).

genomen worden ook dat hij heeft". Daarom vraag ik u, deze trillingstheorie, die ik geneigd ben voor een feit en voor een de moeite van een onderzoek alleszins lonend onderwerp te houden, zorgvuldig te bestuderen.

GEHEUGEN EN TELEPATHIE.

„Het geheim van het tot dusver onverklaarde vermogen dat we geheugen noemen heeft alle wetenschappelijk onderzoek naar het verband tussen onze gedachten en onze daden van wieg tot graf, getrotseerd, maar de telepathie zendt nieuwe lichtstralen uit, die tot de verborgenheden van dit vermogen dóórdringen.

INLICHTINGEN AAN SCOTLAND YARD.

„Ge hebt me eens iets verteld over uw onderhoud met Sir Edward Henry, die destijds als commissaris van politie de leiding had van het onderzoek naar de door Crippen gepleegde moord. Ge hadt een geschikte proefpersoon meegenomen en u bereid verklaard Scotland Yard behulpzaam te zijn door langs telepathische weg te onthullen of Crippen de misdaad al of niet bedreven had, en, zo ja, hoe hij daarbij te werk gegaan was; maar onze benepen wetsvoorschriften verboden zulk een redelijk en op wetenschappelijke grondslagen gefundeerd onderzoek. Sir Edward bleek echter

bereid een telepathische demonstratie toe te staan, zodat ge uw proefpersoon onder hypnoze bracht en hem spoedig in een diepe slaap deedt verzinken. Dit gebeurde in het ambtsvertrek van den commissaris, in het gebouw van Scotland Yard, en het duurde niet lang of de proefpersoon las de gedachten van den politiechef zeer nauwkeurig, wat den commissaris ten zeerste verbaasd deed staan. Op de vraag: „Waar denkt Sir Edward nu aan?” antwoordde uw proefpersoon: „Hij denkt dat u gek bent.” Dat was volkomen juist, Sir Edward dacht dit inderdaad! Vervolgens gingt ge er toe over, den politiechef toe te staan een hele reeks scherp-critische vragen te stellen, en ik geloof dat ge Sir Edward er al spoedig van overtuigd hadt dat hypnoze een wetenschap is die ten bate van de gemeenschap bij misdaad-onderzoek zou kunnen worden toegepast. Maar de commissaris stond overigens machteloos, daar hij niet handelend kon en durfde optreden: de wet verbood het hem.”

„Dat is volkomen juist,” zei de adept, „en bedenkt nu eens even voor hoeveel andere doeleinden we dit vermogen zouden kunnen gebruiken. Herinner u, dat het niet nodig is den misdadiger of verdachte zelf te hypnotizeren, maar een derde persoon, die geschikt moet zijn om in trance te worden gebracht. Op die manier zou men de proefpersoon van tevoren kunnen hypnotizeren en vervolgens een scherm om hem heen zetten, zodat noch de autoriteiten, noch de verdachte er iets

van merken. Later zou een verslag kunnen worden opgemaakt van wat de helderziende over het al of niet schuldig zijn van de verdachte heeft verklaard, en zolang het aldus verkregen bewijsmateriaal geen rechtsgeldigheid bezit, zou men het in elk geval voor het verdere onderzoek kunnen benutten. De helderziende kan méér doen dan alleen maar de tijdens het verhoor in de beschuldigde opkomende gedachten lezen en het tafereel van de misdaad, dat onbewust in het brein van den bedrijver gereproduceerd wordt, beschrijven: hij kan minutieuze bijzonderheden meedelen, die bij de gewone, wettige methoden van onderzoek gebruikt kunnen worden, om dan later tot bewijsmateriaal te dienen. Ge ziet, dat hypnoze, behalve voor politionele en aanverwante doeleinden, ook nog op vele andere levensgebieden van onschatbare waarde is.

„Het volgende belangrijke feit dat onthouden dient te worden is: dat hoe dieper de somnambuletoestand van de hypnotische slaap is, hoe minder de afstand tussen de twee met elkaar in mentale verbinding staande personen te betekenen heeft, daar immers slechts één persoon gehypnotiseerd wordt. In de meer oppervlakkige fase van de hypnoze moet de proefpersoon zich tamelijk dicht bij het te „lezen” brein bevinden, maar naarmate de slaap dieper wordt kan de afstand vergroot worden, totdat tenslotte in de trance-toestand de geest alle afstand overwonnen heeft, zodat die practisch

gesproken niet meer bestaat. Dit is het uitgangspunt van alle ruimtelijke helderziendheid, zo te zeggen het zien door de ruimte, waarin geen ondoorschijnendheid van stoffelijke voorwerpen meer wordt waargenomen, tot ten laatste de verlangde afstand is bereikt, waarna die bepaalde plaats voor het geestesoog zichtbaar wordt. Hoe groot zijn de wonderen van de menselijke: hoeveel gróter die van de Albeheersende Geest!"

Het was al laat geworden, zodat we ons terugtrokken naar de wereld van de droom, die ons in onze slaap omvadent en ons met de Eeuwigheid verbindt.

HOOFDSTUK III.

DE HEERSCHAPPIJ VAN DE GEEST OVER TIJD EN RUIMTE.

DE volgende morgen stonden we vroeg op en zetten ons gesprek voort.

Me tot mijn reisgenoot wendend zei ik: „Is het niet jammer dat zo weinigen zich er rekenschap van geven dat de toestand van helderziendheid waarover *wij* uit ervaring kunnen spreken, hoogst interessant is in verband met het overdragen van gedachten zònder dat een van de betrokkenen zich daarvan bewust is? Ge zult u herinneren hoe ik kolonel X. in diepe trance bracht en hem in die toestand, door middel van suggestie, drie uur lang met zijn geestesoog een eminenten staatsman op diens reizen liet volgen. Al die tijd schreef de kolonel automatisch, zonder tussenkomst van zijn waakbewustzijn, op: waar de staatsman zich precies bevond, met wie hij sprak, wàt hij zeide, wat men hem antwoordde en wat hij van die antwoorden dacht; kolonel X. zette zijn notities voort tot de staatsman naar zijn woonplaats terugkeerde. Tijdens de hele „séance” bleef de kolonel in zijn stoel zittend al het gedurende dat tijdsverloop

waargenomene noteren. Noch de kolonel, noch de staatsman waren zich mijn voornemens bewust en bleven er onkundig van tot ik hun die later vertelde, nadat ik met de nodige omzichtigheid van den staatsman de positieve bevestiging had verkregen dat al het genoteerde juist was, dat alles precies zo werd gezegd, aangehoord en gezien, en dat er niet één bijzonderheid was overgeslagen. De kolonel wist zelfs niet eens dat hij in trance was geweest (hóé ongelooflijk dit den niet-ingewijde ook moge toeschijnen), en de staatsman had er niet het flauwste vermoeden van gehad dat hij gevolgd werd door het onzichtbare waarnemingsvermogen van den kolonel, die in zijn trance tijd en ruimte overwonnen had, daar immers afstand voor hem bijzaak was en tijd in de grotere en met de Eeuwigheid verbonden geest niet bestond. Hij zag met de ogen van zijn geest, niet met die van zijn lichaam, die hij alleen maar gebruikte om het in de geest waargenomene op te schrijven. Ik behoef nauwelijks te vermelden dat de staatsman zó verbaasd was, dat hij me aanvankelijk beschuldigde van het toepassen van een super-spionagesysteem, en toen hij tenslotte begon te beseffen dat het, zoals hij het uitdrukte, op „spookachtige” wijze geschiedde, smeekte hij me een dergelijk experiment nooit meer met hem uit te halen, zelfs al bevond hij zich op grote afstand en al wist hij er niets van. De kolonel was niet alleen ten hoogste

verbaasd, maar tevens geïntrigeerd. Hier was immers het bewijs geleverd, dat hij tijdens de trance in een abnormale geestestoestand verkeerde en zijn gewone bewustzijn tijdelijk buiten werking gesteld was. Hoe groot zijn de wonderen van deze wereld, hoe wonderbaarlijk zijn werkingen, hoe verbazingwekkend het uitgestrekte gebied dat aan onze voeten ligt, de Verborgene Schat, die we door gebrek aan inspanning verzuimen op te delven."

Helderziendheid is het gewaarworden van dingen die hetzij in tijd dan wel in ruimte ver van ons verwijderd zijn, met volledige behéersing van tijd en ruimte, zodat die twee gedurende die gewaarwording inderdaad voor ons niet bestaan.

DE GOUVERNEUR-GENERAAL EN HET
„DOOR-SPEELKAARTEN-HEEN-ZIEN”-
EXPERIMENT.

Die avond kwam de gouverneur-generaal bij ons dineren; tijdens het diner verzocht hij ons, na beëindiging van de maaltijd het fenomeen dat bekend staat als „door-speelkaarten-heen-zien” voor hem te demonstreren. Nadat we zowel goed als verstandig gedineerd, en allerlei strategische onderwerpen besproken hadden — ook het vraagstuk van onze eventuele hulpverlening in bepaalde strategische situaties, door middel van onzichtbare krachten — begaven we ons naar de westelijke

waranda, waar we enige ogenblikken met nietsdoen doorbrachten en de terugkomst van onzen bediende, die een spel kaarten haalde, afwachtten. Om den gouverneur-generaal het fenomeen duidelijk te kunnen demonstrenen, was het nodig een hele reeks experimenten te verrichten en op die manier het gecompliceerde van dit verschijnsel te verklaren. De gouverneur-generaal nodigde zijn aide-de-camp uit bij ons te komen zitten, waarna we hem zo diep als dat bij een beginneling mogelijk was onder hypnoze brachten en hem in trance-toestand op de proef stelden, wat tot onze volle tevredenheid verliep. Daar de kaarten nog nieuw waren, moesten ze eerst nat gemaakt worden; gebruikte kaarten worden de proefpersoon echter zònder natmaken voorgelegd. De reden voor het bevochtigen van de kaarten zullen we verderop nog even in het kort verklaren. De gouverneur-generaal vond het natmaken van de kaarten echter minder vertrouwenwekkend, zodat we een oud spel lieten halen en de nieuwe niet gebruikten. We vroegen onze proefpersoon het spel kaarten te onderzoeken, er vervolgens een uit te nemen en die aan beide kanten goed te bekijken. Daarna lieten we die kaart ook aan de overige leden van ons kleine gezelschap zien. Vervolgens legden we de kaart weer tussen de andere en gaven het hele spel aan den gouverneur, die de kaarten goed schudde en weer voor de proefpersoon neerlegde, die inmiddels de ogen gesloten had. De kaarten

werden met de achterkant naar boven op tafel gelegd, zodat de voorkant niet te zien was. De proefpersoon moest nu zonder zich een sekonde te bedenken de zoëven door hem uitgezochte kaart er weer uithalen. Hij deed dat zonder de minste aarzeling, niettegenstaande deze verrichting gewoonlijk toch een zekere mate van hypnotische training vereist.

De gouverneur-generaal zei: „O! ik weet wel hoe dat gedaan wordt — het is de in hypnoze-toestand optredende buitengewone scherpthe van het gezichtsvermogen die mijn aide-de-camp in staat stelde aan de achterkant van de kaarten geringe verschillen op te merken.” Ik wist me echter te herinneren dat ik me bij twee gelegenheden van twee goede somnambules had bediend, die — niettegenstaande beiden aan een scherp kruisverhoor werden onderworpen — achtereenvolgens eenparig verklaarden dat ze werkelijk door de kaarten één konden zien. Daarna had ik beiden op de proef gesteld door hun een kaart te laten zien, vervolgens naar een andere kamer te gaan, en die kaart aan de voorkant te merken, waarna ik de kaart weer bij het spel voegde en ze goed doorschudde. De somnambules konden echter niet alleen de kaart er dadelijk uithalen, maar vertelden me tevens, het vreemd te vinden dat er nú ineens een merkteken op voorkwam, waarvan ze me bovendien een beschrijving gaven. Van dit merk konden ze onmogelijk op een andere manier

kennis gekregen hebben, zodat ze dus wel degelijk door de kaart héén bleken te zien, want als men hun ongebruikte kaarten voorlegt, zien ze de figuren op de voorkant slechts als evenzovele „luchtbelletjes”, waarmee in dit geval iedere mogelijkheid van *telepathische* waarneming buitengesloten is.

Na deze uiteenzetting knikte de gouverneur-generaal toestemmend, waarop ik vervolgde: „Dit is werkelijk slechts een voortzetting van onze normale vermogens, zoals b.v. het tegen-het-licht-houden van een dunne envelop, om te kunnen lezen wat er in de zich in die envelop bevindende brief staat. Bij een dikke envelop kan men het geschrevene langs de gewone weg niet meer zien, maar tijdens de hypnoze leest men het ook dan met het grootste gemak. Het is interessant, hierbij even op te merken dat een heel dikke speelkaart ook onder hypnoze niet kan worden „gelezen”. Als het kaarten-„lezen” op niets anders berustte dan op het opmerken van geringe kentekenen aan de achterkant van de kaart, zoals velen geloven, of louter op telepathie, zouden dikke speelkaarten even gemakkelijk kunnen worden gelezen als dunne. Dan zou ook het bevochtigen van *nieuwe* kaarten, om die doorschijnender te maken, overbodig zijn. Voorshands valt nog moeilijk te begrijpen hoe het komt dat de dikte van speelkaarten enig verschil maakt, als de somnambule toch door muren, steden en hele landstreken heen kan dringen om op

commando ver verwijderde dingen waar te nemen; dit is een van de fenomenen die nog verder wetenschappelijk onderzoek vereisen."

HOE HELDERZIENDHEID WERKT.

De gouverneur-generaal interesseerde zich nu tenzeerste voor dit onderwerp en vroeg mijn vriend, den wijze: „Hoe werkt helderziendheid eigenlijk?" De wijze glimlachte welwillend en antwoordde: „In het gewone leven vormen we onze meningen over anderen uitsluitend door waarneming. We zeggen, dat die-en-die er schrandere uitziet, dat meneer A. een stommeling, mevrouw B. gelukkig, mejuffrouw C. verdrietig is. Ga nu eens even na hoe we tot die conclusies komen. Bepaalde bijzonderheden van de indrukken die we via onze zintuigen van deze mensen kregen worden onbewust in ons innerlijk geformuleerd, en zo komen we dan tot onze conclusies. In de hypnoze-toestand zijn al onze zintuigen en zintuigelijke indrukken sterk vergroot, waardoor vele indrukken die ons in gewone omstandigheden zouden ontgaan, nu te duidelijk worden om onopgemerkt aan ons voorbij te gaan; de gehypnotizeerde proefpersoon is zó gevoelig voor aanraking, dat hij precies kan zeggen of de hypnotiseur, dan wel iemand anders hem aanraakt. Verschillen in de kracht van de aanraking, in de temperatuur en zelfs in de houding van degeen die de gehypnotizeerde aanraakt, alsmede het tikken van het horloge van

die persoon, of het geluid van zijn manchetknopen-met-kettinkjes (daar géén twee van zulke manchetknopen precies hetzelfde geluid maken) kunnen alle onderscheiden worden; daardoor kunnen uiterst logische en juiste meningen worden gevormd, die den niet-terzake-kundige supernormaal toeschijnen. Maar zoals mijn vriend daarstraks al zei, is dit een van de vele problemen die we nog trachten op te lossen."

Tot zover had dit gesprek me zó geïnteresseerd, dat ik vergeten had mijn proefpersoon wakker te maken, wat ik nu met één enkel bevel deed. Daarop viel ik den spreker in de rede en zei tegen den gouverneur: „U moet niet vergeten dat de voorstellingen van onder diepe hypnoze verkerenden niet zelden gebaseerd zijn op het logische gebruik van dergelijke onbeduidende indrukken, maar er is ook nog een onbekende factor, die ik nu bezig ben na te vorsen.

„We zouden kunnen zeggen dat helderziendheid-in-tijd, dus het vooruitzien van dingen die in de toekomst zullen gebeuren, vergeleken bij de hiervoren vermelde minder „miraculeuze" fenomenen slechts een nog weer hogere graad van verscherping van het waarnemingsvermogen is.

SIR CHARLES BELL: DE LIJNEN VAN DE HAND EN
HET ONBEWUSTE.

„Nemen we b.v. de hand. Sir Charles Bell, de vermaarde neuroloog en geleerde, toonde in 1854

aan, dat de lijnen van de hand vaak al tien jaar van tevoren ontstaan en dat men door zorgvuldige studie van die lijnen zeer nauwkeurig de toekomst kan voorspellen. We dienen hierbij te onthouden dat deze lijnen te voorschijn worden geroepen door de werkingen van het onbewuste; die van de linkerhand worden gevormd door de rechter-, die van de rechterhand door de linker-hersenhelft.

„Nu beweer ik dat het onbewuste, dat door middel van de zenuwen tien jaar tevoren lijnen in de hand doet ontstaan, zeer zeker evengoed in het brein zelf nauwkeurige gegevens kan opzamelen, gegevens die waarschijnlijk niet alleen nog nauwkeuriger zijn, maar evenzeer langere tijd tevoren verschaft worden, als we slechts weten hoe we dit materiaal moeten „lezen”. Het lijkt wel alsof bij helderziendheid-in-tijd de gehypnotizeerde op de een of andere manier de werkingen van het onbewuste kan lezen en aldus met grote nauwkeurigheid de toekomst kan voorspellen.”

KRISTALSTAREN.

„En wat denkt u van kristalstaren?” vroeg de gouverneur. Op deze vraag gaf ik ten antwoord: „Wat er eigenlijk gebeurt is dit: als de helderziende in een hand of op een kristal staart, en daardoor dus zichzelf hypnotizeert, ziet zij als in een droom, of door een zwartgemaakt stuk glas, de verborgen droombeelden van den vrager, en

wel met zùlk een zekerheid, dat het soms wel lijkt alsof de deur naar het onbekende tenslotte wijd opengegooid en daarmee het ganse levensgebied voor ons ontsloten werd. Voor sommigen is het kennen van hun toekomst en het vooruit weten wat die brengen zal zó verschrikkelijk, dat ik sympathie voel voor de leringen uit de Schrift, waarin gezegd wordt dat we niet maar te pas en te onpas in het onbekende moeten gluren. Menig brein is tengevolge daarvan onevenwichtig geworden. Niettemin kan het gedaan worden, en in de bijbel vinden we zelfs het getuigenis dat ook Jezus in de toekomst zag. We kunnen nu nog wel te onervaren zijn om het te doen en moeten toegeven dat we van dit hoogst boeiende onderwerp veel te weinig afweten, maar voorzover het de navorsing van de geheimen der wetenschap betreft ploeteren we in elk geval voort."

HET ZIEN VAN VER VERWIJDERDE DINGEN.

Daarna liep ons gesprek over het onderwerp helderziendheid-in-ruimte, of het zien van dingen die in gewone omstandigheden te ver af zijn om door ons gezien te kunnen worden, waarvan het „door-speelkaarten-heen-zien“-experiment een meer elementair voorbeeld is. Helderziendheid-in-ruimte omvat ook het zien van dingen die tè ver weg zijn om langs de gewone weg, of zelfs met behulp van optische instrumenten te kunnen wor-

den waargenomen. Met betrekking hiertoe werd opgemerkt: „Ik ben er ooggetuige van geweest hoe een gehypnotizeerde waarnemer in een kamer voorwerpen kon zien die langs normale weg voor het gezichtsvermogen niet bereikbaar waren. Hij kon als het ware om hoeken en door tafels heen en in gesloten kasten en lessenaars kijken.

„Bij één van die gelegenheden was ik getuige van een nog sterker staaltje. Aan boord van een schip was een gehypnotizeerde in staat uit volle zee een stad waar te nemen die voor anderen zelfs met de sterkste teleskoop niet zichtbaar was, en pas enige uren later kon ik met eigen ogen aanschouwen wat hij al uren tevoren in zijn trance gezien had. Hij had dit traject nooit eerder afgelegd, zodat van herinneren geen sprake kon zijn.”

In verband met deze buitengewone mededelingen vroeg de aide-de-camp den wijze naar diens theorieën aangaande helderziendheid-in-ruimte. Deze antwoordde: „Dat er theorieën over bestáán lijdt geen twijfel, maar het beantwoorden van uw vraag zou wel eens moeilijker kunnen blijken te zijn. Toch kan het vermogen als volgt verklaard worden:

DE THEORIE AANGAANDE HELDERZIENDHEID.

„Het normale gezichtsvermogen wordt verklaard door aan te nemen dat er in het netvlies aan de binnenkant van het oog twee hoofdsoorten van

cellen zijn: de staafjes en de kegeltjes, die in alle standaardwerken over anatomie beschreven worden. De functie van deze staafjes is: het zien in het donker mogelijk te maken, maar dan alleen in de nuances zwart en wit, *niet* in kleuren, terwijl we met de kegeltjes, waarmee we in het volle licht kunnen zien, kleuren onderscheiden. Laat ik dit even illustreren. Ge komt uit een helder verlichte huiskamer buiten in het donker, terwijl de maan niet schijnt maar wel de sterren te zien zijn; aanvankelijk ziet ge niets, doordat de kegeltjes niet op duisternis reageeren, terwijl de staafjes vermoeid zijn door het heldere licht van de huiskamer. Maar al heel spoedig beginnen de staafjes hun functie te hervatten, zodat ge de omtrekken van voorwerpen begint te zien en licht en donker van elkaar te onderscheiden, zonder echter kleuren waar te nemen, want alles ziet er uit als variaties van zwart en wit. De staafjes reageren langzamer op prikkels dan de kegeltjes, vandaar vertraagde accommodatie van licht naar donker, en snellere accommodatie van donker naar licht; alleen doen een kort moment de ogen haast pijn, doordat de staafjes bij overprikkeling snel vermoeid raken, terwijl de kegeltjes in het licht hun werk spoedig weer hervatten. Nu zou ik het denkbeeld aan de hand willen doen, dat bij de hypnotische trance-toestand minstens één laag van het netvlies is betrokken waarvan we de functie nog niet kennen (in werkelijkheid zijn er verscheidene lagen waar-

van we de functie niet kennen); het is mogelijk dat de staafjes en de kegeltjes door de vermoeienis die de ether- of X-golven teweegbrengen tijdelijk buiten werking gesteld worden, waarna de superstaafjes in actie komen. Ook dienen we te onthouden dat we eigenlijk niet met de ogen zien — daar de beelden, evenals in de camera, door het oog zélf ondersteboven opgevangen, maar door het achterste gedeelte van onze hersenen (de achterhoofdskwabben van de grote hersenen) weergegeven worden in de stand die we „rechttop” noemen. Ik geloof dat we redelijkerwijze mogen aannemen dat in de toestand van diepe hypnose gewaarwordingen van de superstaafjes vatbaar zijn voor vertolking door de hersenen, of in elk geval door het denkvermogen, zelfs los van de hersenen als zodanig; vandaar de ogenschijnlijke of werkelijke onbewustheid ten aanzien van ruimte, en de enorme versterking van het gezichtsvermogen.”

DE OGEN VAN DE HUID.

„Schopenhauer,” merkte de gouverneur-generaal op, „beweerde dat bij omzetting van de zintuigen prikkels die in normale omstandigheden alleen een bepaald zintuigelijk orgaan of een bepaald gedeelte van het lichaam zouden aandoen (zoals b.v. bij het lezen van brieven het geval is), waargenomen kunnen worden via de huid, zodat men de inhoud van die brieven, in plaats van met

de ogen, door middel van de huid zou kunnen „lezen”.

„Moll geloofde dat het desbetreffende huidgedeelte door lichtstralen geprikkeld wordt, zelfs zonder rechtstreeks contact en zonder dat de huid overgevoeligheid voor aanraking vertoont. *U* gelooft dat er zekere „zins-organen” kunnen bestaan die tot nog toe niet ontdekt werden doordat ze alleen tijdens de hypnoze in werking treden. Kunnen we alle organen die we in de anatomie van de huid waarnemen verklaren? Hierop kan maar één antwoord worden gegeven: Neen!”.

WATERZOEKERS.

In dit deel van de wereld komen waterzoekers in groten getale voor en blijken inderdaad zeer nuttige mensen te zijn. Zo waren we er dan ook volkomen op voorbereid dat de aide-de-camp ons zou vragen: „En hoe gaan de waterzoekers te werk?”

In verband met ons gesprek over helderziendheid-in-ruimte was het niet misplaatst te antwoorden: „Naar onze mening zijn waterzoekers helderziend, en hoezeer we ook geneigd mogen zijn elkaar bemoedigend op de schouder te kloppen omdat we het denkbeeld van het zogenaamde dierlijk magnetisme allang overwonnen zouden hebben, zou achteraf toch wel eens kunnen blijken dat Mesmer, de weense dokter die dit denkbeeld

vol geloof van de daken verkondigde, gelijk had; niet alleen dat dierlijk magnetisme bestáát, maar het houdt op de een of andere tot dusver nog niet ontdekte manier verband met het aardmagnetisme. Dit zou het verband tussen de trillingstheorie van Pythagoras en dierlijk en aardmagnetisme, waarop we daarstraks wezen, versterken; in feite zijn ze onafscheidelijk. Niemand kan de door het kompas aangetoonde magnetische toestand van de aarde loochenen, en evenmin kan iemand van enige wetenschappelijke „standing” het uitstralen van een magnetische kracht door het menselijk lichaam ontkennen, wat niet alleen wordt aangetoond door het instrument van Joire, maar evenzeer door de experimenten van Kilner (een te Cambridge gepromoveerd medicus en lid van het Kon. Medisch Genootschap te Londen), waarbij de aura van menselijke wezens zelfs bij daglicht zichtbaar wordt gemaakt door gebruikmaking van bepaalde schermen (waarop we later nog terugkomen).

„We staan nu, wat het psychische gebied betreft, aan de vooravond van een nieuw tijdperk, dat ingeluid wordt met de experimenten van de psychograaf, de psycho-galvanometer, de polsslslag in hypnozetoestand en andere fysiologische proefnemingen, die zó veelzeggend zijn, dat ook de ongelovigen zullen gaan beseffen dat dierlijk en aardmagnetisme werkelijk bestaande dingen zijn, en dat de trillingen van het menselijk lichaam in over-

eenstemming zijn met die van de menselijke geest. Zoals we reeds opmerkten, berust de hele wereld, met inbegrip van onszelf, op trilling; telepathie en helderziendheid zijn vormen van trilling, precies zoals muziek, lawaai, enz. Als ons leven niet meer hier op aarde vibreert, zal weliswaar fysieke dood, maar ook psychische zegepraal ons deel zijn.

„Het is waar dat de ontwikkeling van onze kennis in cycli verloopt, waarbij elke cyclus vele jaren omvat; klaarblijkelijk zijn we nu bezig terug te keren naar de theorie van het magnetisme, alleen met nieuw licht, ons in de loop der jaren verschaft, en met nieuwe kennis, die ons weer naar een verdere mijlpaal in de annalen van de geschiedenis der wetenschap zal leiden. Hoe komt het, dat kwik (een zwaar metaal) syphilis verlicht, en ijzer (ook een zwaar metaal) de toestand van het bloed verbetert? Deze dingen behoren ernstig te worden overdacht, vooral in verband met de theorie van de magnetische invloed en met de omstandigheid dat deze metalen sterk electriciteit-geleidend zijn.

„Diegenen onder ons die de yoga-wijsbegeerte kennen (tussen twee haakjes: ik zou willen dat men niet voortdurend sprak van yoga, want de werkelijke uitspraak is: yogue) zien in, dat men, door zich te oefenen in helderziendheid, het ten-slotte zó ver kan brengen dat men zijn eigen lichaamsorganen in werking ziet. En niet alleen dàt, maar men kan zich ook trainen op het waar-

nemen van de inwendige organen bij anderen. Hóé belachelijk dit ook moge schijnen: wij herinneren ons maar al te wel een geval waarin een van onze collega's ervoor behoed werd blijvend onheil bij een patiënt aan te richten, doordat een helderziende een bijna doorgebroken verzwering aan de pylorus (maagportier) ontdekte, die door den behandelenden chirurg, tengevolge van het optreden van verschijnselen en symptomen van onbepaalde aard, over het hoofd gezien was. De chirurg was sportief genoeg, een laparotomie (zoals ge weet het opensnijden van het onderlijf in de zijde) te verrichten en de diagnose van de helderziende te bevestigen. Het is tegenwoordig moeilijk, een kwakzalver van een werkelijke helderziende te onderscheiden, maar we kunnen u verzekeren dat er vele èchte helderzienden bestaan."

HOOFDSTUK IV.

EEN VERSCHRIKKELIJKE WAARHEID.

DE avond van het bezoek van den gouverneur-generaal hadden we het heel laat gemaakt en uit ons gesprek veel profijt getrokken, daar we allen adepten van de grote cultus waren. Pas enige dagen later deed zich weer een gelegenheid voor om de dingen die ons zo na aan het hart lagen nog eens te bespreken. Het was een morgen vol heldere zonneschijn en bovendien sabbath. (In het oosten houden we deze heilige dag evenzeer in ere als thuis de zondag). Die morgen verwachtten we een laatste bezoek van den gouverneur-generaal, alvorens we de onbekende streken van het verre oosten verder binnendrongen om het grootste van alle geheimen na te speuren: het vermogen om een lichaam uit het graf te doen herrijzen en het nieuw leven in te gieten, zoals in de dagen van weleer gedaan werd door den Christus uit Nazareth die Jezus heette, en die ons leerde, dat we, als we slechts geloof hebben, niet alleen de dingen kunnen doen die Hij deed, maar zelfs nog grotere. Zijn eigen woorden luiden: „Voorwaar, voorwaar zegge ik ulieden, die in mij gelooft, de werken die

ik doe zal hij óók doen, en zal meerder doen dan deze; want ik ga henen tot mijnen Vader." ¹⁾

Door de trillingen van Zijn lichaam zorgvuldig in overeenstemming te brengen met die van de vijgeboom, was Hij in staat te bevelen en te doen gehoorzamen; toen Hij de vijgeboom gebod te verdorren, gebeurde dat onmiddellijk.

De gouverneur-generaal arriveerde in vol ornaat, begeleid door zijn escorte, en na enige versingen te hebben gebruikt vatten we de draad van ons gesprek weer op. Zijn excellentie zei, dat we, aangezien het sabbath was, de meer gewijde onderwerpen van onze cultus moesten bespreken; dus begon hij als volgt: „Gezult u er allang rekenschap van hebben gegeven, dat de leer van het christendom, zoals die in het Nieuwe Testament verkondigd wordt, ten nauwste overeenkomt met wat hypnoze en telepathie door middel van de dualiteit van de geest bewezen hebben. Daardoor kunnen we dan ook begrijpen hoe, wanneer het *onbewuste* het denkbeeld van het door Christus gebrachte *offer* aanvaardt, het geloof in de ziel als het ware opnieuw geboren wordt, want we hebben nu volkomen logisch en zonder een schaduw van twijfel bewezen dat het enkele aanvaarden van de christelijke *leer* als een verheven geloof, vaak uitsluitend het *fyzieke* bewustzijn aandoet en daardoor, zoals we eveneens bewezen, kan uitsterven of vernie-

¹⁾ Joh. 14 : 12 (Vert.).

tigd worden. Daarom verschilt iemand die slechts „*schijnt* te hebben” wel zeer van iemand die werkelijk „*heeft*”. Bepeins deze grote waarheid nog eens terdege. Het is een verheven feit, dat het daadwerkelijk aanvaarden van een waarheid, mits rechtstreeks door het *onbewuste* geaccepteerd, door de Eeuwigheid heen van kracht blijft.

BEWIJS VOOR HET HIERNAMAALS.

„Zo ligt hierin dan voor iemand die in werkelijk wetenschappelijke zin begrijpt wat het aanvaarden van een denkbeeld of suggestie eigenlijk betekent, een verschrikkelijke waarheid besloten, omdat de ziel *na de dood in deze geloofstoestand moet blijven voortbestaan*, volkomen in overeenstemming met wat zij zich in haar normale staat van bewustzijn gedurende het aardse leven heeft eigengemaakt. Daarom hangt het van onszelf af, of we dit „Koninkrijk der Hemelen” binnen in ons (dit onbewuste Zelf, dat ons vergankelijke bewuste zelf overleeft) in overeenstemming willen brengen met de geest Gods, dan wel met die van den Duivel. Vandaar de verborgen betekenis van de grote waarheid uit de oudheid: „Zoals een mens in zijn hart denkt, zo is hij” en „Zo wat een mens zaait, dat zal hij oogsten.”

DE DEMONEN-THEORIE.

„Krankzinnigen hebben vaak de waanvoorstelling dat zij door duivels gekweld worden, waarbij

ze gezichtshallucinaties of vizioenen van deze di-naren der onderwereld krijgen en hun stemmen horen. Dit is weer een andere verschrikkelijke waarheid, die eveneens in de Schrift volkomen duidelijk wordt gemaakt, maar die door de oppervlakkige mannen-der-„wetenschap” vol verachting verworpen en als „larie” beschouwd wordt! Soms vraag ik me af wat krankzinnigheid nu eigenlijk precies is, namelijk als ik een normaal persoon in trance breng en dan bemerk dat hij er toe gebracht kan worden dezelfde vizioenen waar te nemen, dezelfde stemmen te horen en in dezelfde kwade krachten te geloven, wanneer hem dat bevolen wordt. Ook dit is zeer zeker weer een kwestie van het beheersen van de individuele trillingen die deze persoon uitstraalt. Welnu, als ik dergelijke veranderingen in iemands trillingen teweeg kan brengen, en daarmee dus het normale abnormaal kan maken, waarom zou ik dit proces dan ook niet kunnen omkeren en het abnormale weer normaal maken? Als duivels zo te zeggen via suggestie het innerlijk van de mens kunnen binnendringen, moeten zij er ook door suggestie weer uit weggewerkt kunnen worden; want wat men door suggestie kan oproepen, moet ook weer weggesuggereerd kunnen worden.

„Het lijkt tenslotte wel alsof we leven in een stoffelijke wereld waarin alle onzichtbare krachten losgelaten zijn en op volle kracht werken, precies zoals de radio dat doet. Toch kunnen de ethergol-

ven niet zònder een radiotoestel in muziek of in woorden omgezet worden; ook kunnen we ons ontvangtoestel naar willekeur „uitschakelen” of „afzetten”, waarna we niets meer horen, ofschoon de trillingen nog altijd uitgezonden worden. Tenslotte zijn wij misschien zelf, tengevolge van onze mentale onvolkomenheid, het spoor bijster, en niet de zogenaamde krankzinnigen, die dikwijls in het volle bezit van vele hunner vermogens zijn. Ze hebben in vele gevallen een juist inzicht, maar omdat ze verschijnselen teweegbrengen die òns grotesk lijken, roepen we in onze zwakheid luid: „Breng die man weg, want hij is gèk!”

„Enige jaren geleden, toen ik een van de eerste radiotoestellen had gekocht en een uitgesproken zwakzinnige toestond er „in te luisteren”, werd ik tenzeerste geïntrigeerd door zijn opmerking: „Maar menéér, wilt u me soms vertellen dat u geen muziek in de lucht kunt horen zonder zo’n speelgoeddingetje? Ik hoor die muziek nu al vijftien jaar lang, zo vaak ik dat wil.” Mag ik u in overweging geven deze opmerking van een zogenaamden krankzinnige eens in volle ernst te overdenken en die niet te negeren als het gebazel van iemand die zijn verstand verloren heeft? Hoevelen zeggen niet hoogst onvriendelijk over Sir Oliver Lodge dat hij door zijn hoge ouderdom aan seniele aftakeling begint te lijden, alleen omdat hij spiritistische verschijnselen bestudeerd heeft. Ofschoon ik geen spiritist ben, moet ik dezen groten man

van de wetenschap, die zijn tijd vele jaren vooruit is, toch met hand en tand verdedigen, want in de komende tijden zal worden aangetoond dat hij onsterfelijke waarheden doorgrondde en leerde beheersen, waarheden die pas dan op hun juiste waarde geschat zullen worden. Om ons heen bevinden zich de eeuwige machten, goede en kwade geesten, en telepathie is niets anders dan onze hedendaagse manier om in onwetendheid te trachten de verschijnselen van nog ongekende wonderen te verklaren. Ik krijg geen vizioenen, hoor geen „denkbeeldige stemmen”, kan onzichtbare invloeden niet werkelijk als zodanig voelen, maar het zou toch wel buitengewoon eigenwijs van me zijn als ik een houding ging aannemen alsof dergelijke wonderbaarlijke verschijnselen niet zouden kunnen bestaan omdat *ik* ze niet waarneem. Laten we toch nooit vergeten dat er méér dingen in de hemel, de hel en op aarde zijn dan we ooit hebben kunnen dromen; een zorgvuldig bestuderen van het onbewuste, maar dan van wat ik als het „Koninkrijk-der-Hemelen”-standpunt beschouw, zou zelfs voor het allereenvoudigste denkvermogen duidelijk aantonen hoe hemel en hel in het leven na de dood tot een grote werkelijkheid en een eeuwigdurende geestestoestand kunnen worden.

TELEPATHIE EN WERKELIJKHEID.

„Gedachtenlezen berust niet zo maar op een zinsbegoocheling of bedrog, maar als een krank-

zinnige u vertelt dat zijn gedachten gelezen worden, zegt u: onmogelijk! Wie heeft er nu gelijk? Denk aan de geschiedenis met Scotland Yard. Antwoord dus niet te vlug, maar wacht liever even! De gehypnotizeerde zegt ons b.v. de naam van een stad waaraan iemand op dat moment denkt. Alles wat daarvoor vereist wordt is slechts dit: dat de ander zijn gedachten op de naam van die stad concentreert, waarna de proefpersoon die naam onmiddellijk langs telepathische weg „leest”. Het is bewezen, dat, als de proefpersoon faalt, dit uitsluitend te wijten is aan het onvermogen van de „belezene” om zijn of haar gedachten op die naam te concentreren, en *niet* aan het onvermogen van de gehypnotizeerde. Vergeet niet dat telepathie de eerste telegraaf- en telefoondienst ter wereld was. Misschien bestaat er tussen de experimenten die ik met normalen verrichtte en de zinsbegoochelingen van krankzinnigen slechts een gradueel verschil. Wie zal het zeggen?”

Hier strekte de wijze zijn benen uit, dronk wat limonade en opperde het denkbeeld, dat we oppervlakkige kennis van diepere moeten weten te onderscheiden.

OPPERVLAKKIGE EN DIEPERE KENNIS.

Op bedaarde, waardige en aangename toon sprak hij als volgt over zijn hoge wijsbegeerte: „Het is goed, de waarheden die we zoëven bespraken, te lezen, op te merken, te leren en innerlijk te ver-

werken. We moeten in ons streven volharden en ons steeds voor ogen houden dat volharding de grootste heerser der wereld en de voorwaarde voor succes is.

„Paddenstoelen rijzen in één nacht uit de grond op, maar verwelken spoedig; zo gaat het ook met oppervlakkige kennis.

„De boom heeft jaren en misschien zelfs eeuwen nodig om volwassen te worden, maar zijn wortels liggen diep en hij heeft grote takken; moge dit ook gelden voor onze kennis!

„Kweek de boom-der-kennis, die deze kostbare vruchten: telepathie en helderziendheid, oplevert, zorgvuldig, nu ge u eenmaal bewust zijt de wortel te hebben ontdekt; snoei en begiet hem, en zorg ervoor dat hij niet wordt vergeten en daardoor verdort!

HOE KRACHT EN KENNIS GROEIEN.

„Deze subtiele kracht verwerven we door in hart en geest in anderen het beste te zien; zelfs de manier waarop de magnetische man of vrouw iemand de hand drukt, zendt onmiddellijk een stroom van bemoediging door de zenuwcentra van het brein en het lichaam, en de harmonie van die trilling verwekt geluk, vertrouwen en gezondheid.

„Hoe komt het dat de ene acteur groter is dan de andere? De ene bezit het vermogen dat wat hij zegt en doet werkelijk zo te voelen; de andere zegt een uit het hoofd geleerd lesje op.

WENS EN VOORNEMEN.

„Iets wensen betekent nog niet iets bereiken, tenzij men er een voornemen aan verbindt. Willen is een daad van concentratie, waarin de zich concentrerende alle vermogens van de geest als het ware tezamen neemt en innerlijk vast besloten is een resultaat te bereiken.

„De geest kennen is God kennen! Daarom: respecteer iedereen, maar vrees niemand. Geest is groter dan stof. Vrees is het bewijs van een gedegenererde geest. „Onmogelijk” is het bijvoeglijk naamwoord van de dwazen. Onthoud, dat het menselijk bewustzijn slechts aan één ding tegelijk kan denken, het onbewuste echter aan véle tegelijk.

DE MEESTER VAN HET LOT.

„Het bewustzijn moge falen: het onbewuste faalt nooit; misschien weet het alle dingen?

„Het bewustzijn is de buitenmuur van het paleis van het onbewuste, met zijn schatten als geheugen, muziek, taal, liefde en het leven-zelf. De sleutel van de wijsheid ligt in uw eigen handen; slechts met deze sleutel kunt ge de poort openen die toegang geeft tot dit paleis van de innerlijke mens en tot het hiernamaals, langs het pad dat naar dit toonbeeld van waarheid en kracht leidt.

„Door middel van telepathie kunnen we de

innerlijke moeilijkheden van anderen begrijpen en die oplossen door een blik, met een woord dat zij als bij toverslag zullen verstaan. Telepathische herhaling van een suggestie wordt in het denkvermogen tot een idee-fixe, en zowel in de slaap als tijdens de waaktoestand wordt dit denkbeeld door de beïnvloede automatisch en onbewust herhaald, tot hij tenslotte wordt wat zijn gedachten zijn en zijn gedachten worden wat *hij* is. „Zoals een mens *in zijn hart* (onbewust) denkt, zo is hij!”

„Laten we erkennen dat we zelfs van de allereenvoudigste dingen niet de werkelijke oorsprong weten. Is er ook maar iemand die gelooft dat de geschoolde werkwijze van de bever, het instinct van de bij, het genie van de mens, zo maar bij toeval ontstonden? Dat de aanwezigheid van deze eigenschappen verklaard kan worden uit overleving en het overleven van de meest geschikten?

„We moeten het leven evengoed leren verstaan als boeken; beenderen en zenuwen vormen wel een lichaam, maar nog géén mens. Als de geest er niet was zou het lichaam slechts een brok machine zijn. Zonder geest geen doelstelling, zonder oorzaak geen gevolg; dit geldt evenzeer voor de mens als voor de schepping van het heelal. Géén man of vrouw speelt het klaar te bestaan zonder zich min of meer bewust te zijn van een of andere kracht, en géén grote figuur (man of vrouw) wordt ooit zonder een behoorlijke mate van dit bewustzijn-van-kracht aangetroffen. Het onbe-

wuste is inderdaad de ZIEL VAN DE MENS. Deze machtige kracht heeft het menselijk lot aan zich onderworpen door te maken dat het woord groter werd dan het zwaard.

„Duizenden lijden een nederlaag waar slechts enkelen de overwinning behalen, alléén doordat ze niet willen beginnen bij de allereerste beginse-len die de grondslag van alle kennis vormen.

„Wijsheid wordt slechts werkelijk verstaan als het denkvermogen ruim genoeg is om te erkennen, dat we niets weten; want reeds sinds de dagen van vóór het stenen tijdperk tot op de huidige dag openbaart het geestelijke-in-de-mens zich slechts overeenkomstig zijn persoonlijke smaak en ver-langens.

„Het bewustzijn van materialisten is een even-beeld van dat van gedeeltelijk-blinden. Onwetend-heid is een gebrek aan werkelijke kennis; domheid is het onvermogen om kennis te verwerven, hard-nekkigheid een armzalige waan. Zowel materialis-ten als onwetenden kunnen zich maar niet voor-stellen dat er een onzichtbare werkelijkheid zou bestaan die géén indruk op hun fysieke zintuigen teweegbrengt.

HET ZIENDE-MAKEN VAN BLINDGEBORENEN.

„Materialisten zullen zeggen dat dit onmogelijk is, en tòch heeft Jezus Christus blindgeborenen ziende gemaakt, terwijl ons bovendien geleerd

wordt dat *wij* dat ook kunnen doen als we slechts gelóven het te kunnen. Er was eens een blindgeborene die op rijpere leeftijd door de behandeling van een geschoold medicus voor het eerst het vermogen tot zien verwierf, zodat hij zo te zeggen een nieuwe wereld ontwaarde. Het allereerste wat hij zag was meteen al iets dat hij niet kon begrijpen, namelijk het gelaat van den medicus-hypnotiseur of hypnoloog; hij streek verscheidene malen achtereen met zijn vingers over diens gezicht en riep tenslotte opgewonden uit: „O! dit moet een gezicht zijn! een gezicht! een gezicht!” Hij werd dat slechts gewaar door middel van zintuigelijke indrukken, in *zijn* geval de tastzin, want hij kon het pas verworven gezichtsvermogen nog niet dadelijk gebruiken. Hij moest het gebruik van dit vermogen eerst leren.

DE GROTE LES DIE GEWEZEN BLINDEN ONS LEREN.

„Als we de grote waarheid begrijpen, dat een menselijk wezen niet buiten het terrein van de vijf zinnen: gezicht, gehoor, gevoel, reuk en smaak, die zijn normale bewustzijn vormen, is geweest; dat hij in werkelijkheid slechts de weerspiegeling van dingen op wat we de Aarde noemen, in de spiegel van de geest of het netvlies in het oog, heeft waargenomen; dat zijn zenuwen als voelhorens werken en zintuigelijke indrukken door-

geven die tot denkbeelden worden, en in gedachten worden omgezet door bepaalde geestvermogens die, terecht of ten onrechte, afzonderlijk worden opgenoemd als dit, dat, enz.; dat die gedachten door deductie en door begrippen van het redenerend vermogen tenslotte worden waargenomen en gedetermineerd als feiten — voorzover het denkvermogen door middel van zintuigelijke indrukken tenminste iets als een feit *kan* determineren —: als we dit alles begrijpen, komen we tot de muur die het bekende van het tot dusver onbekende scheidt. Het is zelfs voor den meestgevoerden man-der-wetenschap in hoge mate speculatief als hij durft te zeggen dat hij aan de andere kant van de „muur” geweest is en dat hij alle leven en alles wat er toe behoort kan verklaren.

„De stof bezit niet het vermogen de gedachten van de geest te bereiken, tenzij stof ook geest is. De grootste mannen van de hedendaagse wetenschap zijn mensen die op de verbeeldingskracht vertrouwen, en hoe méér bewijzen zij voor het eindige leveren, hoe méér zij van verbazing vervuld worden over de wonderen van het oneindige.

DE LES VAN HET OOG.

„Weet ge, dat het menselijk oog met volle kennis van licht gevormd werd en het meest volmaakte optische instrument is dat er bestaat, geschapen om licht te ontvangen, ofschoon het in diepe duis-

ternis gemáákt werd? Wat een prachtige gelijkenis om de zin van het leven te leren verstaan!

„Herinnert ge u den heer Norman Mills, een welbekend musichall-artist, die o.a. optrad in de rol van „John Bull”? Hij had aan de randen van de iris duidelijk gevormde romeinse cijfers, zodat zijn vrouw beweerde dat hij „klok”-ogen had.

„Deze buitengewone feiten zijn vol betekenis, en kunnen tot op zekere hoogte een verklaring geven van de eigenaardige gelaatstrekken en uitdrukking van het chinese en het japanse ras, welks vrouwen gewoonlijk hun hoekig- en spleetogige afgoden aanbidden. De uitwerking van het staren naar die afgodengezichten kan langs volkomen natuurlijke en wetenschappelijke weg in haar kinderen een gelijkenis doen ontstaan met wat op haar denkvermogen door middel van het oog zo'n diepe telepathische indruk heeft gemaakt.

HET VERHAAL VAN JAKOB, DEN GROTEN PSYCHOLOOG UIT DE OUDHEID.

„En dit herinnert me vanzelf aan het oude verhaal van Jakob, die zijn schoonvader te slim af was. Jakob was schrand, en begreep tot op zekere hoogte de macht van de suggestie, zelfs over de scheppende geest in het vee; want lezen we niet in het boek Genesis, hoofdstuk 30: 37/39:

„„Toen nam zich Jacob roeden van groen populierenhout en van hazelaar en van kastanje, en hij

schilde daarin witte strepen, ontblotende het witte, hetwelk aan die roeden was,

„en hij leide deze roeden, die hij geschild had, in de goten en in de drinkbakken van het water, waar de kudde kwam drinken, tegenover de kudde; en zij werden verhit als zij kwamen om te drinken.

„Als dan de kudde verhit werd bij de roeden, zo lammerde de kudde gesprenkede, gespikkelde, en geplekte.””

„Alle geest is een deel van de grotere geest, de Universele Geest, welks wezen God is, en zelfs de dierenwereld, de lagere schepping, is een deel daarvan, en kan tenslotte na de dood wel in de grotere opgaan; maar daar in de dierengeest geen bespiegeland zelfbewustzijn tot uiting schijnt te komen, moeten we daaruit wel de conclusie trekken dat het dier na de dood geen bewust bestaan meer heeft; de tegenhanger die de mens in zich heeft, met zijn redenerend vermogen, zijn weerspiegeland geheugen en zijn bewuste ervaring, die hem tot een verantwoordelijke individualiteit stempelen, blijft de dierenwereld ontzegd. Daar zelfs in de stof nooit iets werkelijk verloren gaat, maar alleen een verandering in zijn scheikundige samenstelling doormaakt, is het niet onredelijk, te veronderstellen dat de geest na de dood van het lichaam zelfs in het dier niet volkomen vernietigd wordt.

WIJSHEID IN ONZICHTBARE, IN HET LEVEN-ZELF
VIBRERENDE DINGEN; DE OBJECTIEVE EN
DE SUBJECTIEVE GEEST.

„Als we de zich aan onze objectieve geest voor-
doende, of in onze subjectieve geest vibrerende
onzichtbare dingen niet begrijpen, en weigeren van
de natuur de grote lessen van leven, licht en liefde
te leren, hoe kunnen we dan verwachten iets te
weten van de hogere sferen der menselijke ethiek
of de onsterfelijke psyche? Om een schilderij te
kunnen verstaan moet men zekerheid aangaande
de kernfiguur hebben; zich in de kernfiguur ver-
gissen betekent: zich in het schilderij-zelf vergis-
sen.

„De leer dat alleen léven de voortbrenger van
leven kan zijn geldt heden ten dage op alle gebie-
den. We doen goed, ons te herinneren dat, daar
alle wetenschappen met elkaar in verband staan,
we geen volledige kennis van enige wetenschap
kunnen verwerven zònder grondige kennis van
alle andere.

WAT DE WERELD HET MEEST NODIG HEEFT.

„In dit eigen uur is de wereld een van onrust
ziedende heksenketel, in haar zoeken naar een
specialist — niet in dit of dat — maar op het ganse
terrein van de mensheid, een specialist die de
mens ziet als een combinatie van geest, ziel en
lichaam, en die erkent dat deze drie in zó nauw

verband op elkaar inwerken, dat iets wat één van de drie raakt, noodwendig alle drie moet raken.

HET MYSTERIE VAN ZIEKTE.

„Kanker geneest soms spontaan; chirurgen moeten dat toegeven en dóén het trouwens ook. Hoe komt dat? Hoe voltrekt dit onzichtbare genezingsproces zich? Sir Clifford Allbutt van Cambridge en Leeds zei: „Waarschijnlijk is géén lichaamsdeel of viscus verachtelijk genoeg om geheel van vernieuwing-door-de-geest te worden buitengesloten.”

Het morgenrood van een nieuwe dag brak al bijna aan toen we in het vroege ochtenduur uit onze stoelen oprezen, na een nacht waarin we weer veel kennis, waarheid en licht verworven hadden. Toen de gouverneur-generaal, onder het gekletter van de geweren, door de poort van het tijdelijk door ons bewoonde oude kasteel reed, werden we beschenen door de prille zonnestralen van de maandagmorgen, als een aanwijzing van de hergeboorte der realiteit, en van nieuwe kracht uit den hoge.

HOOFDSTUK V.

DE WETENSCHAP DER HYPNOZE EN VAN DE TELEPATHIE.

DAT was het laatste wat ik van den gouverneur-generaal te zien kreeg, want diezelfde dag vertrokken we vóór zonsondergang voor onze speurtocht naar het onbekende, waarop we, begeleid door verscheidene gidsen, door nog weinig bekende gebieden trokken en na een reis van tweeënveertig dagen in draagstoelen Tibet naderden, waar het grote, geheimzinnige Lhama-klooster lag, omgeven door al zijn legenden en zijn waarheid. We hielden nu voor het laatst halt, alvorens het eindtraject naar het grote klooster af te leggen, waar het ware geheim van het leven-zelf bewaard werd.

Het duurde niet lang of we vonden een grote, ruime ondergrondse verblijfplaats, die ons zeer welkom was, want op deze hoogte heeft de tropische warmte plaats gemaakt voor koude bergwinden.

Ik verdiepte me in gedachten over de wetenschap der hypnoze en van de telepathie, de wijsbegeerte van de persoonlijke invloed, de onzichtbare invloed die het menselijk lot bestuurt. Ik be-

spiegelde, dat elk ding dat het doen waard is, tevens waard is góéd gedaan te worden. Een mens is zoals hij denkt. Daden zijn groter dan woorden.

Als ge met een werkelijken, zij het onwetenden of geleerden, skepticus te maken krijgt terwijl hij in een toestand van verwarring verkeert, of boos en niet tot luisteren bereid is, wees dan wijs en „werp niet uwe paarden voor de zwijnen!” „Zijt dan voorzichtig gelijk de slangen, en oprecht gelijk de duiven.”¹⁾ De slang is de grootste hypnotiseur en telepaath van het hele dierenrijk. Dit beest overrompelt zijn slachtoffer nooit. Door een listig bewegen van zijn kop maakt het zijn prooi voorzichtig attent op zijn aanwezigheid. Als de aandacht van het slachtoffer eenmaal gevangen gehouden wordt, schuifelt de slang met volleerde bekwaamheid steeds dichterbij, de betoverende ogen niet één moment van het slachtoffer afwendend. Krachtens een psychologische en een fysiologische wet, die de wetenschap nu beide bekend zijn, bewerken de toegepaste methoden een volledige verlamming van het wilsvermogen, ja, zelfs een volkomen anaesthezie van bepaalde hersencentra, waarna de overwinning een voldongen feit is. Deze natuurlijke en methodische handeling heeft niets wreeds in zich, omdat het slachtoffer terwijl het verslonden wordt absoluut geen bewustzijn van pijn of zelfs van zijn bestaan heeft.

¹⁾ Matth. 10 : 16. (Vert.).

Ik herinner me heel goed hoe een vriend van mij in de wildernis een eind voor me uit liep en ik hem tenslotte riep, maar geen antwoord kreeg. Even later vond ik hem als het ware aandachtig in de ruimte starend; toen ik hem even aanraakte, maar hij geen antwoord gaf, en zich mijn aanwezigheid helemaal niet bewust bleek, vroeg ik me verbaasd af wat er aan de hand kon zijn; blijkbaar waren zijn tastgevoel, gehoor en gezichtsvermogen tijdelijk buiten werking gesteld. Plotseling ving ik een glimp op van een slang, die met betoverend, rythmisch kopbewegen en een niet aflatende blik langzaam naar hem toe kronkelde. De slang had hem gehypnotiseerd! Ik greep mijn reddingsgordel en sloeg het beest verscheidene malen hard op de kop en vervolgens, toen het naar de grond begon te zakken, in de nek. Bijna onmiddellijk daarop was mijn vriend gedehypnotiseerd, sprak tegen me en vroeg wat er met me aan de hand was. Toen ik hem op de hoogte bracht van het feit dat hij onder hypnoze was geweest en nog maar enkele ogenblikken geleden op het punt had gestaan door een slang te worden gedood, lachte hij me uit en meende dat ik weer bezig was een van mijn eigen hypnotische experimenten in waaktoestand op hem toe te passen. Maar ik vestigde dadelijk zijn aandacht op de slang, die hem zéker van het leven zou hebben beroofd. Toen begreep hij het, maar voegde er aan toe, dat hij zich van het hele voorval niets herinnerde, zelfs niet dat hij de slang gezien

had. Hoe weldadig is de natuur, van hoeveel consideratie geeft de slang blijk door de mens in een toestand van onbewustheid aangaande zijn noodlot te werpen en hem daardoor innerlijke en fysieke pijn te besparen!

DE GROOTSTE HEERSER VAN DEZE WERELD.

Daarna begon ik te overdenken dat hypnoze de grootste en machtigste heerser van deze wereld is. Dagelijks leven we onder zijn ban, zonder ons zijn invloed bewust te worden. Het is inderdaad een geestestoestand waarin zowel mondelinge als vizuele suggesties voor wáár worden aangenomen, onverschillig of ze dat zijn of niet, en er is steeds een onweerstaanbaar verlangen aanwezig om de gegeven suggesties daadwerkelijk uit te voeren. Ik bepeinsde een ogenblik hoe we in een wêrld van suggestie leven, en hoe we onbewust de daden van hen die we bewonderen imiteren. Zelfs het kind doet de verrichtingen van zijn ouders na. We eten, kleden ons en leven in overeenstemming met de algemene gewoonte, die in wezen niets anders dan suggestie is. De macht van de suggestie en die van de wil staan zeer zeker ten nauwste met elkaar in verband.

De woorden van den groten redenaar hebben een magische kracht en oefenen, zolang we ons onder zijn gehoor bevinden, een onverdeelde macht over onze geest uit. Dit is nu precies wat gebeurde in de dagen van Jezus, den grootsten

aller hypnotizeurs, den Meester-Geest op aarde, wiens woorden een onzegbare macht bezaten. Zeggen de psalmdichters niet: „Geen woord van U kan vruchteloos nederdalen”? Als we naar den groten redenaar luisteren en voor het oogenblik betoverd zijn, het gebouw waarin we ons bevinden vergetend, en onze gedachten door den redenaar laten meevoeren, verkeren we tijdelijk in een zeer lichte en gemakkelijk voor suggesties vatbare toestand van hypnoze. Op de een of andere ons onbekende manier heeft de redenaar zijn geest met de onze in contact gebracht en daardoor zóveel macht over ons verkregen, dat we mijlen zullen afleggen om hem opnieuw te kunnen horen.

HET GEHEIM VAN DE HYPNOZE.

Als ge deze gedachte nog wat verder uitwerkt, zult ge zien dat voor het slagen van de bewuste poging van een ander om de hypnoze-toestand in ons teweeg te brengen niets anders vereist wordt dan dat we in zijn vermogen tot hypnotizeren geloóven, waarna we spoedig onder zijn magische ban zullen komen.

DE GROTE LEIDERS UIT DE OUDHEID.

Hippokrates, de vader van de geneeskunde, paste reeds in de oudheid hypnoze toe, ofschoon deze geestestoestand niet onder die benaming bekend stond vóór James Braid, de chirurg uit

Manchester, hem zo noemde met een uit het grieks afkomstig woord dat „slaap” betekent. Mohamed, de epileptische oosterse profeet, Jezus Christus, de Verlosser der wereld, de yogi's en fakirs van Indië, de christian-scientisten — volgelingen van Mary Baker Eddy —, de spiritisten, helderziende mediums en de leiders van alle generaties, met inbegrip van Napoleon den epilepticus, pasten en passen allen — sommigen bewust, anderen onbewust — de hypnoze toe.

Hypnoze is in werkelijkheid het beheersen van het onbewuste in de mens, en daarmee tevens van zijn bewustzijn en van hemzèlf, onverschillig of er sprake is van autohypnoze, waarin de mens dus zijn eigen leven volmaakt beheerst — zoals de yogi's dat toepassen —, dan wel van heterohypnoze, d.w.z. hypnoze die door anderen op ons wordt toegepast. Napoleon zei hierover het volgende: „Als ik aan aangename dingen wil denken, sluit ik de voorraadschuur van gedachten die met de onaangename dingen des levens te maken hebben af en open de voorraadschuur die de aangename gedachten bevat. Als ik wil gaan slapen sluit ik beide af!”

Terwijl ik zo voortpeinsde, keerde mijn vriend, de wijze, terug van zijn wandeling in het gebergte, die hij had ondernomen om te informeren naar de weg die naar het grote Lhama-klooster leidde, de grote geheime school van de verhevenste aller leringen, die bij Lhasa, in het uitgestrekte, onbe-

kende Tibet was gelegen, waar de mensen bijna even blank zijn als wij, maar gezichten hebben die een zekere gelijkenis vertonen met die van de edele Parsi-gemeenschap, die onder de millioenenbevolking van Indië in totaal slechts een tachtigduizend leden telt. Als in deze gemeenschap een man gaat trouwen, wordt de bruid tegelijkertijd de echtgenote van al zijn broers, omdat er onder de Parsi zo weinig vrouwen zijn.

De wijze bracht een geheimzinnig en min of meer streng-uitziend personage mee, dat scharlaken-rode klederen en een zwarte muts droeg, en maar één arm had. Het was de verheven boodschapper van het Lhama-klooster, dat daarginds op een hoogte, dicht bij de goden lag, ver van de storende invloeden der beschaving, terwijl het toch tegelijkertijd het geheim van alle beschaving, alle kennis en van het leven-zelf bewaarde.

De Commandeur¹⁾ — want die was het — bracht het grote nieuws mee, dat ik spoedig zou worden vereerd met de hoogste van alle titels: die van Commandeur van de Orde van Azië, die gelijkstaat met de titel van graaf in Engeland.¹⁾ Dit

¹⁾ In de oorspronkelijke tekst staat hier „Knight Commander”, wat dus zoveel wil zeggen als een commandeur in een of andere orde van ridders e.d. (Vert.).

¹⁾ Ik weet niet of deze verering voor titels een specifiek engels verschijnsel is, maar in elk geval doet het mij in mensen die zich met het innerlijk leven bezighouden altijd min of meer vreemd aan. (Vert.).

nieuws was voor mij even verbazingwekkend als aangenaam verrassend. Hoe kon hij dat weten? Wie zou hem dat hebben meegedeeld? Waarom moest hij het weten? Maar de tijd leerde, dat de telepathische boodschap die hij over een afstand van duizenden mijlen accuraat had opgevangen, juist was en betrekking had op een werkelijk feit. Overeenkomstig de gewoonte van die streken, nodigde ik mijn geëerden gast uit, zo lang bij ons te blijven als zijn excellentie het in onze nieuwe, ruime kelderwoning, in elk geval de beste die mijlen in de omtrek te vinden was, kon uithouden. Na zich dik gegeten en een poosje gerust te hebben, begon hij, toen het schemeruur naderde (want hier was schemering weer eens een werkelijk verschijnsel, terwijl in de tropen de dag bijna in een oogwenk plaats maakt voor de nacht), vragen te stellen, waaronder ook deze: „In Europa beschouwt men mesmerisme of hypnoze, die *wij* de psychische toestand noemen, zeker niet als een enkelvoudige, maar als een in vele stadia te verdelen geestestoestand, nietwaar?”

Ik formuleerde mijn antwoord als volgt: „De hypnoze-stadia zoals wij die in Europa kennen, variëren van bijna volledig bewustzijn tot volkomen onbewustheid. Onder bewustzijn versta ik alle gedachten die we ons op dit moment tenvolle bewust zijn, niets méér. Onbewustheid omvat een geestestoestand, waarin we niet waarnemen wat er in de buitenwereld om ons heen gebeurt. De be-

wuste geest is identiek met bewustzijn. Het onbewuste is een innerlijke toestand waarin we aan bepaalde dingen denken zonder ons bewust te zijn dat we er aan denken. Het zijn deze werkingen van ons onbewuste, die ons dagelijks leven besturen en onze persoonlijkheid ordenen of zelfs veranderen."

Daarop vroeg de commandeur me of ik hem „in de hogere sferen van de psychische toestand iets kon laten zien dat op de lagere gebieden van het lichaam kon worden aangetoond." Over die vraag moest ik eerst zorgvuldig nadenken, want haar *verkeerd* begrijpen zou hier een tragedie betekenen, en de indruk wekken dat ik zijn geleerde vragen niet *tenvolle* begreep zou niets meer of minder dan een ramp blijken. Daarom ging ik als volgt te werk: ik riep mijn bediende en den huisjongen, en beval hen te gaan zitten, waarna ik beiden met een handgebaar in diepe trance bracht. Na dit tot voldoening van mijn voornamen gast te hebben gedemonstreerd, zette ik mijn experimenten voort.

Ik beval den bediende, de ogen te openen zonder wakker te worden, en een reeks cijfers op de rechterkant van het papier op te tellen (in werkelijkheid stonden er *twee* rijen cijfers, namelijk ook een aan de linkerkant, maar voor deze laatste had ik een negatieve hallucinatie te voorschijn geroepen, d.w.z. den bediende gesuggereerd dat hij alléén de cijfers aan de rechterkant van het papier kon

zien), waarna hij de ogen weer moest sluiten. Toen dit gedaan was herhaalde ik de proefneming bij den huisjongen. Ik vroeg den bediende wat hij met betrekking tot de cijfers had opgemerkt, en kreeg ten antwoord, dat tijdens het optellen de cijfers voortdurend kleiner waren geworden. Nadat ook de huisjongen de cijfers had opgeteld, vroeg ik hem eveneens of hem daarbij iets opgevallen was, waarna hij meedeelde dat onder het optellen de cijfers al vager en vager geworden waren. De verklaring daarvoor is deze: dat tijdens de hypnoze-toestand het bewustzijnsveld grotelijks inkrimpt, zodat, als we het gezichtsvermogen van de proefpersoon bij het begin van het experiment op 10 stellen, hij na het optellen van 6/10 van de reeks cijfers nog maar 4/10 van zijn gezichtsvermogen over heeft, daar de andere 6/10 tijdens het optellen verbruikt zijn. Als de proefpersoon 9/10 van de reeks heeft opgeteld, heeft hij nog slechts 1/10 gezichtsvermogen over, wat tot resultaat heeft dat het getal nog slechts heel klein, of heel zwak en onduidelijk gezien wordt. Hetzelfde geldt voor het gehóór tijdens een optelling. (Zie *The Lancet*, 19 Nov. 1932).

De bediende had in Peking (Peiping) goed schoolonderricht genoten, zodat ik hem kon vragen de tafels-van-vermenigvuldiging van 1 tot 12 uit te rekenen. Zonder verdere instructie rekende hij de tafels 1 t/m 5 uit, die hij zag alsof ze in witte cijfers op zwart papier gedrukt waren. Maar na de

vijfde kon hij de cijfers niet meer zien en moest toen luisteren naar denkbeeldige kinderen die hem de cijfers vóórzegden. Op deze manier rekende hij de tafels 6 t/m 10 uit, maar daarna zag hij niet alleen geen cijfers meer maar kon evenmin de kinderen horen, en moest dus nu zichzelf „vóórzeggen” om de tafels 11 en 12 te kunnen uitrekenen. Sedertdien heb ik talrijke proeven genomen en bevonden dat dit voor alle proefpersonen geldt, en dat, naarmate de proefpersoon op een lagere trap van bewustzijn komt, er minder vizueel en méér auditorisch denken te constateren valt; op nóg lagere trap vindt praktisch gesproken slechts plaats wat ik bewegings- of kinetisch denken noem, waarbij de proefpersoon zich de tafels zelf moet „vóórzeggen”. Dit alles leert ons de grote psychologische les, dat bij intreden van geestelijke vermoeidheid het vizuele denkproces wordt omgezet in een auditorisch, en vervolgens het auditorische in een kinetisch; m.a.w.: louter ziën, wordt hóren, en vervolgens dóén. Dit levert dus geen bevestiging voor de opvatting van vele theoretici der psychologie, dat vizueel denken het allerprimitiefste denktipe zou zijn. Ik zou het denkbeeld willen opperen, dat, terwijl beeldsymboliek een primitief denktipe vertegenwoordigt, het vizuele denken zelf niettemin een van de hoogste vormen van denken en een van de allerbeste hulpmiddelen voor het geheugen is, en dat er zónder dit denktipe geen geestelijke groei zou zijn.

Andere, zelfs in dit afgelegen deel van de wereld verrichte, experimenten toonden aan, dat zowel zelfmoord- als andere neigingen en complexen gemakkelijk ontdekt, en ook liefdegevoelens waargenomen worden.

Ook vroeg het streng-uitziende personage me, hoe ik het langs hypnotische weg genezen van stotteren verklaarde. Ik antwoordde daarop dat stotteren inderdaad door hypnoze blijvend genezen wordt, en dat naar mijn mening de oorzaak daarvan te vinden is in de omstandigheid dat een stotteraar gewoonlijk een „gehoorsdenker” is, (d.w.z. bij het denken aan b.v. een veld niet zozeer een groene weide, lommerrijke bomen, heggen, een voorbijstromende rivier en gras-etende koeien *ziet*, maar eerder het ruisen van de wind door de bomen, het ritselen van de bladeren, het kabbelen van het water en het herkauwen van de koeien *hoort*), maar tijdens de hypnoze een vizuele denker wordt, zoals uit de diagrammen van mijn psychograaf en het in aansluiting daarop ingestelde subjectieve onderzoek blijkt. Daaraan is ook toe te schrijven dat een proefpersoon tijdens de hypnoze gemakkelijk een tafereel kan schetsen dat hij zich in waaktoestand slechts in op het *gehoor* betrekking hebbende termen kan herinneren, waarbij aan vizuele beelden weinig of geen aandacht wordt geschonken. Dit leidt vanzelf tot de veronderstelling dat zovele „genezingen” door middel van „stilte- of rustperioden” e.d. tenslotte verklaard

moeten worden uit de omstandigheid dat deze patiënten, zodra ze niet spreken en evenmin anderen horen spreken, in vizuele beelden beginnen te denken.

Hier onderbrak de commandeur mijn betoog met de vraag: „Weet ge, dat zowel de hypnoze- als de slaaptoestand zonder verlies van bewustzijn kunnen intreden?”

HYPNOZE EN SLAAP ZONDER ONBEWUSTHEID.

„Het is een uitgemaakte zaak, dat slaap zonder verlies van bewustzijn, en omgekeerd, verlies van bewustzijn zonder slááp kan intreden. Is hypnoze een bijzondere wijze van slapen? Vermoeidheid is evenmin strikt noodzakelijk voor slaap als voor hypnoze. Vermoeidheid kan de slaap zelfs verhinderen. Ge hebt wel gehoord van Pavlov en zijn theorie, volgens welke slaap en hypnoze slechts variëteiten van corticale inhibitie zijn, wat eigenlijk wil zeggen dat de hogere hersencellen niet meer werken. Hij beweert dat de corticale bestanddelen gemakkelijk functioneel uitgeput raken, en spreekt van een „verspreide slaap”, of een afzonderlijke slaap van elke celtgroep. Sommige mensen kunnen inderdaad in slaap vallen door grotere inspanning van het brein.”

Na nog enige toelichtingen, maar zonder dat de wijze een woord geuit had, gingen we onze welverdiende nachtrust genieten.

HOOFDSTUK VI.

DE ONZICHTBARE EN TOCH OOK ZICHTBARE INVLOED.

DE volgende morgen stonden we weer vroeg op, en, na de fysieke mens te hebben versterkt, bereidden we ons voor op een *innerlijk* „feestmaal”.

De wijze begon met een opmerking over de verwonderlijk sterke psychische atmosfeer die den commandeur omgaf, waarop deze laatste antwoordde: „Hebt ge nooit met een gezelschap in een kamer gezeten en opgemerkt dat, toen b.v. de heer A. binnenkwam, er iets gedwongens en onrustigs in die kamer ontstond, terwijl bij het binnentreden van den heer B. de atmosfeer doortrokken werd met een gevoel van rust en opgewektheid? Wij noemen dat „persoonlijkheid”, maar wat is het eigenlijk anders dan de onzichtbare hypnotische invloed die van zo iemand uitstraalt?

„Voelden de toehoorders van Jezus den Nazarener zich niet aangetrokken door zijn wonderbaarlijke verborgen kracht, zoals de spijker wordt aangetrokken door de magneet? Zolang de spijker onder de invloed van de magneet staat kan hij op zijn beurt andere, kleinere spijkers naar zich toe trekken, maar ook alléén gedurende dat tijdsver-

loop, want als men de bovenste, gróte spijker aan de invloed van de magneet onttrekt, verliest hij zijn kracht en vallen de onder hem hangende kleinere op de grond, omdat de grotere slechts magnetisch is zolang hij aan de magneet vastzit; neemt men hem er af, dan verliest hij die kracht spoedig. Ik geef u in overweging de door Jezus toegepaste, in het Nieuwe Testament vermelde hypnoze-methoden zorgvuldig te bestudeeren. Het wezen van de „opwekkingen”, niet alleen uit voorbijgegane, maar ook in komende tijden, kan alleen op die manier verklaard worden.

DE MAGNETISCHE KRACHT DER SUGGESTIE.

„De kracht der suggestie is magnetisch en alvermogenend. Als ge denkt dat ge ziek zijt, zult ge het ook spoedig worden. Als ge wèrkelijk ziek zijt, maar zowel in uw onbewuste als in uw bewustzijn het vaste besluit neemt gezond te worden, zult ge ook gezond worden. Er is echter één belemmering: iemand kan bewùst het besluit nemen gezond te worden terwijl zijn ònbewuste weigert die suggestie te aanvaarden, en hem dus niet toestaat gezond te worden. In zo’n geval levert een hypnotische behandeling wèl resultaat op. Om het zuiver te zeggen: de hele zaak komt neer op *geloof*, geloof in onszelf, in anderen, in iemand die alvermogenend is (dit laatste is een zékere methode om te „kloppen” en met het onbewuste in contact te komen). Herinner u, dat, hoe groter het voorwerp

van uw geloof is, hoe groter het resultaat zal zijn. *Wat blijft er over als ge het geloof uit uw leven bant?* Het antwoord op die vraag luidt: weinig of niets dat het bezitten waard is.

DE WONDERBAARLIJKE KRACHT DER EMOTIE.

„Emotie regeert de wereld door haar wonderbare hypnotische macht, en dit houdt zeer duidelijk verband met de „nog kleine stem” van het „geweten”, die de stem van het onbewuste is. Wij gelooven dat dit de ziel van de mens is, die onze bewuste gedachten richt zodra dat hoog nodig is. De macht der suggestie, van muziek en rythme, is van het allergrootste gewicht voor de geijkte vormen van godsdienstige verering zoals die in het verre Groot-Brittannië bij de kerkdiensten in praktijk gebracht worden; ik wil daarmee zeggen dat zulk een kerkdienst met de „efficiency” van een eersterangs-vermakelijkheid moet worden gehouden, d.w.z. dat de gezangen, gebeden, soli of lofzangen, leringen en preken, alle goed gekozen, goed uitgevoerd en gerythmeerd moeten worden, en in volmaakte harmonie, zowel met elkaar als met de Universele Geest moeten vibreren.

„Jezus, de eersterangs-psycholoog, hekelde volgens het Nieuwe Testament de methoden van de kerken ten sterkste. Lees het zesde hoofdstuk van Mattheüs eens en constateer dat zelf. Hij wist dat het onbewuste orde, emotie en rythme, of, zoals

wij het noemen, „harmonie met het Oneindige”, d.w.z. met de Universele Geest, verlangt, en als men wenst dat uw kerken gedijen, zal men Zijn raadgevingen moeten opvolgen. Ernstige gebeden, door duizenden mensen in de stilte van hun eigen huis en recht uit het hart geuit, dragen een onmetelijke telepathische suggestie over op een wachtende, suggestibele wereld.”

HYPNOZE EN MENTALE STOORNISSEN.

Vervolgens kwamen we te spreken over het uitwerpen van duivelen, waarvan in de bijbel melding wordt gemaakt, waarbij de wijze als volgt interrompeerde: „Hebt ge gehoord van het werk van dr. Keen te Berhampore? Ge weet dat hij al jaren geleden in zijn grote krankzinnigengesticht mesmerisme toepaste en bevond dat het van groot nut was voor het bewaren van orde en tucht.”

Naar aanleiding daarvan merkte ik op: „Braid, de chirurg uit Manchester, bracht verslag uit over succesvolle behandeling van verscheidene lijdens aan waanvoorstellingen, waarbij zich in de meeste gevallen nog complicaties in de vorm van hallucinaties en vizioenen voordeden.

„Voisin, de grote franse geneeskundige, vermeldt als het moeilijkste door hem behandelde geval dat van mej. X., oud vijftientig jaar, wier grootmoeder aan toevallen leed. Vijf jaar tevoren was patiënte gaan lijden aan manie, gepaard

gaand met vizioenen en het horen van denkbeeldige stemmen. In het tijdvak waarin Voisin haar voor het eerst bezocht, had zij dikwijls hevige aanvallen van razernij, die acht à veertien dagen aanhielden, terwijl ze al die tijd weigerde iets te eten of te drinken, haar huisgenoten in het gezicht spuwde en zelfs trachtte hen te bijten. De franse dokter slaagde erin haar tijdens een van die aanvallen te hypnotizeren door haar ogen drie uur lang met geweld open te houden en haar te noodzaken in het licht van een magnesiumlamp te staren. Het gelukte hem toen haar te suggereren dat zij $23\frac{1}{2}$ uur achtereen zou slapen, wat ook inderdaad gebeurde, terwijl ze tijdens die slaap tevens eten en drinken tot zich nam, wat ze in waaktoestand voortdurend geweigerd had. Aanvankelijk mocht ze maar $3\frac{1}{2}$ uur per week wakker blijven, maar toen ze vooruit bleek te gaan werd de hypnotische slaap verkort. Na een maandenlange behandeling waren alle ziektesymptomen verdwenen en werd ze beleefd, gezellig en vriendelijk. Vijftien maanden later had ze nog steeds geen instorting gehad en kreeg ze het baantje van garderobejuffrouw in een van de grootste franse ziekenhuizen."

De commandeur riep uit dat Voisin inderdaad een groot werk had verricht, maar dat er aan de volmaaktheid van zijn methoden en aan zijn wijze van determineren toch nog heel wat ontbrak. Hij herinnerde ons aan het evangelie van Mattheüs,

hoofdstuk 8, vers 28, waarin gezegd wordt: „En als hij aan de overzijde was gekomen in het land der Gergesénen, zijn hem twee, van den duivel bezeten, ontmoet, komende uit de graven, die zeer wreed waren, also dat niemand door die weg kon voorbijgaan.” „Ge zult u herinneren,” sprak hij, „dat Christus deze duivels uitwierp, en dat de twee mensen gezond en voor altijd genezen heengingen.”

Hier nam ik de vrijheid den commandeur te vragen hoe het kwam dat hij de bijbel zo goed kende, waarop hij antwoordde: „Wij kennen alle dingen; we worden alles gewaar wat er op deze kleine planeet, die de aarde genoemd wordt, gebeurt; al maanden vóór u het besluit nam hierheen te gaan wisten wij dat u zoudt komen. Want, ziet u, terwijl u dacht dit besluit uit eigen wil te hebben genomen, hebt u in werkelijkheid niets anders gedaan dan onze telepathische instructies opvolgen.”

„Maar,” vroeg ik, „wáárom koos u juist mij uit zoveel anderen in de wereld?” Toen sprak deze verheven boodschapper uit de hogere wereld der gedachte op ernstige toon en met een doordringende blik die ik nooit zal vergeten: „Wij nemen u niet om uw tegenwóórdige waarde, maar om de mógelijkheden die in u aanwezig zijn; wij hebben slechts te maken met wat ge wòrden zult. Ge zijt hiertoe voorbestemd, en niemand kan u ervoor doen terugdeinzen uw lotsbestemming getrouw te volgen!”

MODERNE WONDEREN.

„Waarom doen de mensen tegenwoordig geen wonderen meer?” vroeg mijn bediende. De wijze antwoordde: „We doen nog steeds wonderen; alleen worden die in deze moderne tijd opgevat als wetenschap, en niet als wonderen. Zie je, een wonder wordt een „mirakel” genoemd, iets wat verbazing teweegbrengt en toegeschreven moet worden aan een zinnelijk waarneembare afwijking van de bekende natuurwetten, zodat het voor het werk van een bovennatuurlijk wezen wordt gehouden. Nu aanvaarden *wij* dit nòch als iets bovennatuurlijks, nòch als een zinnelijk waarneembare afwijking van de bekende natuurwetten; hoe kan het dan een wonder zijn?

„Laat ik je er even aan mogen herinneren, dat Milne Bramwell gewag maakt van het geval van een handelsreiziger die absoluut niet meer kon slapen en zichzelf voor door den duivel bezeten hield. Alle gebruikelijke pogingen om hem te hypnotizeren faalden, tot de hypnotizeur tenslotte deed alsof hij dit ziekelijke denkbeeld aanvaardde, en zich rechtstreeks tot den obsederenden duivel wendde. Hij sprak: „Jij duivel, ik tart je om je slachtoffer hier in deze stoel in slaap te maken; ik daag je uit om dat met onverschillig welke middelen te proberen!” De duivel liep in dit handig opgezette valletje en de patiënt viel in een diepe slaap, waarin hij openstond voor de suggesties van

den hypnotiseur, die hem er toe bracht te vertellen wat eigenlijk de oorzaak van zijn stoornis was. Het bleek dat hij op een van zijn reizen zijn vrouw ontrouw was geweest, wat zó'n invloed op zijn denkvermogen had gehad, dat hij zich verdoemd en aan den duivel overgeleverd waande. Toen dit denkbeeld, hóé belachelijk het ook moge schijnen, bestreden en overwonnen was, genas de patiënt ogenblikkelijk. De duivel was inderdaad uitgeworpen."

En nu maar weer naar bed! Die nacht legden we ons te rusten in de tegenwoordigheid van onzen voornamen gast, dien ik den boodschapper des vredes zou willen noemen.

HOOFDSTUK VII.

PIJN EN VERBEELDINGSKRACHT.

MIDDEN in de nacht, om een uur of twee, werden we allemaal wakker door het kermen van onzen huisjongen, die blijkbaar hevige pijn had. Ik ging kijken wat er aan de hand was, terwijl de wijze dadelijk volgde, maar de commandeur nog in bed bleef, ofschoon hij ook wakker was.

De huisjongen had een acute aanval van ischias gekregen en leed zó'n hevige pijn, dat mijn gewone hypnoze-methoden zonder uitwerking bleven; bovendien was mijn voorraad morfine uitgeput. Dus probeerde mijn vriend de wijze het maar eens. Op dat ogenblik verscheen de voorname gast ten tonele, en hij scheen niet alleen enigszins verbaasd, maar zelfs min of meer teleurgesteld over het feit dat wij er nog steeds niet in geslaagd waren de pijn te doen bedaren.

In met kracht geladen, langzaam uitgesproken en doordringende woorden beval de commandeur de pijn te verdwijnen, wat ook inderdaad onmiddellijk gebeurde, waarna de jongen in een diepe slaap viel.

„Beseft ge niet,” vroeg het gestrengde personage, „dat de primitieve mens, na zich rekenschap van

het gevaar te hebben gegeven, de pijn teniet deed door eenvoudig zijn denkvermogen er toe te brengen het „vertolken” van de pijn stop te zetten? De mens heeft zich van de natuur laten wegvoeren en daardoor alle geloof in zichzelf en in zijn eigen vermogens verloren.

„Er bestaat niet alleen fysieke, maar ook psychische pijn, die „angst” genoemd wordt, de pijn van de ziel. Hoe groot zijn haar, alle uit één enkel denkbeeld voortspruitende kwellingen!

„Nooit wijzigt de natuur haar wetten, die even onbarmhartig als goed zijn. Zorg er dus voor, dat ge u niet telkens weer door vlagen van drift of hartstocht laat overmeesteren, anders zullen ze u te eniger tijd zéker ten verderve voeren. In mindere mate is dat zelfs reeds het geval met alleen maar prikkelbare mensen, die op de duur aan zenuwuitputting gaan lijden, een toestand die te voorschijn wordt geroepen door het ontbreken van een beetje zelfbeheersing. En al deze dingen vinden hun grondslag in telepathie! O, telepathie! gij grote meester van het lot, wiens onzichtbare invloed overal wordt gevoeld!

„Kleine zielen en zwakke karakters vertonen alle deze door gebrek aan zelfbeheersing veroorzaakte ongunstige toestand van het zenuwgestel. De meer bewuste vindt verlichting van zijn lasten door meer aan anderen dan aan zichzelf te denken en door doeleinden na te streven die een nooit verflauwende belangstelling in de werke-

lijke dingen van het leven en van de ziel wekken.

„Het moge ongelofelijk schijnen, tòch is het een wetenschappelijk feit, dat pijn, zoals wij die kennen, deel uitmaakt van het verbeeldingsleven, ofschoon een langdurige pijn niettemin tot de dood kan leiden. Daarom moeten we erkennen dat pijn een louter door suggestie verwekte trilling is, die door het denkvermogen vertolkt wordt als pijn. We dienen te beseffen dat gedachten, pijn, beweging en het leven-zelf inderdaad slechts verschillende graden van ethertrilling vertegenwoordigen. Nemen we b.v. de normale, door letsel veroorzaakte pijn, — die in werkelijkheid niets anders is dan een, door een surplus of door een tekort aan bloed in de zenuw, verwekte trilling, zoals vaak bij ischias het geval is — of de door een druk op of een kwetsuur áán de zenuwschede veroorzaakte pijn; op het moment dat er, door welke oorzaak dan ook, letsel ontstaat, of, tengevolge van een surplus of een tekort aan een of ander bestanddeel, een ingrijpende verandering in de toestand van een cel optreedt, zal een daarop corresponderende trilling naar het denkvermogen worden gezonden, die door dat denkvermogen weer wordt teruggezonden in de vorm van pijngewaarwording, waardoor de pijn die aanvankelijk slechts in *naam* bestond, nú voor het verbeeldingsleven een *werkelijkheid* wordt, die hetzij door het *denkbeeld* van pijn, dan wel door de reeds vermelde *trillingen* te voorschijn wordt geroepen. Als we de eigenlijke betekenis

van de zogenaamde pijn tenvolle onderkennen, kàn het niet anders of we moeten die als een zegen beschouwen, want zònder het bestaan van pijn zou de mens zichzelf reeds lang geleden vernietigd hebben, door b.v. vuur met de handen aan te pakken, zich met scherpe voorwerpen te snijden, of zich door het drinken van bijtende vloeistoffen inwendig letsel toe te brengen.

„Pijn is ook nuttig voor het in de juiste banen leiden van kinderen en dieren, en bij ziekte is ze van onschatbare waarde, daar ze bij inwendige stoornis of ziekte de juiste plaats aangeeft en daardoor het stellen van een diagnose mogelijk maakt; zodat we pijn dus als een wijze ingeving van de geest moeten beschouwen, die op meer dan duidend manieren een weldadige werking uitoefent.”

Toen de klok het vierde ochtenduur sloeg begaven we ons opnieuw ter ruste, vervuld van nieuwe gedachten, die gebazeerd waren op reeds in de vroegste tijden geformuleerde denkbeelden, op waarheden die zo oud als de wereld zijn.

HOOFDSTUK VIII.

ENIGE PSYCHISCHE VERSCHIJNSELEN.

DE volgende dag gingen we de naburige streek verkennen, waar zelfs overdag de stilte bijna voelbaar was. De atmosfeer was er romantisch en mystiek, en tegelijkertijd heerste er een vrede die alle begrip te boven gaat, een gevoel van iets wonderlijks, en van een nieuw leven, niet alleen fysiek, maar ook innerlijk. Onzichtbare machten werkten er op volle kracht, terwijl we tevens wisten dat ze aan de verbetering van de mensheid werkten.

AANRAKING OP AFSTAND.

Kort daarna keerden we naar ons kluizenaarsverblijf terug, maar vonden er géén maal bereid, doordat de huisjongen nog steeds verzonken lag in de hypnotische slaap waarin de commandeur hem in de vroege ochtenduren gebracht had. „Laat me, vóór we hem wakker maken, even het vermogen tot aanraking-op-afstand tijdens de hypnotische slaap demonstreren,” zei de wijze. „Ge weet, dat het zintuigelijk gewaarworden van temperatuur en druk soms uiterst scherp en delicaat kan worden, zodat het niets ongewoons is

als een in diepe hypnoze-toestand verkerende een voorwerp reeds op 1 à 2 centimeter afstand van de huid even duidelijk voelt als bij de gewone aanraking. Ge zult u herinneren dat dit naar Braid's mening slechts toe te schrijven is aan een verhoging of een verlaging van de rondom de huid heersende temperatuur, waarbij hij in herinnering bracht dat deze een lichte verandering ondergaat zodra men een voorwerp dicht bij de huid brengt." Vervolgens ging hij er toe over al deze feiten op bekwame wijze aan te tonen, waarbij de proefpersoon niet één keer faalde, ofschoon hij voor het eerst gehypnotiseerd was. Om nu het nut en de mogelijkheid van diepe trancetoestanden nóg duidelijker te demonstreren, besloot de commandeur, den jongen nog niet wakker te maken, maar hem te bevelen àl „slapend" een maal te bereiden, wat hij met een bijna bovenmenselijke bekwaamheid volbracht.

Na nog menig ander interessant fenomeen te hebben gedemonstreerd, maakte de boodschapper van de Bovenwereld tenslotte zijn proefpersoon wakker door het enkele, gefluisterde bevel: „Ontwaak!" Aan dat bevel werd ogenblikkelijk gehoorzaamd, en de huisjongen was voorgoed genezen van zijn hevige aanval van heup-neuritis en -neuralgie, terwijl hij verder niet de geringste herinnering aan die aanval, en evenmin aan de gebeurtenissen van de afgelopen nacht overhield. Nooit leed hij meer aan ischias.

GEDACHTENLEZEN DOOR MIDDEL VAN
TRILLINGSGEWAARWORDING.

's Avonds bestond het gezelschap alleen uit ons drieën, en de wijze stelde voor, dat we het oude engelse lievelings-gezelschapsspelletje zouden doen dat bekend staat onder de naam „Willing Game”, een interessant fenomeen, dat zeer goed de bovenmatige scherpte van de gewaarwording, zelfs in sommige toestanden van waakbewustzijn illustreert.

De commandeur ging de kamer uit, terwijl den wijze verzocht werd aan een of ander in de kamer aanwezig voorwerp te denken, waarna de commandeur dat voorwerp moest „opsporen”. Hij kwam weer binnen, nam den wijze bij de hand en vroeg hem, „sterk” aan het gekozen voorwerp (het was de klok) te denken. De commandeur dacht eveneens „sterk”, en het duurde niet lang of beiden liepen in de richting van de klok, waarna de commandeur er naar wees en zei: „U dacht aan de klok!” De verklaring hiervoor is: dat de wijze, door intens te denken aan de klok en aan de plaats waar die zich bevond, onbewust nauwelijks merkbare lichaamsbewegingen maakte, vooral met de spieren van de arm en de hand die de commandeur vasthield; bewogen ze zich in de richting van een ander voorwerp, dan gebeurde er niets bijzonders, maar zodra ze zich in de richting van het in gedachte genomen voorwerp, de klok, bewogen, na-

men de onbewuste bewegingen toe en hoefde de commandeur die slechts te volgen; hij liet zich door die bewegingen leiden en vond daardoor de juiste richting en plaats.

FASCINATIE EN IMITATIE.

Daarna experimenteerde ik met het fascinatien en imitatie-fenomeen, zoals dat het allereerst door den parijzenaar Donato gedemonstreerd werd. Ik verzocht den wijze, zijn spieren stijf te houden en krachtig samen te trekken, waardoor de spontane bewegingen zoveel mogelijk beperkt worden. Vervolgens fixeerde ik den wijze met mijn ogen, en bleven we elkaar strak aanstaren, tot hij tenslotte een afwezige blik begon te vertonen. Dit proces duurde ongeveer een minuut. (Het is natuurlijk het eerste stadium van de gewone hypnoze; de wijze scheen door mijn starende blik te zijn bevangen, zodat hij nu aan mijn wil gehoorzaamde; dit is iets heel anders dat het bij de medische hypnoze toegepaste procédé, waardoor de wil van den patiënt juist tenzeerste versterkt wordt). De wijze zag mijn ogen al groter, feller en groener worden, tot hij tenslotte niets anders zag dan mijn zwarte, sterk vergrote pupillen, waarna hij verblind werd en begon te waggelen. In deze toestand deed hij me alles na, zelfs tégen zijn wil, want hij kòn eenvoudig niet anders. Hij volgde al mijn bewegingen; deed ik een stap achteruit, dan deed

hij er een voorwaarts, en omgekeerd, om steeds dezelfde afstand tussen ons te bewaren. Toen ik hem zei dat hij genoodzaakt zou zijn alles te doen wat ik deed, en meteen een brief ondertekende, deed hij dat dadelijk ook, en wel met mijn handtekening in plaats van met de zijne; hij maakte mijn ondertekening zó natuurgetrouw na, dat ik er zéker van ben dat de bank die als echt zou hebben geaccepteerd. (Voor de justitie een punt om te onthouden!) In deze toestand hadden mijn gebaren zó'n invloed op hem, dat ik me van al mijn bewegingen zorgvuldig rekenschap moest geven. Als ik wilde dat de wijze ging zitten, suggereerde ik hem dat, maar maakte tegelijkertijd een begeleidend handgebaar. Hierbij dient er aan herinnerd dat zijn ogen al die tijd wijd openstonden. Met een enkel handgebaar haalde ik hem naar me toe en dreef hem even gemakkelijk weer achteruit. (Dit staat bekend als het aantrek- en afstoot-verschijnsel). Daar het nu niet eens meer nodig was dat de wijze zàg wat ik deed, liet ik hem omdraaien, zodat hij met zijn rug naar me toestond, maar ook nú deed hij al mijn bewegingen zeer nauwkeurig na, ofschoon er geen spiegels in het vertrek waren en hij met zijn lichamelijke ogen onmogelijk kon zien wat ik deed. Ik liet hem zelfs de ogen dichtdoen, maar ook dàt maakte geen verschil. Toen we zo ver gekomen waren vroeg de commandeur me hoe dit in zijn werk ging. Ik antwoordde: „Naar mijn mening wordt de proefpersoon in deze toestand

zó gevoelig voor luchtgolvingen en voor zelfs het zwakste geluid, dat hij daaraan kan herkennen welk lichaamsdeel de hypnotiseur beweegt en in welke richting hij dat doet."

Ik gaf nu den nog steeds gehypnotizeerden wijze de hand en zei „adieu" tegen hem, waarop hij dadelijk het vertrek begon te verlaten; maar op zeker ogenblik hield ik mijn ogen strak op een scheur in de grond gevestigd en bleef daar enige tijd naar kijken, waardoor de wijze aan de grond genageld scheen en in weerwil van zijn heftige pogingen geen voet kon verzetten. (Donato noemde dit „het boze oog", waaruit men kan zien hoeveel bijgeloof in de loop der tijden is ontstaan). Ik beval den wijze, nu weer „wakker te worden", waarna hij meedeelde dat hij, ofschoon hij zich al die tijd bewust geweest was van alles wat er gebeurde, er toch niets tegen had kunnen doen en zich eenvoudig tegen zijn sterke wil in genoodzaakt had gezien mijn aanwijzingen uit te voeren.

We gingen nu lunchen, en onze voorname gast verklaarde dat hij na de lunch graag op dezelfde manier gehypnotizeerd zou willen worden, als ik daar tenminste kans toe zag. Ik stemde daarin toe.

Gedurende de maaltijd liet de bediende enige platen op de koffergramfoon draaien. Nadat o.a. ook „An der schönen blauen Donau" was gespeeld, merkte de wijze op: „Wat muziekmaten betreft zul je ongetwijfeld hebben opgemerkt dat, als men een gehypnotizeerde beveelt naar verschillende soorten

muziek te luisteren, zijn gelaatsuitdrukking wisselt naar gelang van de gespeelde muziek; bij droefgeestige muziek kijkt hij bedroefd, bij vrolijke verheugd; bij dansmuziek zal hij vaak gaan dansen, en van een wals in een two-step en een one-step overgaan, zodra de muziek in een van die maten overgaat. Ook weet je dat dit niet gebeurt als de proefpersoon helemaal geen gehoor voor muziek en geen maatgevoel heeft; maar dat is zó zelden het geval, dat het bijna is te beschouwen als iets waarvan we nog nooit gehoord hebben. Tere, strekende muziek zal op zichzelf reeds de gestoorde geest kalmeren, waarvan ik bij krankzinnigen wonderbaarlijke staaltjes heb waargenomen. *Muziek kan dikwijls wèl, wat de geneeskunde nièt kan.* Muziek bezit tovermacht."

Na de lunch experimenteerde ik met den commandeur op dezelfde wijze en even gemakkelijk als tevoren met den wijze; vervolgens beproefde ik, op voorstel van den wijze, met onzen voornamen gast een posthypnotisch experiment.

POSTHYPNOTISCHE SUGGESTIE.

Ten behoeve van den bediende en den huisjongen, die de eer genoten enige van deze experimenten te mogen bijwonen, gaven we de volgende verklaring: „Posthypnotische suggestie is een suggestie die tijdens de hypnoze wordt gegeven, maar door de proefpersoon pas op een latere datum en in

waaktoestand moet worden uitgevoerd .In vele gevallen kan het tijdstip van uitvoering zeer nauwkeurig worden bepaald. Zo kan men b.v. bevelen: „Op 4 Augustus zult ge 's avonds om negen uur den gouverneur-generaal gaan bezoeken en hem vragen hoe het met mij gaat, terwijl ge hem dan tevens dit briefje zult overhandigen.” Al wordt de suggestie ook maanden tevoren gegeven, zal zij, op een heel enkele uitzondering na, toch stipt worden uitgevoerd, terwijl zelfs bij de hoge uitzondering van niet-slagen de proefpersoon toch in elk geval tegen het vastgestelde tijdstip een bijna onweerstaanbare drang tot opvolgen van het bevel zal gaan voelen. Een suggestie kan ook voor uitvoering dadelijk na het ontwaken uit de hypnotische slaap worden gegeven. Ik zal jullie die verschijnselen nu even laten zien.”

Eerst gaf ik den commandeur de posthypnotische suggestie die pas over enige maanden, d.w.z. in Augustus, moest worden uitgevoerd, waarbij ik meteen het briefje voor den gouverneur-generaal schreef en hem dat ter hand stelde. Vervolgens beval ik: „Ge zult nu wakker worden, eerst uw jas, en tien minuten later uw schoenen uitdoen; daarna zult ge me vragen of ik u een jas en een paar schoenen kan lenen, omdat ge vergeten hebt die aan te doen, waaraan ge nog zult toevoegen dat ge u niet kunt voorstellen hoe ge zo verstrooid hebt kunnen zijn, daar iemand van úw positie nooit zulke gekke dingen doet.” De suggestie trad

dadelijk in werking, want toen hij wakker werd deed hij eerst zijn jas uit, liep daarna tien minuten het vertrek op en neer, ging vervolgens op de uit de rotswand gehouwen bank zitten om zijn schoenen uit te trekken, keek het vertrek rond, richtte daarna zijn blik op mij, vervolgens op zijn bovenlichaam en voeten, en begon dadelijk min of meer verward zijn verontschuldigingen aan te bieden voor het feit dat hij me in zo'n ontoereikend toilet was komen bezoeken, iets wat totaal niet met zijn opvattingen strookte; hij kon zich niet begrijpen hoe hij zó volslagen verstrooid had kunnen zijn, vroeg excuus en verzocht me, hem bij wijze van grote gunst een mooie jas en een paar goede schoenen te lenen, alles liefst zo goed mogelijk passend.

Ik vervolgde mijn uitlegging aan de bedienden met de opmerking: „Als de suggestie echter een scherp contrast met iemands levensopvatting vormt, zal hij, ofschoon hij een bijna onweerstaanbare drang tot uitvoeren van de suggestie voelt, het toch klaarspelen die aandrang te overwinnen. Zo iemand zou men dus een andere posthypnotische suggestie kunnen geven, b.v.: „Mijn naam is Hendrik Reiziger, ik word hoe langer hoe rijziger, mijn naam is Hendrik Reiziger...” enz. enz. wat hij dan ook inderdaad na het ontwaken zal zeggen, al is zijn werkelijke naam ook A. of B. Dit soort proefnemingen kan men tot in het on-eindige uitbreiden.

„Wat deze experimenten ons leren is dat niemand een werkelijk vrije wil heeft. Zelfs in het dagelijks leven kleden we ons precies zo als ieder ander, omdat we niet anders dŕven. Waar blijft dan onze vrije wil? Deze proefpersonen zullen hun dwaze handelingen met alle mogelijke redeneringen trachten te verbloemen. Precies hetzelfde doen wij in het gewone waakleven. Ofschoon we denken dat we vrij zijn, leven we in werkelijkheid onder een dwang, evenals de gehypnotizeerde. We koesteren een misplaatst gevoel van vrijheid, dat in werkelijkheid de machteloosheid van onze wil aantoont. Zoals Spinoza al zei: de illuzie van de vrije wil is niets anders dan onwetendheid aangaande de beweegredenen die onze keuze bepalen. Hoezeer is dit op het hele leven van toepassing! De gedachte dat we in een bepaald geval ook anders hadden kunnen handelen bewijst volstrekt niet dat onze wil vrij is. Zo heb ik b.v. verschillende dokters gehypnotiseerd die er allemaal zéker van waren dat ze, toen hun gesuggereerd werd dat ze hun ogen niet konden opendoen, dit heel goed wèl hadden kunnen doen, en het alleen maar niet deden omdat ze het niet wilden! Ze namen dan telkens het vaste besluit, de eerste de beste keer dat ze wéér gehypnotiseerd werden hun ogen beslist open te doen, maar als het eenmaal zover was kwam weer het-

zelfde gevoel van machteloosheid over hen en konden ze voor de zoveelste keer hun ogen niet openkrijgen! Naar mijn mening wordt daarmee aangetoond dat de vrije wil niet bestaat. Aan de andere kant mogen we niet vergeten dat, terwijl in de hypnozetoestand de „vrijheid” van de wil nóg meer beperkt is dan in het gewone leven, toch juist diezelfde hypnozetoestand het den hypnoloog mogelijk maakt de menselijke wil door middel van suggestie ten zeerste te versterken en er een macht ten goede van te maken.”

In de mening verkerend dat wij tenslotte misschien toch bovenmenselijke wezens waren, trok mijn bediende de stoute schoenen aan en verzocht ons, hem eveneens te willen hypnotizeren en enige verdere proefnemingen met hem te verrichten. Wij stemden daarin toe, en de wijze bracht hem in een lichte hypnozetoestand, zodat hij zich tegelijkertijd alles kon herinneren. Daarop werd hem gezegd dat hij er op zou stáán, zijn hoed vast op het hoofd te drukken, en dat hij die aanwijzing éérst zelf op een stukje papier moest schrijven. Vervolgens werd hij helemaal wakker gemaakt en het papiertje hem opgevouwen overhandigd, met de instructie dat hij het niet mocht lezen alvorens hem dat gezegd werd. Daarna werd hem meegedeeld dat hij nu weer kon en mocht doen wat hij wilde. Hij bracht de suggestie van den wijze echter trouw ten uitvoer en was ten zeerste verbaasd toen hij tenslotte het briefje las en tot de

ontdekking kwam dat hij precies gedaan had wat daar in stond; hij verzekerde ons nadrukkelijk dat hij het vaste besluit had genomen, iets te zullen doen dat totaal verschild van het hem gesuggereerde. En in weerwil daarvan had hij toch de opdracht uitgevoerd! Zó broos is de menselijke wil! Hoe wáár is het gezegde: waar een wil is, daar is ook een weg, en waar géén wil is, daar is ook geen weg. De wil is dus de weg!

We dienen voor ogen te houden dat voor het volkomen slagen van posthypnotische opdrachten de proefpersoon onder diepe hypnoze, d.w.z. in het somnambule-stadium van de hypnoze moet worden gebracht. Ik ben er van overtuigd dat iemand na een posthypnotische opdracht vele handelingen, die hij anders nooit zou doen, nauwgezet zal verrichten. Om die reden geloof ik ook dat we te eniger tijd in staat zullen blijken aan te tonen dat op het voor de uitvoering van een posthypnotische opdracht vastgestelde tijdstip in elk geval opnieuw een lichte hypnoze-toestand in de proefpersoon optreedt.

Daar het verstandig was onze reis pas tegen het aanbreken van de zomer voort te zetten, brachten we heel wat tijd door met gesprekken óver en het vervolmaken van zowel de kunst der hypnoze als van die der telepathie, want de wijze toonde aan dat de lichte, niet merkbare hypnozetoestand — voorzover het de gewone middelen betreft — een vorm van telepathie is.

Hoe dat ook zij, de commandeur — die nu al mijlen van ons kluizenaarsverblijf verwijderd was — bracht de posthypnotische opdracht getrouw ten uitvoer, en wel met behulp van niets meer of minder dan het transportatie-fenomeen, want we weten absoluut zeker dat hij zich op 4 Augustus op een afstand van minstens tweeduizend mijl van den gouverneur-generaal bevond, en toch bewees later een briefje van zijn excellentie, dat de commandeur op 4 Augustus 's avonds precies om negen uur plotseling in het gouvernementsgebouw verscheen; er kon hier geen sprake zijn van een wonderbaarlijke hallucinatie of iets dergelijks — die de commandeur overigens volkomen in staat was te voorschijn te roepen — want tegelijkertijd werd mijn briefje den gouverneur-generaal ter hand gesteld, en deze liet het me later zien, zodat de hypotheze van een hallucinatie totaal niet in aanmerking kwam. De boodschapper van de bovenwereld had op het vastgestelde uur eenvoudig zijn lichaam over een afstand van tweeduizend mijlen „verplaatst”, terwijl bovendien bewezen is dat hij drie uur later alweer „teruggekeerd” was, wat een fysieke onmogelijkheid is; dit kan alléén met behulp van het transportatie-fenomeen verklaard worden.

Kort daarna wandelden we door de enige straat van een nabijgelegen gehucht en zagen daar tot onze verbazing tien Latah's. Ik had al eens eerder Latah's gezien, n.l. toen ik in Malakka was, en kon

hen alleen beschrijven als ontaarde typen van de maleïërs, die, blijkbaar tégen hun wil, alle bewegingen van den toeschouwer naäpen, precies alsof ze voortdurend gehypnotiseerd worden. Deze mensen gedragen zich ongeveer op dezelfde wijze als patiënten of proefpersonen tijdens het „fascinatie-en imitatie”-fenomeen. Ook in China en Siberië zag ik eigenaardige mensen, aan wie Hammond de naam van Miryachieten gaf.

Terwijl de wijze tijdens mijn beschrijving naar deze mensen stond te kijken, vroeg hij me: „Zouden ze ook een moord nadoen als ze die door iemand zagen begaan?” Ik antwoordde dat ik dat wèl zou denken. Verder voegde ik er aan toe: „Iemand kan in een toestand van zelfhypnoze, zoals die van deze Latah's, een misdaad begaan zonder vooraf getuige van zo'n daad te zijn geweest, en het zou goed zijn dat de justitie dit allerbangrijkste feit niet uit het oog verloor.”

HOOFDSTUK IX.

DROMEN, DISSOCIATIE EN ZIEKTE.

WE hadden juist van gedachten gewisseld over de dromen van koning Nebukadnezar, uit het boek Daniël, hoofdstuk 1—6, en meer in het bijzonder over twee geheimzinnige dromen die door Daniëls analyse een zeer realistische betekenis kregen en in vervulling gingen, toen we weer onverwacht den commandeur op bezoek kregen, wat ons tenzeerste verheugde. Ik had inmiddels kunnen constateren dat zijn telepathisch ontvangen mededeling aangaande mijn benoeming tot commandeur van de Orde van Azië juist was, want ik bezat nu alle attributen die bij deze onderscheiding behoren. Het gesprek kwam nu weldra op de waarde en de betekenis van dromen.

DROMEN DIE TOT HET WAAKBEWUSTZIJN DOORDRINGEN.

„Weet ge,” vroeg de commandeur, „dat Brierre de Boismont er het eerst de aandacht op vestigde dat er welbekende droombeelden bestaan die niet als zodanig herkend worden en dus door het waakbewustzijn voor werkelijkheid worden gehouden? De grenslijn tussen hallucinatie en normaal be-

wustzijn is zeer vaag. Het is algemeen bekend dat zelfs mensen die hoger onderwijs genoten zich door dromen laten beïnvloeden. Ik heb mensen gekend die de hele volgende dag in een toestand van depressie verkeerden doordat ze een onaangename droom hadden gehad. Hoe actief is het onbewuste tijdens de slaap. Mensen die van hun ziekten of ongemakken dromen, voelen zich de eerstvolgende dagen beslist zieker; het is alsof het onbewuste al die tijd onbepikt over het hele bewustzijn heerste. De gebrekkige zal zich enige dagen lang nòg moeilijker bewegen. Er is in dit alles een zekere overeenkomst met de posthypnotische suggestie. Als iemand droomt dat hij van neuralgie genezen is, zal hij maandenlang, soms zelfs voorgoed van pijn bevrijd zijn. Dit is nu wat door sommige mensen wordt opgevat als genezing-door-een-goddelijke-macht tijdens de slaap. Hetzelfde gebeurt bij een posthypnotische suggestie. Op deze wijze komen dagelijks fenomenale genezingen tot stand. Daarentegen zal iemand die droomt dat hij door rovers achtervolgd wordt iedere dag meer uitgeput raken. In waaktoestand zal hij zich die droom waarschijnlijk niet meer herinneren, maar tijdens de hypnose zal hij zich ongetwijfeld de hele droom weer voor de geest kunnen halen; zodat men daardoor de stoornis in de wortel kan aantasten.

„De eerste tekenen van een mentale stoornis worden vaak in dromen geopenbaard, en daarom

zal het bestuderen van het droomleven van den patiënt, vooral als men tevens gebruik maakt van hypnoze, al heel spoedig het grootste gedeelte van zijn stoornis tot klaarheid brengen. Aristoteles schreef, dat een groot gedeelte van onze dromen verantwoordelijk is voor de er op volgende daden: „Zoals iemand droomt, zal hij zijn.” En is de bewering: „Zoals iemand tijdens de hypnoze „gericht” wordt, zal hij absoluut zeker *zijn*”, niet evenzeer waar?”

HOE VIZIOENEN ONTSTAAN.

De eenarmige commandeur — (want ge zult u herinneren dat hij, als behorende tot de „Orde van het Rechterpad”, zijn linkerarm miste, ten teken dat hij de macht van de „Orde van het Linkerpad”, of van den zwarten magiër, kon vernietigen; hij had lang geleden zijn linkerarm laten wegnemen op een wijze waarvan we menselijkerwijze gesproken geen verklaring kunnen geven) — zei dat het al weer lang geleden was sinds we een, zoals hij het uitdrukte, „kinderavondje” hadden gehad; we besloten dus nu weer eens wat eenvoudige maar interessante „kinderspelletjes” te doen, die den niet-ingewijde nochtans zeer belangrijk kunnen toeschijnen, omdat we er in psychologisch opzicht veel uit kunnen leren. We verenigden ons die avond aan de maaltijd en aten goed maar tevens verstandig.

Ik gaf den commandeur nu een denkbeeldig glas

„stout”, maar hij antwoordde spottend dat ik een onwaarheid had gedebiteerd en liet zien dat hij niets in zijn hand had. Ik nam geen notitie van zijn nadrukkelijk ontkennen en bracht zijn hand naar zijn mond, opdat hij zou drinken. Langzaam en aarzelend dronk hij het denkbeeldige bier uit een even denkbeeldig glas, waarbij hij zelfs de bekende klokkende geluiden in de keel maakte en een gezicht trok alsof hij een „vieze” smaak in de mond had. Toen we hem vroegen waarom hij zo’n lelijk gezicht trok, beweerde hij een afschuwelijke smaak in de mond te hebben, precies alsof hij iets heel wrangs en bitters had gedronken. De suggestie werkte dus in weerwil van al zijn redeneren. Dit is nu het eigenlijke begin en het wezen van alle hallucinaties.

Daarna suggereerde ik den wijze dat hij een kat op de „schoorsteenmantel” zag zitten. Aanvankelijk verwierp hij die suggestie en verzocht me geen onzin te debiteren, want ik hoefde nooit te denken dat hij zulke flauwe praatjes zou geloven. Ik herhaalde de suggestie nog verscheidene malen, maar de wijze bleef ontkennen. Tenslotte kreeg ik echter gedaan dat hij er in toestemde, telkens als ik over de denkbeeldige kat begon, met zijn hoofd te zullen knikken; door dit herhaalde hoofdknikken werd hij er ten laatste toe gebracht de hallucinatie te aanvaarden, zodat hij het tafereel nu inderdaad duidelijk vóór zich zag. Hij zei: „O, ja! ik weet het; maar toen het je niet gelukte me voor de gek te

houden heb je die kat er eenvoudig neergezet. Je kunt mij niets wijsmaken." En toch was er helemaal geen kat te bekennen!

De commandeur stelde in deze eenvoudige experimenten zeer veel belang, en zei: „Hoe verklaart ge deze verschijnselen?" Ik gaf hem de volgende verklaring: „Ik geloof stellig dat alle hallucinaties in de eerste plaats het resultaat van een suggestie zijn, hetzij door dromen, door anderen (hetero-suggestie), dan wel door de betrokkene zelf (auto-suggestie). Het is interessant hierbij even op te merken dat zelfs deze hypnotische hallucinaties vaak de neiging vertonen gedurende langere tijd te blijven bestaan; dit verklaart tevens hoe het komt dat bij krankzinnigen hallucinaties soms een blijvend karakter dragen.

„Een posthypnotische hallucinatie kan te voorschijn worden geroepen door iemand tijdens de hypnoze eenvoudig te suggereren dat hij na zijn ontwaken dit of dat zal zien, horen of voelen. Het is voorgekomen dat iemand die bij een ongeval een been verloren had, met volle overtuiging werd gesuggereerd dat het been 's nachts weer zou aangroeien en hij 's morgens bij het ontwaken weer twee normale benen zou hebben. Toen hij 's morgens wakker werd (de hypnoze bleef ook tijdens de gewone slaap gehandhaafd) was hij overgelukkig doordat hij geloofde dat zijn been 's nachts weer aangegroeid was, want hij had er zowel een vizuele als een kinetische hallucinatie van

(wat wil zeggen dat hij het zowel zag als voelde). Zelfs maanden later beweerde hij nog steeds dat hij beter kon lopen, daar hij er van tijd tot tijd totaal onbewust van was dat hij een been miste, zodat hij zijn fysieke evenwicht, alleen met behulp van een stok (die hij altijd al had gebruikt), volkomen vermocht te handhaven.

IETS ZICHTBAARS ONZICHTBAAR MAKEN.

„Om iets onzichtbaar te maken moet het éérst gezien worden, waarna een negatieve hallucinatie te voorschijn kan worden geroepen. Dit lijkt een contradictio in terminis, maar niettemin is het waar. Nemen we b.v. de experimenten met mijn bediende, waarbij ik hem zei dat hij zijn ogen moest openen maar nog niet wakker worden, waarna hij alleen de reeks getallen aan de rechterkant van het papier zou zien; het is duidelijk dat hij, om zich alleen de reeks getallen aan de rechterkant bewust te zijn en die op te tellen, éérst ook die van de linkerkant moest hebben gezien.”

Hier onderbrak de wijze mijn betoog met de vraag: „Kan men ook bewerken dat iemand die nog niet gewend is gehypnotiseerd te worden, de dingen in een kamer niet ziet? Zo ja, demonstreer dat dan eens met den huisjongen.”

De huisjongen werd geroepen, en daar hij nog maar één keer onder diepe hypnose gebracht was, vroeg ik me af hoe deze proefneming wel zou af-

lopen. Maar: die niet waagt, die niet wint, en dus: vooruit met de geit! Tot mijn grote voldoening gelukte het mij den huisjongen al spoedig in een diepe hypnotische slaap te brengen, waarna ik tegen hem zei: „Je zult nu je ogen opendoen, zonder wakker te worden, en tot je verbazing bemerken dat er niemand anders meer bij je in de kamer is dan ik; de anderen zijn plotseling weggegaan.” Ofschoon er buiten hem nog vier personen in het vertrek aanwezig waren: de commandeur, de wijze, de bediende en ik, liep hij op commando het vertrek op en neer, zonder een van de drie anderen op te merken. Hij kon alleen mij zien, horen en betasten. Toch liep hij niet één keer bij ongeluk tegen een van hen aan; het is dus duidelijk dat hij, om hen niet te zien, te horen of te voelen, eerst in staat moet zijn geweest hen wèl te zien, te horen en te voelen. De kwestie is, dat het bewustzijn alleen datgene registreert wat het door het onbewuste wordt opgedragen te registreren. Deze waarheid kan ad infinitum geïllustreerd worden.

HOE ZIEKTE TEWEEGGEBRACHT EN VERDREVEN KAN WORDEN.

Zonder den huisjongen, die met mij in mentale verbinding stond („en rapport” was), wakker te maken, gaf ik hem over aan den commandeur, waarna de voorname gast hem onmiddellijk een hevige kiespijn bezorgde, die ons allen, en zeer zeker de proefpersoon zelf, hoogst reëel toescheen.

Door één enkel zwijgend, d.w.z. innerlijk bevel verdreef de commandeur die kiespijn weer en riep in ruil daarvoor een gevoel van grote vreugde te voorschijn, zonder dat er een woord gezegd werd. Daarna verwekte hij bij den jongen een longontsteking, en ziedaar: alle klassieke symptomen van deze ziekte traden al heel spoedig op. Vervolgens werd innerlijk één enkele wens gevormd: en de longontsteking was verdwenen. Nog vele andere bekende ziekten werden op die manier verwekt en even willekeurig door één zwijgend bevel weer verdreven.

„Zo ziet ge dus,” sprak de voorname gast, „dat ziektesymptomen (symptomen van „dis-ease”, onwelzijn) op dezelfde wijze te voorschijn kunnen worden geroepen als hallucinaties; en ook kunnen die symptomen verdreven worden op precies dezelfde manier als waarop een negatieve hallucinatie wordt verwekt.

„Door deze dingen zorgvuldig te bestuderen ontdekken we het geheim van menige werking van de menselijke geest, van menig menselijk verdriet of geluk. Het ligt in onze macht, verdriet in geluk te veranderen.

VERBORGEN HERINNERINGEN EN VERHALEN UIT DE DAGEN VAN WELEER.

„Verborgene herinneringen kunnen in de hypnozoetoestand gemakkelijk opgediept worden door den betrokkene alleen maar in vertrouwen te ver-

tellen welke herinneringen ge in hem wenst te zien opkomen, en hem te verzekeren, dat deze herinneringen, die voor zijn geval van zoveel belang zijn, nu ook inderdaad zullen opkomen. Als had hij de hand weten te leggen op de een of andere magische sleutel, begint de gehypnotizeerde nu zonder aarzelen over deze verborgen herinneringen te spreken, precies alsof hij zich slechts de gebeurtenissen van diezelfde dag te binnen riep. Deze toename van het herinneringsvermogen staat bekend onder de naam van hyper-mnesia. In dit opzicht vormt het eerbiedwaardig-oude geval-Benedikt een uitstekend voorbeeld. In het hartje van donker Afrika hypnotizeerde Hansen een engelsen officier, die tot zijn verbazing begon te spreken in een taal die later wels ¹⁾ bleek te zijn. Toen men zijn levensloop naging ontdekte men dat deze officier als klein kind wels had leren spreken, maar nu allang weer vergeten was dat hij dit ooit geleerd had. Ik heb kunnen vaststellen dat voor het teweegbrengen van dit verschijnsel soms een heel diep stadium van hypnoze wordt vereist, terwijl het zelfs dan nog kan voorkomen dat de patiënt, als hij zichzelf sterk gesuggereerd heeft dat ge niets te weten zult komen, u tijdens de hypnoze in weinig-hoffelijke bewoordingen te kennen geeft dat hij absoluut weigert u iets mee te delen, of-

¹⁾ Overblijfsel van het keltisch, dat nu nog in Wales wordt gesproken; ook wel kymrisch genoemd. (Vert.)

schoon hij zich daarvan na zijn ontwaken totaal niets meer herinnert. Maar men kan de herinnering na het ontwaken in het gewone bewustzijn doen voortleven, zoals een posthypnotische suggestie, een hallucinatie, enz.; vandaar dat hypnose in zulke gevallen een uitstekende therapie kan zijn. Zelfs in zijn allereenvoudigste vorm kan het hypnotisme de mensheid grote diensten bewijzen."

AUTOMATISCH SCHRIFT.

Gedurende het betoog van den commandeur over de verborgen herinneringen had de wijze met gespannen aandacht geluisterd, maar tegelijkertijd op een stukje papier een kasteel getekend. Toen we hem op dit laatste attent maakten, kon hij het nauwelijks geloven. „Dat is nu hetzelfde als automatisch schrift," zei ik. „De grondslag van automatisch schrift is een dissociatie, zoals in mindere mate blijkt uit het feit dat iemand kan praten of luisteren en tegelijkertijd iets, zij het leesbaar of onleesbaar, op een lei of een stukje papier kan krabbelen zonder het te beseffen. Als hij in plaats van alleen maar krabbels werkelijke letters of woorden schrijft, zonder zich dat bewust te zijn, is er sprake van automatisch schrift."

Hier viel de wijze in: „Moll, Schiller en Max Dessoir hebben enige zeer eenvoudige proeven genomen, zoals b.v. de volgende. Ik geef iemand tijdens de gewone waaktoestand een potlood en verzoek hem de een of andere vraag schriftelijk te

beantwoorden. Hij moet het potlood echter alleen maar vasthouden en er verder niet aan denken. In zo'n geval is het niet vreemd als de proefpersoon iets neerschrijft dat toevallig in zijn brein opkomt, d.w.z. iets waar hij juist aan zat te denken. Maar intussen praat ik b.v. over verschillende toneelstukken die hij heeft gezien, over enige functies die we hebben vervuld, enz., en constateer even later dat hij heeft neergeschreven: £ 57.235.... ham.... maak het dood!", wat iets heel anders is dan het besprokene. Bij onderzoek blijkt dan b.v. dat het genoteerde bedrag in verband staat met zijn hoop op een buitenkansje in de „sweepstake" te Calcutta, dat „ham" een herinnering aan zijn ontbijt van die morgen is, en dat „maak het dood" betrekking heeft op een of andere misdaad waarvoor een van zijn vrienden werd vervolgd. Dit is het echte automatische schrift. Op deze manier kunnen vele wonderlijke resultaten worden bereikt. In de hypnozetoestand kan men naar willekeur alle mogelijke dingen automatisch laten opschrijven, maar dit automatische schrift verschilt van het hierboven bedoelde."

We gingen nu een bezoek brengen aan een op enige mijlen afstand van ons verblijf gelegen eenzame, grote hoeve. Het was een prachtige avond, en we genoten allen van deze wandeling, ofschoon er geen begaanbare weg te bekennen was, zodat we goed moesten uitkijken en ons verder door ons instinct laten leiden. Toen we al dicht bij de hoeve

waren hoorden we een vogel zingen, wat den wijze aanleiding gaf tot de opmerking: „Hoe wáár is het gezegde: „zoals men een vogel herkent aan zijn zingen, herkent men een mens aan zijn gesprekken!” ” Toen we tenslotte op de hoeve aankwamen, liep een kip vlak voor onze voeten het erf over.

PROEFNEMINGEN MET DIEREN.

„Hebben jullie je proefnemingen wel eens op kippen en andere dieren toegepast?” vroeg de commandeur ons. „Ja,” antwoordde de wijze. „Ge herinnert u misschien, dat Schwenter in 1631 voor het eerst dergelijke proeven met kippen heeft genomen. Later, in 1646, bracht de jezuïet Kircher verslag uit over het *experimentum mirabile Kircheri*. Schwenter's eerste experiment was de vermaarde hypnoze van een kip. Hij drukte de kop van die kip tegen de grond en trok met de andere hand, te beginnen bij de snavel, over een lengte van ongeveer een meter een dikke, rechte krijtstreep over de grond, die in het verlengde van de gezichtslijn van de kip lag. Zolang hij de kip niet van de grond opnam, bleef deze roerloos liggen. Bij deze eerste proefneming wachtte Schwenter een half uur lang, maar de kip kon zich eenvoudig niet bewegen. Schw. nam aan, dat de kip aan de grond vastgemaakt meende te zijn, en daarom geen poging deed om zich op te richten.

„In 1872 herhaalde Czermak deze proef met vele vogels en andere dieren, die hij op deze wijze alle onder hypnoze bracht.

„In 1880 begon Preyer, die zich al enige jaren lang voor deze experimenten geïnteresseerd had, deze methode te perfectioneren. Hij verkreeg niet alleen een bevestiging van de resultaten van Czermak, maar merkte bovendien op, dat men twee verschillende toestanden teweeg kon brengen: n.l. katalepsie, waarbij het dier zijn poten steeds onbeweeglijk hield in alle standen waarin ze door Preyer werden geplaatst (wat naar P.'s mening aan vrees moest worden toegeschreven), en de echte hypnozetoestand, waarin het dier "scheen te gaan slapen".

„Ge zult u tevens herinneren dat Danilewsky, Heubel, Moll, Richet en Rieger zich eveneens voor deze proefnemingen interesseerden. Moll legde zich speciaal toe op proeven met kikvorsen, guinese biggetjes en rivierkreeften. Bij alle proefnemingen leken de te voorschijn geroepen (sterke) katalepsie-stadia in vele opzichten op die waarmee de school van Charcot te Parijs experimenteerde.

„Richet toonde aan, dat een plotseling ontvlammend Drummond's kalklicht op een haan precies dezelfde uitwerking heeft als op een hystericus."

Na deze opmerkingen nam de wijze meteen maar enige proeven met de kip en met enkele andere dieren van de hoeve, tot grote verbazing van onzen gastheer en zijn vrouw, die ons nu zelfs als

de „tovenars uit het noorden” gingen beschouwen, een naam die we overigens reeds lang tevoren zowel in het nabije als in het verre oosten hadden verworven.

Toen het donker begon te worden gingen we het huis binnen om met onzen gastheer en zijn vrouw een stevige maaltijd te gaan verorberen, terwijl we tevens de nacht op de hoeve doorbrachten.

HOOFDSTUK X.

PSYCHOLOGIE EN DE DINGEN UIT HET VERBORGENE.

WE brachten op de hoeve een hoogst prettige avond door, genoten een weldadige nachtrust en ontwaakten de volgende morgen met een gevoel van algehele verkwikking. Toen we hadden ontbeten begaven we ons naar het varkenshok, waar de commandeur vele wijsgerige opmerkingen maakte, o.a. deze: „Het varken is een verpersoonlijking van halsstarrigheid. Als ge om een van zijn achterpoten een touw bindt en het achteruit trekt, zal het onmiddellijk vóóruit gaan lopen. De meeste zwakke karakters vertonen deze kenmerkende eigenschap eveneens. Zij openbaren daarmee hun bekrompenheid van geest. Een grote geest kan leiden en geleid worden!”¹⁾

Toen we het varkenshok verlieten zag de wijze

¹⁾ Deze uitspraak lijkt mij niet onaanvechtbaar. In de eerste plaats zie ik niet in waarom het verzet van het varken tegen dit soort „leiding” per sé aan „zwakheid” moet worden toegeschreven, terwijl verder, wat de mensen betreft, juist tot in den treure moet worden geconstateerd dat zij niets liever doen dan zich te laten „leiden”. Verreweg de meeste mensen weten niets beters te doen dan hun hele leven naar „leiding” en „leiders” te zoeken (in welke vorm dan ook), terwijl aan de andere kant een behoorlijk contingent mensen niets liever schijnt te doen dan zich als

iets merkwaardigs; hij wees op een man in een hangmat, die in een ongewoon diepe slaap verzonden lag. Het bleek een knecht van onzen gastheer te zijn, die aan hasjisch verslaafd was. De commandeur raakte aan het peinzen over de voordelen en de gevaren van dit narkoticum en zei: „Hasjisch staat in Engeland bekend als *cannabis indica* en is het enige mij bekende narkoticum dat op de een of andere manier een op hypnoze lijkende toestand kan teweegbrengen, afgezien natuurlijk van het tweede of „wegraak“-stadium van de chloroform-narkoze. Bij de hasjisch-intoxicatie bestaat de suggestie eenvoudig uit een spontaan ontvangen en sterk vergrote zintuigelijke gewaarwording. Als de aan dit narkoticum verslaafde b.v. een beekje of iets dergelijks heeft gezien, wordt dat in zijn „dromen“ tot een machtige rivier, een groot meer, of een onafzienbare oceaan. Bij het horen van een gramfoon verbeeldt hij zich dat hij naar het orkest te Bayreuth zit te luisteren.

„leider“ (vooral als „paedagoog“!) op te werpen. Iedereen die niet slaafs aan de leiband van de conventie (onverschillig op welk gebied) of aan die van „leiders“ wenst te lopen, wordt direct gedoodverfd als: „halsstarrig“, „excentriek“, „zelfingenomen“, „onevenwichtig“, „neurotisch“ enz. enz. Vooral sinds we verrijkt werden met de „zegeningen“ van de moderne psychologie, is deze toestand er niet beter op geworden! Maar misschien bedoelt de „commandeur“ het minder erg dan het lijkt, en wil hij alleen maar te kennen geven dat de mens moet trachten op de leiding van het hogere bewustzijn te vertrouwen. (Vert.)

Het lichte geruis dat iemand bij het doorbladeren van een boek maakt wordt in zijn verbeelding tot het rommelen van de donder. Post-hasjisch-suggesties worden soms (evenals posthypnotische) uitgevoerd zonder dat de persoon zich het gegeven bevel herinnert. Ogenblikken lijken uren, en de vizioenen zijn wel aangenaam, maar behoren tot het gebied van de zinnen.

„Men geeft zich er vaak geen rekenschap van, dat het brein zowel in anatomisch als in fysiologisch opzicht een *dubbel* orgaan is, ofschoon in het gewone leven de beide hersenhelften functioneel zó nauw met elkaar verbonden zijn, dat ze als één enkel orgaan functioneren; gevallen als die welke ik heb waargenomen, schijnen een bevestiging te leveren van de eenparige conclusie waartoe de meeste onderzoekers op dit gebied tot dusver zijn gekomen: namelijk dat het „compagnonschap” onder bepaalde omstandigheden kan worden verbroken en de ene helft onafhankelijk van de andere kan werken.

„De dissociatie van de beide hersenhelften, en het overdragen van een overwegende invloed van de ene op de andere, blijkt in elk geval een aannemelijke verklaring op te leveren van vele verschijnselen die tijdens een diepe hypnose optreden.

„Ook geloof ik, dat de dissociatie wordt veroorzaakt door een of ander ingrijpen van het sympathische zenuwstelsel, d.i. het zenuwstelsel dat niet onder de heerschappij van onze wil staat. Dit

zenuwstelsel is grotendeels verantwoordelijk voor de meeste verschijnselen van hysteria en voor vele neurasthenische en daarmee in verband staande verschijnselen. Het staat niet onder de heerschappij van onze wil of ons bewustzijn, maar kan toch in hoge mate beïnvloed worden via hypnotische en daarmee verband houdende toestanden, zoals we kunnen constateren bij het optreden van stigmata gedurende een religieuze ekstase, of van een tijdens een diepe hypnoze soms door suggestie verwekte huidontsteking. Dank zij deze inwerking op het sympathische zenuwstelsel — het brein van het lichaamsbewustzijn en van organisch leven — die via de hoogste corticale hersencentra — als het ware een instantie voor „hoger beroep” vormend — geschiedt, zijn we in staat functionele stoornissen, zo niet organische ziekten, door middel van suggestie te genezen.

„Deze man is nu bedwelmd door hasjisch, maar bij jullie in Engeland worden mensen dronken door b.v. wijn, of liever door het percentage alcohol dat die wijn bevat. Zolang de roes bij dezen man duurt is hij eigenlijk krankzinnig, want hij heeft tijdelijk zijn verstand verloren. We zouden heel goed kunnen zeggen dat een dronkaard krankzinnig is omdat hij drinkt, en dat de dipsomaan ¹⁾ drinkt omdat hij krankzinnig is. Zoals

¹⁾ Een van de kenmerken die de dipsomanie van de gewone drankzucht onderscheiden is dat zij vooral periodiek optreedt. (Vert.).

jullie weten, is dipsomanie een — bijna altijd hereditair ontstane — vorm van impulsieve krankzinnigheid, die zich manifesteert in niet te beheersen vlagen van drankzucht, gedurende welke de lijder onmiskenbaar krankzinnig is.

„Hoe wáár is het engelse versje dat zegt:

”When the drink is swept away,
When the drink is swept away,
There’ll be work for everybody,
And we’ll all get better pay,
When the pubs are closed for ever,
And the drink is swept away.”

(Als de drank heeft afgedaan,
Als de drank heeft afgedaan,
Zal er werk voor allen zijn,
En voor ieder een goed bestaan,
Als de kroegen zijn gesloten,
En de drank heeft afgedaan.)

(Vert.)

„Jullie weten, dat een zaak failliet gaat zodra haar waren niet meer gevraagd worden; welnu, als de mensen geen alcoholische dranken meer verlangen, zullen de kroegen vanzelf verdwijnen.

„Slechts weinigen geven zich er rekenschap van, dat zowel dipsomanie als gewone drankzucht, en

daarmee tevens de misdaad ¹⁾), door toepassing van hypnoze kunnen worden overwonnen. Alles wat men daarvoor te doen heeft, is den lijder onder diepe hypnoze te brengen en hem dan drie dingen te suggereren: a. afschuw van alkohol en zijn uitwerking; b. afwezigheid van het hunkeren ernaar; c. zelfbeheersing, de kracht waarmee alle verleiding kan worden weerstaan. M.a.w.: als men

¹⁾ Dat drankzucht in de criminaliteit een grote rol speelt, zal wel niemand willen ontkennen. Maar dat met het verdwijnen ervan tevens *alle* criminaliteit tot het verleden zal behoren, lijkt mij niet erg waarschijnlijk. Men kan toch onmogelijk staande houden dat *alle* misdadigers drankzuchtigen zijn. Bovendien is het begrip „misdadig” uiterst rekbaar en veelal afhankelijk van subjectieve waardering, d.w.z. van de persoonlijke gevoelens van den beschouwer, van zijn „kijk” op het leven, op de maatschappij, enz. enz.

Een nog veel gróter bezwaar tegen deze therapie lijkt mij echter, dat hier geen neigingen door de persoon zelf „gesublimeerd”, maar eenvoudig *onderdrukt* worden door *ingrijpen van een ander*, onverschillig of dit laatste al dan niet met instemming van de betrokkene geschiedt. Het wil er bij mij niet in, dat zo iemand als *werkelijk* en *blijvend* genezen kan worden beschouwd. Als essentiële en primaire voorwaarde voor het *overwinnen* van onverschillig welke neiging beschouw ik het juiste *inzicht* in de persoonlijkheid, met daarachter, als stuwende kracht, het geloof in een hoger bewustzijn in onszelf, dat op de duur alle „grovere” (ook alweer een relatief begrip!) neigingen zal sublimeren. Men zie hiervoor „Kosmisch Bewustzijn” en „Veertien lessen over yoga-wijsbegeerte en oosters occultisme”, beide bij „Gnosis” verschenen. (Vert.)

iemand onder diepe hypnoze heeft gebracht, behoeft men hem alleen maar te suggereren dat bier en drank hem zullen doen vomeren. Na het ontwaken uit de hypnoze dwingt men hem dan een glas bier te drinken, wat een zó geweldige aanval van onpasselijkheid en vomeren zal veroorzaken, dat die hem nog lang zal heugen.

„Vergeet niet, dat de oude kanalen maar niet zo ineens vernietigd zijn, en dat bovendien in één dag weer nieuwe kunnen worden gevormd. Daarom moet ge den patiënt altijd zeggen dat het wel een maand duurt vóór hij de ergste gevolgen van een ingewortelde drankzucht te boven is, en drie maanden alvorens de lever, de maag en andere organen weer in orde zijn. Verder, dat er twaalf maanden voor nodig zijn om het denkvermogen en de morele aard weer „op peil” te brengen. Uit deze ene grote les kunnen we nog andere leren. Laten we ons dus altijd voor iederen patiënt openstellen, en ons voor ogen houden dat een open en ontvankelijk gemoed niet hetzelfde is als een leeg; laten we die twee niet met elkaar verwarren, evenmin in onszelf als in anderen.”

„Ik houd het ervoor,” zei de wijze, „dat het gewone bewustzijn slechts een klein gedeelte van iemands persoonlijkheid omvat. Onder de drempel van het werkend bewustzijn bevindt zich niet alleen maar een onbewust complex organische processen, maar iets bewusts en levends, dat toezicht houdt.”

De commandeur was het daar mee eens en voegde er aan toe: „We kunnen nog veel leren aangaande de stimulerende werking die de hypnoze op ons wils- en inspanningsvermogen uitoefent.”

Op dit ogenblik ontstond er enige opschudding op het erf: men had een diefstal ontdekt, maar niemand wist wie de dader was. Men gaf nu alle leden van het personeel droge rijstkorrels te kauwen, die ze na enige tijd moesten uitspuwen. De schuldige was zó door vrees bevangen, dat er geen speeksel in zijn mond gevormd werd en hij de rijstkorrels dus tot een fijn poeder vermaalde. De niet-schuldigen konden er een deegachtige massa van maken en die in de vorm van een bal uitspuwen. Dit deed mij tegen mijn vrienden zeggen: „Geen functie van het organisme wordt méér door de gemoedsgesteldheid beïnvloed, dan juist de speekselvorming. Als iemand hongerig is, doet de enkele gedachte aan voedsel hem al „watertanden”, terwijl vrees of walging juist het tegenovergestelde effect hebben, en de mond droog en perkamentachtig maken.”

Onze gastheer zei, dat zijn aan hasjisch verslaafde knecht uren „aan één stuk” placht te dromen. Dit ontlokte den wijze de opmerking: „Een gezonde, droomloze slaap is afhankelijk van een tijdelijke opheffing der functies van de hoogste hersencentra, gepaard gaand met een gedeeltelijke belemmering van de lager gelegen zenuwcentra. In

een met veel dromen gepaard gaande en onrustige slaap treedt die belemmering in mindere mate op, en wordt op sommige plaatsen het uitzenden van zenuwkracht voortgezet, waardoor dromen worden verwekt. Hoe krachtiger het uitzenden van zenuwkracht geschiedt, hoe levendiger de droom is, en bij een héél intense „ontlading” kan het droomproces de grenzen van de loutere beeldvorming overschrijden en in handeling omgezet worden, zodat, tengevolge van de prikkeling en de ontladingen in de streek van de motorische zenuwen, werkelijk bewegen of slaapwandelen ontstaat. Die handelingen gaan niet met bewustzijn gepaard, want het bewustzijn is afhankelijk van het in onderling, ordelijk verband functioneren van alle hogere centra, en in de toestand van slaapwandelen of somnambulisme is die orde juist verstoord of zelfs vernietigd. De verrichtingen geschieden dus automatisch en vertonen een neiging tot overeenkomst met gewoonte-handelingen. Ze zullen dus overeenstemmen met het karakter en het temperament van de slapende, want de zenuwkrachtontladingen banen zich een weg via door langdurige gewoonte gevormde kanalen, zodat ze nauwelijks enige nieuwe combinaties van bewegingen zullen doen ontstaan.

„De post-epileptische toestand (volgend op een aanval van epilepsie) vertoont enige zeer belangrijke overeenkomsten met het somnambule-stadium van de hypnoze; de navorsingen van

Hughlings, Jackson en andere onderzoekers, stellen ons in staat dit verschijnsel te begrijpen.

„De geest is iets veel meer gecompliceerds en groters dan de meeste mensen zich voorstellen, en de theorie dat hij een deel van de Universele Geest zou zijn, wordt versterkt door het feit, dat onder bijzondere omstandigheden en in zeldzame gevallen iemand die een groot aantal malen door denzelfden operateur gehypnotiseerd werd, door de wilsoefening van dezen hypnotiseur ook „op afstand” onder hypnoze kan worden gebracht.”

De leden van het gezin van onzen gastheer werden niet bij de naam genoemd maar door middel van cijfers aangeduid, wat in China iets heel gewoons is; het oudste lid van het gezin werd „een” genoemd, het in leeftijd op hem volgende „twee”, enz. Na een kort gesprek over de twaalf leden van dit gezin, belandde de conversatie onwillekeurig bij de theorie van Pythagoras, niet alleen voor wat het feit betreft dat Pythagoras de eerste wijsgeer was die verklaarde dat de aarde een bolvorm had, maar ook, dat dit grote genie aantoonde dat alles in de wereld, óók die wereld zelf, uit „trillingen” is opgebouwd, trillingen die door alle dingen uitgestraald worden, onverschillig of het levende wezens dan wel mineralen zijn, en dat er een enorme verscheidenheid van „trillingstypen” bestaat. De commandeur stelde nu voor, dat we Pythagoras’ arbeid op het gebied van de getallenleer op zijn minst éven de revue zouden laten passeren, wat

ongetwijfeld nut zou afwerpen. Pythagoras geloofde dat getallen een betekenis hadden, en dat iedere letter van een naam eveneens een betekenis had met betrekking tot zijn plaats in het alfabet. Dat, als iemand van naam verwisselde, of aan zijn geboortenaam een tweede toevoegde (een gebruik dat zo oud als de wereld is), dit wilde zeggen dat hij, tengevolge van geringe veranderingen in zijn innerlijke trillingen, inderdaad een andere „kijk” op het leven had gekregen, en om met die trillingen in harmonie te blijven ging hij, zonder de ware oorzaak van die wens te kennen (dus onbewust) naar een andere naam verlangen, ofschoon hij zich wel oppervlakkig bewust was van een of andere reden die niet veel meer dan een redenering betekende. „Het geboorte-uur, de dag en de maand hebben alle een numerieke betekenis,” merkte de commandeur op, „en bovendien hebben de methoden van berekening sinds hun ontstaan in 562 v. Chr. slechts weinig verandering ondergaan. Men schreef de cijfers 1 tot en met 10 naast elkaar op en zette er de letters van het alfabet in hun gewone volgorde onder, dus op de eerste regel de eerste tien letters van het alfabet, daaronder het tweede tiental letters, en de rest op de derde regel, telkens bij het cijfer 1 beginnend. Op die manier kreeg elke letter een cijfer toegewezen. Ook toonde hij aan, dat de namen van kleuren niet zo maar toevallig ontstonden, maar een trillingsgetal hadden dat met dat van de aangeduide kleur overeen-

stemde, onverschillig tot welke taal die namen behoren; dit is of een zonderlinge coïncidentie, of een hoogst opmerkelijk feit. Verder leerde Pythagoras, dat zelfs de maanden in betrekking stonden tot bepaalde kleuren, evenals de mensen zelf; dit verklaarde dus de voorkeur die de mensen voor bepaalde kleuren hadden. M.a.w.: de psychologie van de getallenleer en haar klaarblijkelijk verband met kleuren, namen, geboortedata en zelfs beroepen, is iets dat wèl de moeite van het beschouwen waard is; zelfs de bijbel bevat een boek der getallen, en de betekenis die daarin aan de getallen wordt gehecht berust zeer zeker niet op een beuzelachtig woorden- en cijfers-spelletje."

Het gesprek begon nu zeer interessant te worden. Onze gastvrouw vroeg of iemands geboortedatum werkelijk van enig belang was voor zijn levensloop, vooral, daar Pythagoras blijkbaar zoveel waarde aan data en getallen hechtte. De wijze antwoordde: „Weet u niet, dat er een nog veel oudere wijsbegeerte dan die van Pythagoras bestaat, die we astrologie noemen? Dat is de studie van de hemellichamen, niet alleen met betrekking tot het menselijk lot, maar evenzeer in verband met dat van paarden, bomen, of zelfs stenen. Zelfs in het Nieuwe Testament wordt gewag gemaakt van wijzen die de geboorte van een Verlosser dezer wereld voorspelden, een voorspelling die gegrond was op de studie van de hemellichamen. Want lezen we niet, dat die wijzen „geleid werden

door een ster", de ster van Bethlehem? Ons aller levenslot is voorbestemd zich binnen zekere algemene perken te voltrekken, maar door eigen inspanning kunnen we dat ons toegewezen lot zowel verbeteren als verergeren. De studie van de hemellichamen is louter een ruwe leidraad, meer niet. Toch is het nuttig, te onderzoeken wat de hemellichamen voorspellen. De engelse astrologie is niet dezelfde als de indische, daar beider methoden enorm van elkaar verschillen; het vreemde is echter, dat beide toch dezelfde resultaten opleveren. Er is een verklaring voor, die nog nooit eerder werd gegeven, maar die naar mijn mening van enorme betekenis is voor het bepalen van de waarde der astrologie voor de mensheid. Denk eens even na over het volgende. De wereld zelf is magnetisch, en als het ware „opgehangen" in de ruimte. In die grote ruimte „hangen" nog vele andere werelden, die we voor het gemak „planeten" noemen. Maar er zijn ook nog andere, kleiner lijkende werelden, die we „sterren" noemen. Nu hebben we hiervoren aangetoond dat het menselijk lichaam magnetisch is en dat er derhalve zoiets als een „dierlijk magnetisme" bestaat. We zijn dus allen magnetisch, en niet alleen *wij*, maar de hele wereld, ja, alle werelden; hoe zouden ze anders hun plaats in de ruimte blijven innemen, als het niet was door de magnetische aantrekkingskracht van sommige, en de afstotende werking van andere, waardoor een soort evenwicht in stand ge-

houden wordt. We weten, dat de positie van die werelden van tijd tot tijd verandert, en dat elk hemellichaam binnen een zeker tijdvak een eigen baan beschrijft. Daaruit leiden we af dat de magnetische invloed die al deze werelden afzonderlijk en gezamenlijk op de aardoppervlakte uitoefenen, van tijd tot tijd zal veranderen.

„Welnu, als een spijker magnetisch wordt gemaakt, door hem in aanraking te brengen met een magneet, zal hij ook nog enige tijd daarna — alleen in mindere mate — hetzelfde magnetische trillingsgetal behouden als de magneet. Laten we deze gedachte nu eens even verder ontwikkelen. De pasgeboren baby kan worden vergeleken met een nieuwe spijker; bij de geboorte komt die baby in het aardse bestaan en maakt zich daardoor de magnetische trillingen eigen die op dat ogenblik, tengevolge van de standen der verschillende planeten, op die bepaalde plek op aarde heersen. Daar het kind het tijdens de geboorte heersende trillingsgetal behoudt, maar gedurende zijn verdere leven de standen van de planeten veranderen en daarmee tevens hun invloed op de aarde wordt gewijzigd, zullen we zien dat die verandering ook de innerlijke en de fysieke trillingen van het kind beïnvloedt. Op die manier wordt een hoogst interessante schakel gevormd tussen een klaarblijkelijk empirische methode van onderzoek, en zuivere wetenschap, eenvoudig door de theorie van het magnetisme in verband te brengen met de astrologie.

„Overigens valt er, wat de astrologie betreft, nóg iets interessants op te merken. De astrologen hebben het o.a. over planeten die bij de geboorte „vierkant staan”, en beschouwen dat meestal als een slecht voorteken. De ervaring heeft mij echter iets heel anders geleerd. Als een planeet „vierkant staat”, betekent dat beslist dat men niet in „rust” of in de eenmaal heersende toestand *blijft* verkeren, daar het „vierkant” aanwijst dat er een dynamische kracht aan het werk is, die „leven in de brouwerij” brengt; als men op de juiste wijze van die dynamische kracht gebruik weet te maken, zal men daarmee een succes bereiken dat ver boven dat van anderen uitgaat. Als horoscopen uit *déze* gezichtshoek werden beschouwd, zou den betrokkene menig waardevol advies kunnen worden gegeven, afgezien nog van de psychologische waarde die alleen al de suggestie op zichzelf voor het bereiken van succes heeft.¹⁾ Inderdaad, de

¹⁾ Om de *serieuze* westerse astrologen recht te doen wedervaren, dient hier even opgemerkt dat zij in wezen hetzelfde verkondigen. Want al wijzen zij er op, dat vierkanten moeilijkheden (overeenkomstig de aard van de aspecterende planeten, en die van de tekens en de huizen) aanduiden, zo voegen ze er toch meestal aan toe, dat men, als men er in slaagt die moeilijkheden, door een juiste levenshouding en een juist gebruik van de gegeven mogelijkheden, te overwinnen, tenslotte grote vorderingen zal maken op het levensgebied waarop de invloed van het vierkant betrekking heeft. (Vert.).

astrologie is een wetenschap die zo oud als de wereld is, en alleen al het feit dat zij de vuurproef van de tijd heeft doorstaan, pleit in haar voordeel."

Het werd nu tijd dat we weer heengingen, zodat we ons, na onzen allervriendelijksten gastheer en zijn vrouw „vaarwel" te hebben gezegd (wat eigenlijk betekent: „moogt ge altijd wel handelen, u wel gedragen en u wel bevinden"), verheugd op weg begaven.

Na een wandeling van enige uren waren we weer terug in onze „kelder"-woning, en maakten al spoedig aanstalten om te gaan slapen. Toen we bijna waren overgegaan in de slaaptoestand van de stoffelijke wereld, kwam er een voor ons allen bestemde telepathische boodschap, die aan duidelijkheid en beslistheid niets te wensen overliet. Telkens weer opnieuw klonk het ons in de oren: „Na overal waar ge uw lichaam ter ruste legdet, goed zaad te hebben gezaaid, zult ge morgen verder trekken; ge zult hierheen gebracht worden, naar het klooster op de hoogte, naar den heiligen Lhama aller tijden; de commandeur, die daarstraks nog bij u was, maar nu hier is, zal in een oogwenk bij u terugkeren zodra ge de rivier, op vijf mijlen afstand van uw verblijfplaats, hebt bereikt; die rivier kunt ge met de gewone menselijke hulpmiddelen niet oversteken, zó snel en onstuimig stroomt hij voort, zó steil zijn aan beide oevers de klippen. Als ge die plaats hebt bereikt, zal u hulp van omhoog worden gezonden."

We sliepen vast en vredig; bij het eerste ochtendgloren stonden we op en brachten alles in orde voor ons vertrek.

HOOFDSTUK XI.

DE WEG NAAR HET OORD VAN LERING EN LIEFDE.

JUIST toen we ons geheimzinnig ondergronds verblijf, waarvan we niet wisten wie het had ingericht, en evenmin wie zijn eerste bewoners waren geweest, verlieten, barstte er een storm los.

Afgezien van enige koelies, die ons hielpen bij het dragen van onze bagage, waren we nu weer met ons vieren: de wijze, onze beide bedienden en ik.

Nog geen kwartier na ons vertrek waren we al tot op de huid toe nat. De reis leek eigenlijk onmogelijk, maar toch zetten we door, want als we eenmaal het besluit hebben genomen een of ander doel te bereiken, kan niets ter wereld ons daar van afhouden. In werkelijkheid was het echter ons lôt dat ons ter overwinning leidde.

Ongeveer twee uur later (want we konden op deze hobbelige weg, met bagage bij ons, niet meer dan tweeëneenhalve mijl per uur afleggen) bereikten we de rivier, die zich een honderd meter beneden ons voor onze ogen uitstreckte. Aan de overkant, ongeveer een twintig meter van ons af, zagen we onzen vriend den commandeur met zijn

ene arm, in scharlakenrode klederen, te paard gezeten naar ons kijken.

Hij gaf ons al spoedig aanwijzingen voor het oversteken van deze stroom, d.w.z. voor het tweeëgbrengen van levitatie- en transportatie-verschijnselen, in welker geheimen we reeds eerder volledig waren ingewijd.

Binnen enkele uren hadden we ons lichaam in een toestand gebracht die ons veroorloofde het wonderbaarlijke transportatie-fenomeen louter door mentale inspanning te bewerken en in een ogenblik veilig en wel de overkant te bereiken. De bedienden en de bagage moesten achterblijven. Daarna werd ons verzocht de bedienden met de bagage naar de ondergrondse verblijfplaats terug te sturen, waar ze moesten blijven tot we over enige weken zouden terugkeren. De commandeur zei: „Nu zult ge geen schatten of kleren meer nodig hebben, want we kunnen nu alles wat voor de instandhouding van de broze menselijke verschijningsvorm nodig is, zelf rechtstreeks tot aanzijn roepen.”

Meteen waren, klaarblijkelijk met behulp van bovenmenselijke middelen, twee paarden als het ware uit het Niets verrezen, waarmee we onze reis, die nog ongeveer zeven uur zou duren, vervolgden.

Aan de verre westelijke gezichtseinder ging de zon al onder toen we, met prachtig weer (terwijl we onze verschrikkelijke reis aan de andere kant

van de stroom allang weer vergeten waren), de poort van het heiligste aller kloosters, het Grote Lhama-klooster, bereikten. Bij onze nadering vloog de poort, als door onzichtbare handen, vanzelf open; we stegen af en beklommen de door de natuur in de rots uitgehouwen trap naar de deur die toegang gaf tot dit wonderschone paleis der kennis, waar we het geheim des levens gingen leren.

Nadat men ons binnengelaten en hartelijk verwelkomd had, werden we naar onze kamers gebracht, die stenen muren, een aarden vloer, stenen slaapplaatsen, en geen vensters, alleen enige openingen in de muren, bleken te hebben. Niettegenstaande het buiten vroom, wat we door de muur-openingen heen duidelijk konden zien, waren onze lichamen toch heerlijk warm, en lagen we spoedig in een diepe slaap.

De volgende morgen stonden we bij het aanbreken van de dageraad op, wat hier de gewoonte bleek, evenals naar bed gaan als de zon onderging. We kregen een degelijk maal, en vernamen, dat we die avond niet zoals anders bij het aanbreken van de schemering moesten gaan slapen, daar we op dat uur onze opwachting bij den Groten Lhama zouden maken. De hele dag door hielden onze gedachten zich bezig met de vraag wat we te zien en te horen zouden krijgen, en wat ons lot zou zijn.

Eindelijk brak de avond aan. Na goed doch met mate te hebben gegeten, werden we naar een grote

hal gebracht, waarbij we verschillende onderaardse gangen door moesten, alle spaarzaam verlicht met olielampen en toortsen, die een ver van aangename geur verspreidden, waaraan men op de duur echter begon te wennen.

Toen we de binnenste ruimte, de Grote Hal, betraden, merkten we in het oostelijke gedeelte daarvan, op een prachtige gouden troon, den Groten Lhama in eigen persoon op. Zodra we hem zagen becroop ons een vreemd gevoel, want de oppervlakte van zijn lichaam was geheel overdekt met een blauwachtige lichtgloed ter dikte van ongeveer zeven centimeter, een zichtbare aura, waarover mediums het altijd hebben als zij in trance iemand waarnemen. We konden niemand anders zien dan den Groten God van Lering en Liefde, ofschoon we in de lucht muziek en welluidende, melodieuze gezangen hoorden. Toen we naderbij traden, stond de Grote Lhama ter ere van zijn bezoekers op en maakte een hoogst sierlijke buiging, waarna we konden gaan zitten, de wijze links en ik rechts van hem. Daarop trad een hele schaar monniken met vervaarlijk grote brandende toortsen binnen, die, nadat ze in een grote kring waren gaan zitten — want de hal was rond — hun gezang nog bleven voortzetten; de Grote Lhama bad, en op dat ogenblik kwamen acht mannen met een reusachtig grote stenen doorkist binnen. Ze tilde het stenen deksel er af, en zie: daar lag iemand die gestorven scheen te zijn. Ik kreeg vergunning

mijn zetel te verlaten en het lijk te onderzoeken. Ik nam geen hart- of polsslag waar, het lichaam was steenkoud en de ogen zagen er uit als die van iemand die al langer dan vierentwintig uur dood was. Met behulp van een spiegel constateerde ik dat er geen spoor van ademhaling te bekennen viel, want de spiegel werd niet „beslagen”, terwijl het lichaam even levenloos neerlag als dat van een reeds begravene. Toen sprak de Grote Lhama enige woorden in een vreemde taal, en ziedaar: de ogen van het lijk gingen langzaam open, het lichaam kwam geleidelijk overeind, verliet, geholpen door twee monniken, de kist en schreed langzaam naar den Groten Lhama, maakte een buiging, keerde zonder zijn ogen ook maar één ogenblik van den Grootsten aller Wijzen af te wenden, naar zijn doodkist terug en was enkele minuten later weer even levenloos als te voren.

In gepeins verzonken vroeg ik mezelf af hoe dit in zijn werk ging. Was deze man werkelijk dood, of verkeerde hij in trance, zoals de indische fakirs die teweeg kunnen brengen, waarna ze zich, in sommige gevallen zelfs voor een tijdsduur van negen maanden, laten begraven? Ik had dikwijls gezien hoe de fakir (een naam die ook door het gemiddelde publiek in Indië steeds maar weer aan leden van een Yoga-sekte wordt gegeven, ofschoon de fakir in werkelijkheid mohamedaan is, en de yogi een hindoe, of een brahmaan of brahmin) zijn bloedsomloop op zodanige wijze beheerste, dat

de rechterpols 90, de linker 60 en het hart 75 slagen per minuut deed. Door wilsuitoefening kon hij een van zijn armen doen versterven. Door een nog sterkere wilsconcentratie was hij in staat zijn ademhaling zodanig te beheersen, dat ze met behulp van de gewone daartoe aangewende middelen niet meer waarneembaar was; in de hierboven vermelde staat van ongevoeligheid kon hij uren, dagen, weken en zelfs maanden achtereen in de aarde begraven blijven en na al die tijd weer ontwaken. Ik herinner me heel goed hoe de yogi éérsst concentratie beoefende, door urenlang hetzij op de punt van zijn neus dan wel op zijn navel te staren, tot hij tenslotte niets anders meer zag en aan niets anders meer dacht, m.a.w. het richten van zijn gedachten volledig beheerste. Daarna placht hij zich op zijn inwendige organen te concentreren, tot hij zelfs zijn darm-peristaltiek vermocht om te keren, zònder ingewandskoliek te veroorzaken. Vervolgens leerde hij zijn harts slag dermate beheersen, dat hij die duidelijk waarneembaar tot enkele slagen per minuut wist te reduceren. Na zich in deze heerschappij van de geest over het lichaam te hebben vervolmaakt, leert hij „zijn tong inslikken”, waarbij de tong naar achteren gelegd wordt en de luchtwegen volledig afsluit. Tevoren heeft hij zijn onbewuste Zelf de wens gesuggereerd, dat hij nu lange tijd begraven zal blijven, zonder voedsel nodig te hebben, zonder acidoze te veroorzaken en zonder dat zijn lichaam verwelkt. Even vóór het

„inslikken van zijn tong” heeft hij zijn beide vuisten, midden tussen de adamsappel en de kin, krachtig tegen zijn keel gedrukt, waardoor zijn karotiden of halsslagaderen althans tijdelijk afgesloten zijn, waarna zijn handen in deze positie blijven tot enige maanden later de „wederopstanding” plaats vindt. Dat zijn bloed niet stolt en hij niet door duizend-en-een oorzaken sterft, is weinig minder dan een „mirakel”.

De Grote Lhama, die intussen al mijn gedachten had gelezen, zei, dat de staat van katalepsie die ik *hier* waarnam, alle door welken fakir ook te voorschijn geroepen lichaamstoestanden vèr overtrof, dat déze man inderdaad zo ongeveer zeven jaar „dood” geweest was en dat hij nu weer zeven jaar lang niet „opgewekt” zou worden. Verder deelde hij me mee, dat de man al enige honderden jaren oud was en wel altijd kon blijven leven, als men dit ten minste „leven” kon noemen.

Ik vroeg den Groten Lhama wat er inmiddels met de ziel of het onbewuste van dezen man gebeurde, en vernam, dat hij in verschillende werelddelen een bezoek aan Moeder Aarde bracht, om boodschappen van den Groten Lhama door te geven, en dat hij in werkelijkheid de Grote Commandeur was, die weer eens een lichaam met één arm had aangenomen, als symbool van de „Orde van het Rechterpad”, in tegenstelling tot de „Orde van het Linkerpad”, die een Orde van de Zwarte Magie was.

Terwijl de monniken nog steeds lofzangen bleven zingen — zó welluidend als ik nog nooit eerder had gehoord — vertelde de Grote Lhama me van de euveldaden dezer „Orde van het Linkerpad”, die door zijn Orde zo fel bestreden werd.

Hij sprak: „Getuig gij, dat een groot en vermaard rechter uit het westen ongeveer zeven jaar geleden onder een aangenomen naam een vreemd land bezocht. Daar kreeg hij onenigheid met iemand die in werkelijkheid een grote zwarte magiër was. Toen de vermaarde rechter weer ging vertrekken, sprak de grote dienaar van de onderwereld de volgende bedreiging uit: „Vandaag over zeven jaar zal uw lichaam niet meer zijn; een ouderwets pistool zal u op mijn bevel het levenslicht uitblazen, en ge zult in schande sterven, want de wereld zal niet weten dat het in werkelijkheid niet úw hand was die u het leven benam, maar mijn onzichtbare hand uit de grote onderwereld; ge zult spoedig genoeg zien wat dat betekent!” ”

Nu hadden inderdaad zeven jaar daarna de westerse bladen het jammerlijke nieuws verspreid, dat een groot rechter zelfmoord had gepleegd. Het wàs echter geen zelfmoord, want deze eminente man had een gezonde geest en een groot onderscheidingsvermogen, en zou er evenmin aan gedacht hebben zich van het leven te beroven als te proberen over de maan heen te springen. Het was inderdaad geschied door de hand van den groten zwarten magiër, iets waar westerlingen de spot

mee drijven en waarvan ze beweren dat zó'n denkbeeld alleen in het brein van een krankzinnige kan opkomen. Laten de spotters echter voorzichtig zijn, opdat ze niet te eniger tijd zèlf het slachtoffer van iets dergelijks worden. Veertien dagen vóór zijn dood was de rechter iedere nacht om twee uur wakker geworden door een vizioen van twee vurige ogen. Ik was daarvan op de hoogte en had den groten man verzekerd dat het van geen belang was. Die opvatting bleek later onjuist, want het waren de ogen van den zwarten magiër, die woord gehouden had; hij had de Engel des Doods opgeroepen: den zwarten ruiter op het vurige zwarte ros, die een vlammend zwaard droeg. Ik had niet meer gedacht aan de waarschuwingen van den Groten Lhama, die me ná deze gebeurtenis opnieuw langs telepathische weg tot voorzichtigheid had aangemaand, er aan toevoegend: „Waarom hebt ge hem niet gezegd dat hij zich moest laten hypnotizeren, zodat de kwade kracht kon worden afgewend en hij gespaard bleef voor een ontijdig einde van zijn vluchtige aardse leven? Hij was een groot man, en zou u in deze wereld veel hulp verleend hebben; maar ofschoon hij zijn leven nu aan gene zijde van het graf voortzet, zal hij toch in elk geval uw ernstig streven ondersteunen, en te zijner tijd alle mensen, ook u, een grote beloning brengen.”

Fluisterend, langzaam en nadrukkelijk sprekend, wendde de Grote Lhama zich nogmaals tot

mij en sprak: „Vrees niemand, ook uzelf niet; herinner u, dat vrees mislukking betekent, dat zij aan mislukking voorafgaat. Wees gij dus zonder vrees, want kracht woont niet in het hart van den lafaard. Ge hebt mij gekend. Ga nu!”

Na hem de hand gedrukt en hem, evenals hij mij, vaarwel te hebben gezegd, verliet ik de Grote Hal.

Toen ik, na opnieuw de lange, kronkelende gangen van dit grote ondergrondse Lhama-klooster — want het lag meer onder dan boven de grond — te zijn doorgelopen, eindelijk mijn kamer binnentrad, vond ik daar den wijze al, die slechts enkele minuten vóór mij teruggekeerd was.

Het allereerst vroeg ik den wijze naar de aura die ik om het hele lichaam van den Groten Lhama had waargenomen.

„O!” zei de wijze, „iedereen heeft een aura, al is er een even grote verscheidenheid van aura's als van mensen. Aan de aura kan men zien of iemand ziek dan wel gezond, of een vrouw al of niet zwanger is, of iemand aan epilepsie of hysterie lijdt, enz. Alleen al door de aura kan men dadelijk een man van een vrouw onderscheiden. Een medium, of iemand die in hypnotische trance verkeert, kan de onmiddellijk aan de huid grenzende aura waarnemen, want iedereen heeft drie aura's; het medium noemt die aan de huid grenzende aura terecht of ten onrechte de „binnenste aura”, het ektoplasma, en gelooft dat dit een werkelijk gematerializeerde substantie is; maar

dr. Kilner, lid van het „Royal College of Physicians” te Londen, verrichtte op grote schaal proefnemingen — in 1911 gepubliceerd — die aantoon- den dat men ook in waaktoestand, door gebruik te maken van verschillende kleuren, zoals geel, blauw, rood en groen, bij een tegen een zwarte achtergrond geplaatste, ontklede proefpersoon de aura kan waarnemen; de experimentator kijkt éérst lang en intens naar een van de genoemde kleuren, laten we zeggen: geel, waarbij hij zijn blik precies op het middelpunt van het gele vlak concentreert, net zolang tot om het gele vlak heen het blauw (de complementaire kleur van geel) duidelijk en blijvend zichtbaar is. Daarop kijkt de proefnemer snel naar zijn „patiënt”, waarna hij diens aura duidelijk zal kunnen waarnemen. Met behulp van *verschillende* kleuren kan men bij de proefpersoon *drie* verschillende aura’s onderscheiden, waarvan de middelste de beste aanwijzingen geeft met betrekking tot ziekte. Als iemand ziek is wordt zijn middelste aura gebrekkig, terwijl de binnenste vlekken vertoont. Op deze wijze kunnen maagzweren, longtuberkuloze, nieraandoeningen e.d. gemakkelijk geconstateerd worden zònder den patiënt ook maar éven aan te raken. De aura van den epilepticus helt altijd over naar rechts, doordat die aura rechts groter is dan links. De hystericus heeft een aura die in de omgeving van het kruis, en de zwangere vrouw een die ter hoogte van de borsten en de onderbuik groter is. Bij een

man loopt de omtrek van de aura ongeveer evenwijdig met die van zijn lichaam, maar bij de volwassen vrouw is dat niet het geval, want beneden het hoofd wordt haar aura min of meer langwerpig, tot aan de knieën, waar hij weer evenwijdig met de lichaamsomtrek begint te lopen. Kilner gebruikte steeds blauw glas voor zijn proefnemingen, die in wetenschappelijk opzicht van groot belang waren en tenvolle de belangstelling van iederen man-der-wetenschap verdienen.

„Nu kan ik ook wel maken dat je een aura kunt zien, en niet alleen ik, maar iedereen kan dat, door eenvoudig een lichtstraal onder een hoek van ongeveer dertig graden boven het niveau van de ogen op je gezicht te laten vallen, waarbij je strak naar de op een afstand van ongeveer een meter recht tegenover je geplaatste proefpersoon moet kijken. Hoe donkerder de achtergrond, hoe beter, want zwart is uitstekend geschikt om de aura te „projecteren”. Je ziet dan dat de kleren en het gezicht overdekt worden met een soort licht- of nevelkrans, die bij iedere proefpersoon weer enigszins anders is. Hoe beter de waarnemer er in slaagt de accommodatie van het oog te ontspannen, d.w.z. niet zozeer de proefpersoon te zien als wel de ruimte met zijn blik te doorboren, des te duidelijker zal het verschijnsel worden waargenomen. Nu zullen sommigen hier tegen inbrengen dat het wel een gevolg kan zijn van een te geringe accommodatie van de oogspieren, en dus tenslotte louter

op een gezichtsbedrog zou berusten; maar er zijn vele factoren die dat onwaarschijnlijk maken, zoals b.v. het feit, dat bij epileptici de aura aan de rechterkant steeds groter blijkt te zijn dan aan de linker, dat bij alle hysterici de aura het grootst is ter hoogte van het kruis, enz."

„Goed," zei ik, „maar hoe verklaar je nu de aura zelf; wat *is* nu eigenlijk — wetenschappelijk gesproken — een aura?"

De wijze glimlachte en vervolgde: „We kunnen ditzelfde verschijnsel even goed bij alle onbezielde, maar electrisch of magnetisch gemaakte voorwerpen constateren; een magneet zal b.v. eenzelfde soort glans vertonen als het menselijk lichaam, t.w.: blauw als we de kleurenmethode toepassen, en geelachtig blauw wanneer we met de lichtreflex werken; dit laatste wordt veroorzaakt door de omstandigheid dat de gele stralen op het netvlies van het oog achterblijven, waardoor het beeld van de aura door het oog in een geelachtige tint wordt waargenomen in plaats van in zijn zuiver blauwe kleur. We mogen dan ook redelijkerwijze aannemen dat de aura in werkelijkheid een zowel door het menselijk lichaam als door de magneet uitgestraalde magnetische kracht is, een hypothese die steun vindt in de experimenten met de psychometer van dr. Joire, die nog op een afstand van verscheidene centimeters de magnetische kracht van de proefpersoon registreert. Sommigen zullen misschien aanvoeren dat de nabijheid van de hand

in de onmiddellijke omgeving van het instrument een verschil in luchtdruk doet ontstaan, en de afwijking van de registrerende stift dus dááruit moet worden verklaard, maar dat argument kunnen we ontzenuwen door er op te wijzen dat het instrument vooraf in een hermetisch afgesloten glazen kastje wordt geplaatst.

„In gevallen van geestelijke onvolwaardigheid, en ook bij ernstige mentale stoornissen, verandert de aura van blauw in grijs. Hoe dat komt weten we nog niet, maar in elk geval is dit verschijnsel langs empirische weg vastgesteld. Verder is het interessant even op te merken, dat deze aura's de infra-rode stralen kunnen doen afwijken, wat niet lang geleden werd aangetoond door eminente mannen-der-wetenschap, als lord Charles Hope, lord Raleigh, dr. Fraser-Harris, de heer Gregory van de universiteit te Londen, dr. William Brown, de heer Gerald Heard, de heer Herbert, dr. Wheeler Robinson en anderen.

„Als we over al deze verschijnselen — die wèl bewezen, maar den gemiddelden medicus toch nog niet bekend zijn — gaan nadenken, beseffen we dat het menselijk bewustzijn broos en oneindig, het leven-zèlf echter òneindig is.”

De weken waren omgevlógen, en nu was het weer tijd om naar de rivier terug te keren, en deze tussen het grote Lhama-klooster en de ondergrondse verblijfplaats gelegen stroom nogmaals met behulp van het transportatie-fenomeen over

te steken; dit was spoedig volbracht, en zo verbleven we weer eens een poosje in onze „kelder”-woning.

Enige dagen later verlieten we die weer en trokken dagen lang door de Himalaya, tot we na vele dagreizen het dorp Duduan in Indië bereikten. Hier bleek een grote opwinding te heersen, veroorzaakt door het gerucht, dat we van de Grote Goden van Thibet kwamen; tòch was het in feite aan òns om verrukt of betoverd te zijn, want er was een grote fakir gekomen, die een lange geul (van meer dan een kwartmijl) gegraven had; geholpen door de dorpsbewoners, vulde hij die geul met hout en ander brandbaar materiaal, wierp er kolen en een grote hoeveelheid as boven op en joeg de brand er in alsof het een groot fornuis was. De hitte was zó groot dat men er een heel eind vandaan moest blijven. De fakir zegde al die tijd half zingend de mohamedaanse gebeden op, en verzocht degenen die hem wilden volgen hetzelfde te doen. Toen de vlammen langzamerhand verdwenen waren (velen hadden hun zakdoek er in gegooit om vast te stellen of het wel een ècht vuur en geen zinnenbedrog was), maar de as nog felrood gloeide, ging de fakir blootsvoets over die gloeiende as lopen. Langzaam en vastberaden liep hij zo van het begin tot aan het eind van de geul, wat ongeveer tien minuten duurde. Vervolgens kwam hij naar ons toe en liet ons zien dat er geen blaartje of ander letsel aan zijn voeten te bekennen was,

terwijl hij evenmin ook maar de geringste pijn had. Hij verzocht de anderen dringend hem te volgen, hetzij blootsvoets of met sokken aan, maar in elk geval zònder schoenen. Alleen zij die werkelijk gelóófd en trouw de gebeden nazeiden mochten hem volgen! De plaatselijke bestuurder, de ontvanger, het hoofd van de politie, en vele anderen liepen eveneens over de roodgloeiende as, en geen van hen had blaren op zijn voeten of zelfs maar een gaatje in zijn sokken, want het vuur had geen macht over hen en was zelfs niet in staat ook maar één enkel gaatje in hun sokken te branden; geen van de deelnemers aan deze religieuze ceremonie van het oosten voelde ook maar iets van de hitte.

De volgende dag werd er een sensationeel gerechtelijk onderzoek ingesteld naar het ontvoeren en vermoorden van een metgezel, door enige joden, wat voor rituele doeleinden zou zijn geschied. Sommige kinderen, meestal van christenen of hindoes, hielden vol dat de ontvoering en de moord door deze joden gepleegd waren. Die gedachte was hun met een zó gebiedende kracht gesuggereerd, dat zij het ook werkelijk geloofden!

Kinderen met veel verbeeldingskracht worden vaak gestraft wegens liegen, terwijl hun enige fout dan eigenlijk bestaat in zelfbedrog. Dit is een les die door alle ouders en onderwijzers ter harte diende te worden genomen.

Vele advocaten zijn meesters in de kunst der

suggestie, en kunnen bijna naar willekeur een zwakke getuige in tegenspraak met zichzelf brengen; ze gebruiken zelfs de uitdrukking: "I suggest." ¹⁾

We kunnen herhaaldelijk constateren dat suggestie een nog veel verder reikende psychologische uitwerking kan hebben. Het plegen van een veelbesproken misdaad zal zeer waarschijnlijk door andere, soortgelijke daden worden gevolgd, als resultaat van naïperij en suggestie; en ook zien we hoe na een moord zwakke maar overigens onschuldige mensen de autoriteiten vaak de handen vol werk geven door valse bekentenissen en zelfbeschuldiging.

We begaven ons nu op weg naar de zeehaven, in het vooruitzicht over enige tijd de kusten van ons geliefde oude Engeland terug te zullen zien. Drie dagen later vertrok onze boot uit Bombay.

¹⁾ Ofschoon deze uitdrukking zeer goed vertaalbaar is, zou niettemin het kernachtige ervan bij vertaling verloren gaan. (Vert.)

HOOFDSTUK XII.

DE MACHT DIE DE GROEI VAN HET INTELLECT VERHINDERT.

N OG weer enige dagen later — want na onze lange reizen in de wildernissen van Tibet scheen het ons toe alsof de overtocht naar huis niet langer dan enkele dagen duurde — naderden we de kusten van ons geliefde oude Engeland.

Maar mijn vriend de wijze, die tot op de huidige dag in de buurt van de Marble Arch woont, maakte in verband met de omstandigheid dat we ons, na ons vrije leven in de grote, wijde wereld, nu weer opnieuw moesten aanpassen aan de conventies der „beschaving”, de opmerking: „Die ellendige conventionaliteit is een macht die de groei van het intellect verhindert; ze is de moeder van niet-zijn.” Waarop ik antwoordde: „Laat onze houding steeds de uitdrukking zijn van de gedachte: „Mijn wil is ontembaar, mijn concentratievermogen oppermachtig!” ” En laat dit geen lippendienst zijn, maar door ons tot werkelijkheid gemaakt worden!”

GROTE GEDACHTEN EN GROTE GEESTEN.

Grote gedachten ontspruiten inderdaad slechts aan het concentratievermogen van grote geesten;

niemand kan sterke, welsprekende gedachten voortbrengen tenzij hij alléén is. Tijdens ons verblijf in het verre Tibet, China en Indië, leerden we in de eenzaamheid te denken, alléén te zijn, en in die eenzaamheid zelfs troost en verheven gedachten te vinden. De geschiedenis toont aan dat Jezus al zijn grote daden verrichtte na éérst op hoge bergtoppen of in de woestijn alléén te zijn geweest. Neem deze les ter harte; als ge groot zoudt willen zijn, moet ge het denken in de eenzaamheid beoefenen.

Niemand bouwt zijn levenslot uitsluitend zèlf op. Iemand die zijn tijd vooruit is, wordt het leven dikwijls ondragelijk gemaakt. De menigte roept luid: „Weg met die kerel, vaag hem weg van de aardbodem!”

Dit herinnert ons vanzelf aan den groten leraar en wetende, Jezus, die vóór zijn tijd geboren werd, en aan een wereld die hem gekruisigd wilde zien. Tegen iemand die zijn tijd vooruit is zeg ik: „Zwoeg voort! Wanhoop niet. Kijk de schepping met nieuwe ogen aan, en zie haar wonderen en „mirakelen”, die geheimzinniger zijn dan arabische nachten.

„Laat u door niemand beïnvloeden. Geloof in de geest en zijn mogelijkheden, en in wat er door gewrocht kan worden.”

De grootste geest van alle eeuwen, de meester Jezus, deed door een enkel bevel de vijgeboom verdorren, een wonder dat ook heden ten dage nog

niet zelden wordt verricht in de afgelegen streken van Indië en Tibet, zoals ik met eigen ogen heb gezien.

Er is een cultus die bomen kan doen verdorren door een bevel van de geest, door niets anders dan een innerlijke vastbeslotenheid, een vermogen dat kan worden opgevoerd tot het doen verwelken van dierlijk en tenslotte zelfs van menselijk leven; laat iemand die de authenticiteit van de hierboven vermelde verschijnselen in twijfel trekt, niet in die twijfel blijven volharden, want het is louter onze onwetendheid die ons verhindert deze dingen eveneens te doen. De yogi en de fakir kunnen bomen doen verdorren, en ook de „Orde van het Linkerpad”, de zwarte magiërs kunnen dat, evenals ze ook het menselijk lichaam kunnen doen sterven. Dat is geen mythe of legende.

Laten we ons dus niet langer als dwazen gedragen; laten we deze kunst leren toepassen, niet om er kwaad mee te stichten, maar om het goede te doen; het is een kunst die alle begrip te boven gaat: met behulp van één enkel bevelend woord — dat sterker is dan het zwaard —, uitgesproken met een door oefening verworven innerlijke vastbeslotenheid, zijn alle dingen mogelijk.

Het „wandelen op het water” is een wonder dat kan worden nagedaan, want sprak Jezus niet: „Voorwaar, voorwaar zegge ik ulieden, die in mij gelooft, de werken die ik doe zal hij óók doen, en zal meerder doen dan deze; want ik ga henen tot

mijnen Vader." ¹⁾ En ik gelóóf dat! Ik kan blinden genezen, als ze slechts willen geloven; lammen kunnen weer lopen, de zwakke kan sterk gemaakt, de vrees van de ziel in vreugde veranderd, ziekte door gezondheid vervangen worden; onze vermogens zijn bijna onbegrensd, als we slechts trouw blijven aan het geloof in onze pogingen, en éérst onze eigen geest beheersen, alvorens te beproeven die van anderen te richten.

Het is volkomen waar, dat er een „pad bestaat, dat geen vogel kent, dat door geen leeuwenwelp betreden, door geen arendsoog bespied werd", en waartoe zelfs het scherpzinnigste intellect niet doordrong zonder de goddelijke leiding van de Onzichtbare Invloed, van den Meester-Geest.

DE KEIZER EN GOD.

„Geeft dan den Keizer dat des Keizers is, en Gode dat Gods is." ²⁾ Dan zult ge niet in moeilijkheden komen, noch uw innerlijk evenwicht verliezen door het aanvaarden van deze dingen. Dat er een God is, kan geen gezond denkend mens ontkennen, en voor het bestaan van den duivel hebben we bewijzen in overvloed.

De wetenschap van het hypnotisme en de telepathie is de wijsbegeerte van de invloed van geest op geest, en geest is de hoogste kracht die we in

¹⁾ Joh. 14 : 12 (Vert.)

²⁾ Matth. 22 : 21 (Vert.).

deze wereld kennen. Alle dingen die we zien zijn slechts met vorm of substantie beklede geest, het bewijs van den Ongezienen Geest, de scheppende macht en invloed die God Almachtig is.

DE DAME-IN-TRANCE.

Te zeggen dat ik een spiritist ben zou niet juist zijn. Tòch heb ik, in bijzijn van anderen, met behulp van in hypnotische trance gebrachte proefpersonen telkens weer opnieuw het bewijs verkregen dat er ongeziene krachten aan het werk waren, en nam ik vol ontzag de wonderen van de menselijke geest waar. Een vermaard rechter en ik bezochten eens een bevoegd en betrouwbaar medium, dat ons in onze vermomming onmogelijk kon hebben herkend, terwijl we geen van beiden onze naam hadden opgegeven. Niettemin kon deze dame, zonder *iets* te vragen, dadelijk mijn maatschappelijke positie, titel, burgerlijke staat, auteurschap, relaties, samenwerking met bepaalde personen, en enkele zeer intieme dingen uit mijn vroeger leven meedelen; ook deed ze, totaal ongevraagd, enige voorspellingen, die intussen al zijn uitgekomen, en die mijn *onderbewustzijn* destijds onmogelijk kon weten (ofschoon mijn *onbewuste* misschien alle dingen weet), terwijl ik nooit zou hebben kunnen geloven dat er ook maar enige mogelijkheid voor het gebeuren van de voorspelde dingen zou kunnen bestaan. Verder werden in die korte spanne tijds van vijftig minuten nog vele

andere verbazingwekkende feiten door de „dame-in-trance” onthuld.

Zulke dingen brengen een zoekende geest toch ongetwijfeld tot ernstig nadenken; dit alles is tē werkelijk, en levert — in overvloediger mate dan iemand soms lief is — het bewijs van een onzichtbare invloed, die ons altijd omringt, en die zowel ten goede als ten kwade kan worden aangewend.

Overall is geest, en geest is overall. We zijn zeer zeker slechts een deel van een grotere geest, die nooit kan sterven, en alle dingen uit verleden, heden en toekomst weet; zelfs Jezus voorspelde vele dingen, zijn eigen dood en die van zijn vrienden. Onze toekomst is niet zo volslagen onbekend als wij menen; zij is dat alleen maar voor ons engbegrensd persoonlijkheidsbewustzijn; alles wat we kunnen zeggen is: dat *wij* ons niet bewust zijn van wat de toekomst ons zal brengen, maar dat er heel wat bewijsmateriaal aanwezig is voor het bestaan van een Universele Geest, die alle dingen weet; vandaar dat wij, als deel van die grotere geest, door onderzoek en oefening die grote Universele Geest — die ook van òns alles weet: wat we waren, zijn en zullen worden — als het ware kunnen „aftappen”.

We leven in een grote tijd, en de dag waarop sommigen van ons in staat zullen zijn de mensheid nog nooit eerder vermelde of geziene wonderen, de ware betekenis van de menselijke ziel, en het geheim des levens te openbaren, is niet ver meer.

DE ONZICHTBARE INVLOED.

We hebben wijd en zijd gereisd, zowel geografisch als in de wereld van de wetenschap, en veel geleerd dat onze aandacht waard is.

Eén grote waarheid is ons uit die reizen bijgebleven: dat er een onzichtbare invloed is, die ons hele leven doordringt en met geen enkel ons ter beschikking staand middel kan worden buitengesloten. Die onzichtbare invloed kan ten goede of ten kwade werken. De grote les die wij geleerd hebben is deze: dat er werkelijk een God en een duivel bestaan, elk zonder ophouden strijdend om de opperheerschappij over ons onbewuste, onze ziel, die in het leven na de dood zal blijven voortbestaan. Dagelijks worden we beide invloeden gewaar, dagelijks zijn we ons bewust van het leed dat de duivel ons zou willen toebrengen; maar ook zijn we ons ieder uur bewust, te worden beschermd door de eeuwigdurende armen die ons voor alle leed behoeden, als we slechts geloven in den waren en levenden God die voor ons zorgt, en die niet, zoals de duivel, op listige en bedriegelijke wijze een spelletje met ons speelt, tot hij zijn werkelijke doeleinden heeft bereikt, waarna hij, als hij dat wenst, zonder mededogen zelfs zijn uitverkoren vriend zal verloochenen.

Goede, vriendelijke gedachten, zuivere denkbelden, liefde, nooit een onvriendelijk woord spreken, géén mens ook maar één ogenblik haten,

onze hartstochten altijd volledig beheersen: alleen deze geestestoestand kan ons tot God en het hogere leven voeren. Dit onderstreept weer eens de verschrikkelijke waarheid van het hiernamaals: dat, zoals ons onbewuste, met zijn voorraad goed of slecht materiaal, *nú is*, het ook in de komende wereld zal *blijven*, zodat het in werkelijkheid voor ons een zeer reële hemel of een even reële hel betekent, al naar de keuze die we in onze wilsinspanning tot uiting hebben gebracht.

GROTE WAARHEDEN.

De wetenschap van het hypnotisme en de telepathie opent de deur tot de innerlijke geheimen van de menselijke geest. Daarmee ontvangen we troostvolle gedachten en voorlichting. Let nu even op en luister!

De gehypnotizeerde blijft „en rapport”, in mentale verbinding, met den hypnotiseur, doordat hij op het ogenblik waarop hij in slaap wordt gebracht aan dien hypnotiseur denkt. In wezen verschilt dit niet van wat vaak tijdens de gewone slaap gebeurt. Een moeder die dicht bij de wieg van haar kind gaat slapen houdt ook in haar slaap niet op over dat kind te waken, want terwijl ze luide donderslagen en ander oorverdovend lawaai niet hoort, zal ze bij het zwakste geschrei van haar kind onmiddellijk wakker worden.

Dat de gehypnotizeerde zijn aandacht op den hypnotiseur concentreert en dit denkbeeld ook

tijdens de trance vasthoudt, is de oorzaak van het „rapport” of de mentale verbinding.

Soms lijkt het alsof God slaapt, en wij zijn geneigd uit te roepen dat Hij niet voor ons zorgt en ons verwaarloost, terwijl de duivel druk bezig is ons zoveel leed toe te brengen als hij maar kan. Toch zal God, die het kriegsgehuil en de luide verwijten van anderen *niet* hoort, *wel* het zwakste zuchtje horen van degenen die Hem werkelijk liefhebben, Zijn weg kennen en daardoor met Hem „en rapport” zijn.

Als ge vanavond uw hoofd te rusten legt denk dan nog eens even na over deze blijde gedachte, want zij zal u helpen de leringen van Jezus en de wijsbegeerte van het nabije en het verre oosten — waarmee de ons dagelijks leven beheersende hypnoze in zo nauwe betrekking staat — te begrijpen. „Hij waakt over ons” is een zeer reële, betekenisvolle gedachte.

De wonderbaarlijke magnetische kracht van Jezus, en zijn leringen, helpen ons, vooral door de studie van het hypnotisme, te begrijpen wat „beking van de ziel” eigenlijk is, en wat deze uitdrukking in psychologisch opzicht betekent. Ook helpen zij ons het hiernamaals te begrijpen, en waarom er gezegd is dat het koninkrijk der hemelen (of van de hel, al naar we geaard zijn) binnen in ons is. Daarom herkent iemand die begrijpt wat het aanvaarden van een suggestie wetenschappelijk gesproken eigenlijk wil zeggen, daar een ver-

schrikkelijke waarheid in, omdat de ziel, het onbewuste, na de dood moet blijven voortleven in de staat van geloof waarin zij hier op aarde verkeerde, d.w.z. in overeenstemming met wat zij zich in haar normale bewustzijnstoestand heeft eigengemaakt.

Zo hangt het dan van onszelf af of we in een eeuwige hemel of een eeuwige hel (het koninkrijk der hemelen of van de hel dat binnen in ons is) zullen verblijven ¹⁾; of we in harmonie met de geest Gods, dan wel met die van den duivel zullen

¹⁾ Ik kan onmogelijk geloven dat dr. Cannon ons hier zou willen suggereren dat we *eeuwig* zouden moeten verkeren in de bewustzijnstoestand die „hel” genoemd wordt, een suggestie die ons overigens nu toch wel lang genoeg door theologen is toegediend! Dit zou immers in wezen een *ontkenning van het begrip „evolutie”* betekenen, een ontkenning die we beter aan de orthodoxie kunnen overlaten. Dr. C. zal wel bedoelen dat het van onszelf afhangt of we nog *lang* in de menselijke bewustzijnstoestand moeten blijven verkeren of niet.

Het spijt me te moeten constateren dat ook hier weer de naïeve absolute scheiding tussen de „schapen” en de „bokken”, tussen „goed” en „kwaad”, wordt gemaakt. Het schijnt wel heel moeilijk te zijn, zich los te maken van de bekrompen voorstellingen die in de leringen der verschillende kerken tot uiting komen. Daarom kan den lezer niet genoeg de lectuur van werken als „Kosmisch Bewustzijn”, „Veertien lessen over yoga-wijsbegeerte en oosters occultisme”, „De dood en het komende leven”, en „De sleutel van het verborgene” (alle bij „Gnosis” verschenen) worden aanbevolen. (Vert.)

zijn. Sta eens even stil bij deze grote waarheid en bij de betekenis die zij ook voor ú heeft!

Inderdaad, ieder van ons heeft een tweeledige persoonlijkheid in zich; ieder van ons is een potentiële dr. Jekyll of een potentiële heer Hyde. We kunnen niet beiden tegelijk zijn. We zijn òf dr. Jekyll, òf de heer Hyde! Dr. Jekyll vertegenwoordigt alles wat goed en edel, de heer Hyde alles wat slecht en onedel is. ²⁾

Moge in onze eigen dubbele persoonlijkheid de onwaardige heer Hyde worden gedood, opdat de illustere en goede dr. Jekyll leve en gedij, opdat het goede het boze, gezondheid ziekte, en tenslotte het leven-zelf de dood overwinne.

EINDE.

²⁾ Zij die de zeer interessante en diepzinnige „vertelling” van R. L. Stevenson: „Het zonderlinge geval van dr. Jekyll en den heer Hyde” nog niet gelezen mochten hebben, zullen goed doen daar kennis van te nemen. (Vert.)

In deze tijd van toenemende onzekerheid, onrust, verwarring en depressie is er méér dan ooit behoefte aan boeken die innerlijke zekerheid en rust ademen, die verruiming, bevrijding en zelfvertrouwen schenken, en ons dus helpen een positieve levenshouding te veroveren. Van zulke werken is bij de uitgeverszaak „Gnosis” een hele reeks verschenen, w.o. de hierna volgende:

Kosmisch Bewustzijn

Een studie in de evolutie van de menselijke geest

door

Dr. Med. RICHARD MAURICE BUCKE

Uit het Amerikaans vertaald

door J. H. W. BOELEN S

Ingenaaid f 7.25 - Gebonden f 8.50

MAURICE MAGRE

„De Dood en het komende Leven”

Geautorizeerde vertaling uit het Frans

door J. H. W. BOELEN S

Ingenaaid f 2.90 - Gebonden f 3.90

Karakter-Analyze en Levens- Prognose uit de Menselijke Hand

Handleeskundige Gids

Samengesteld uit 637 Vragen en Antwoorden
door IDA ELLIS

Lid van het „British Institute of Mental Science" (Inc.)

Met negentien illustraties

Uit het Engels vertaald door J. H. W. Boelens

Ingenaaïd f 1.75 - Gebonden f 2.50

Veertien lessen over Yoga-Wijsbegeerte

en

Oosters Occultisme

door

YOGI RAMACHARAKA

Schrijver van „Hatha Yoga" (De Wetenschap v.h. Fysieke Welzijn), „De Wetenschap der Psychische Genezing", „De Yogi-Wetenschap der Ademhaling", „De toepassing van de Waterkuur bij de Hindoe-Yogi's", enz.

Een unieke uitgave, die het ganze terrein der Yogi-Filosofie en van het Oosterse Occultisme bestrijkt.

Ingenaaïd f 3.75 - Gebonden f 4.75

YOGI RAMACHARAKA

De Toepassing van de Waterkuur bij de Hindoe-Yogi's zoals die in Br.-Indië en andere oosterse landen in praktijk wordt gebracht.

Dit werk bevat vele goede en nuttige wenken tot het in stand houden en vermeerderen van onze levenskracht.

Prijs slechts f 1.75 ing.

Een tweede druk van:

YOGIRAMACHARAKA „Hatha-Yoga”

De wetenschap van het Fyzieke welzijn

Ingenaaid f 3.75 - Gebonden f 4.75

De ontwikkeling van het Geestelijk Bewustzijn

VOLGENS DE WIJSBEGEERTE DER YOGI'S

door

SWAMI A. P. MUKERJI

Uitsluitend gebonden f 3.50

Psychische Zelfverdediging

Een studie in occulte pathologie en criminaliteit

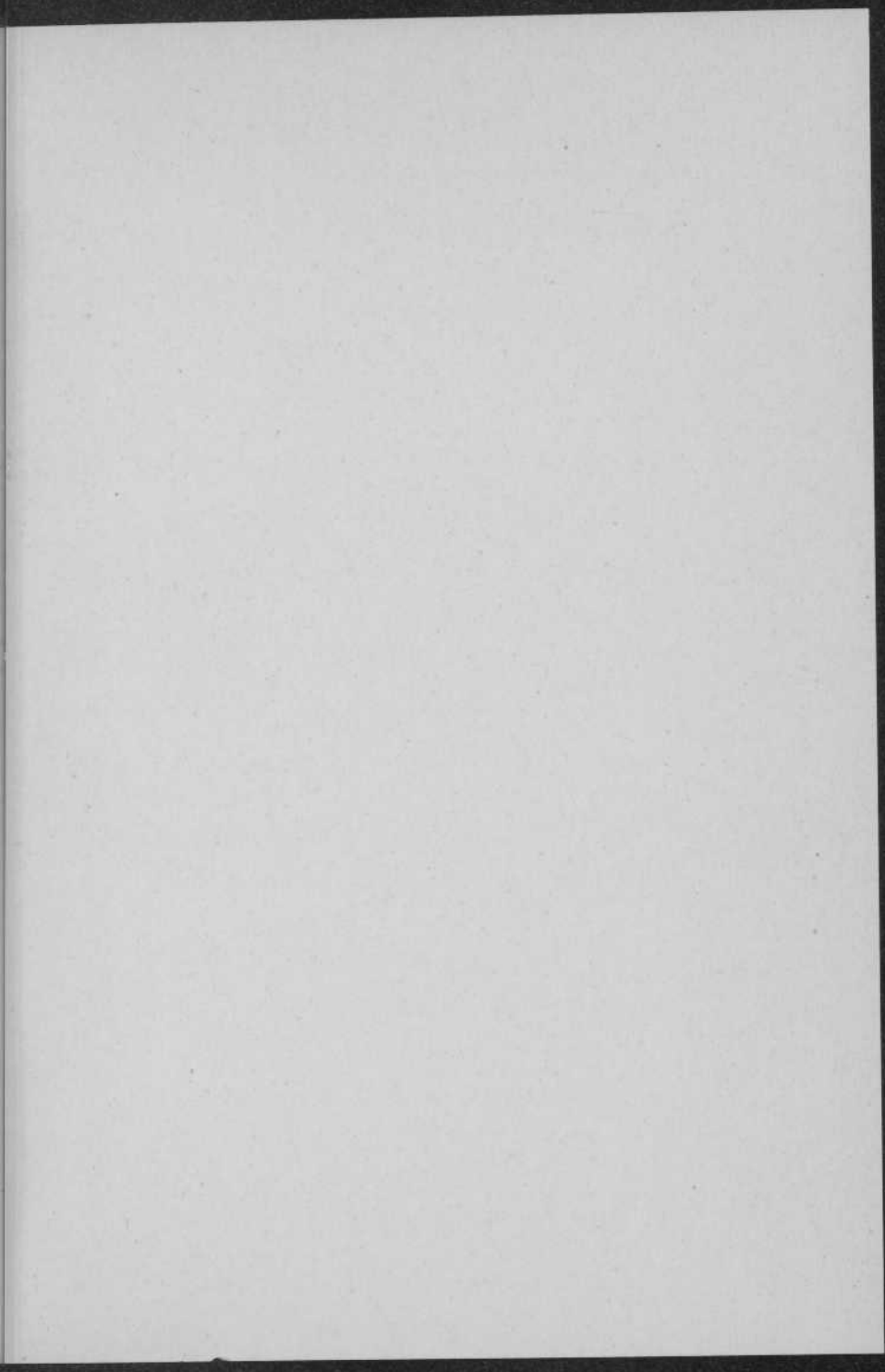
door

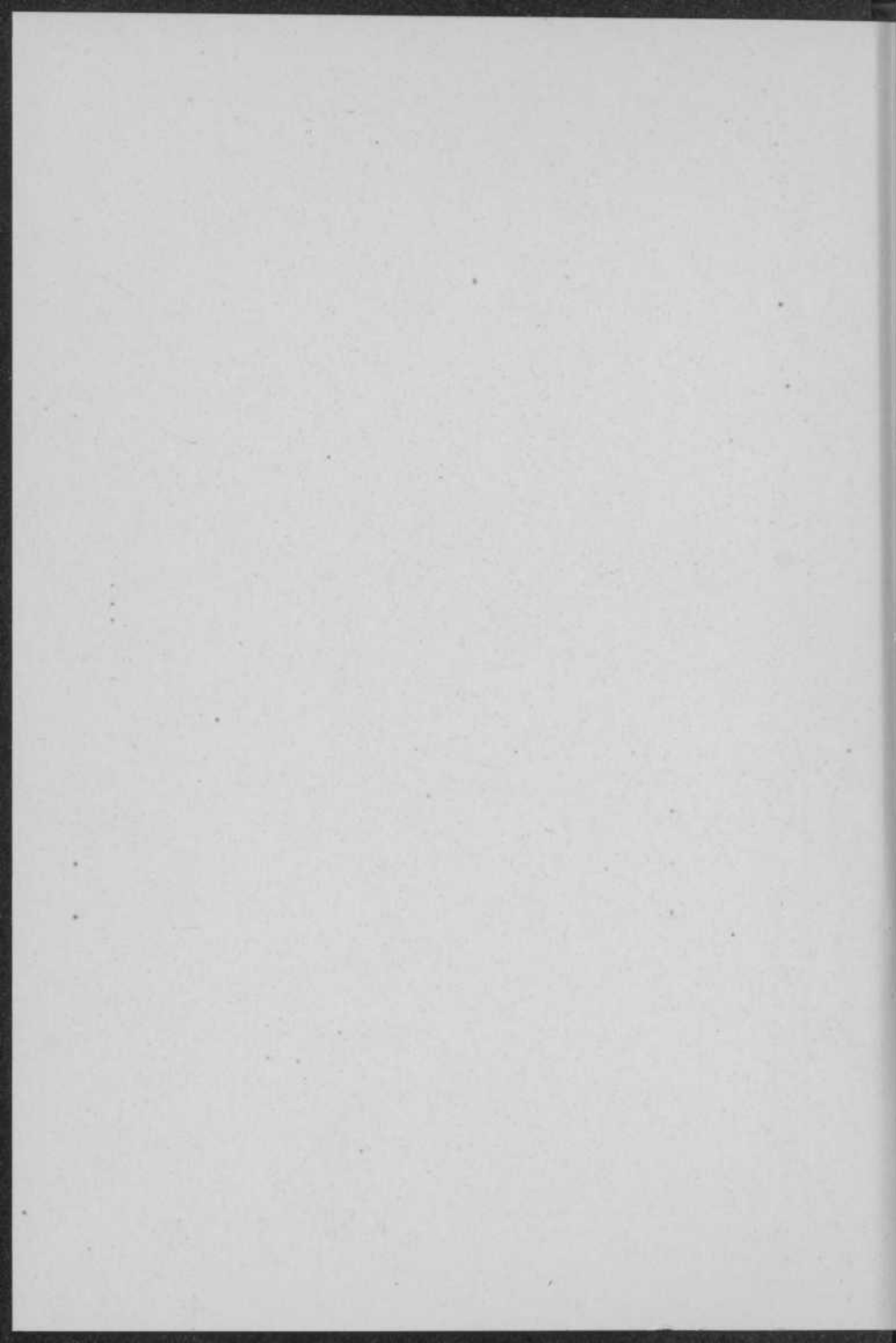
DION FORTUNE

Geautorizeerde vertaling uit het Engels

door **J. H. W. BOELEN**

Ingenaaid f 3.50 - Gebonden f 4.50

k 68 · 1

